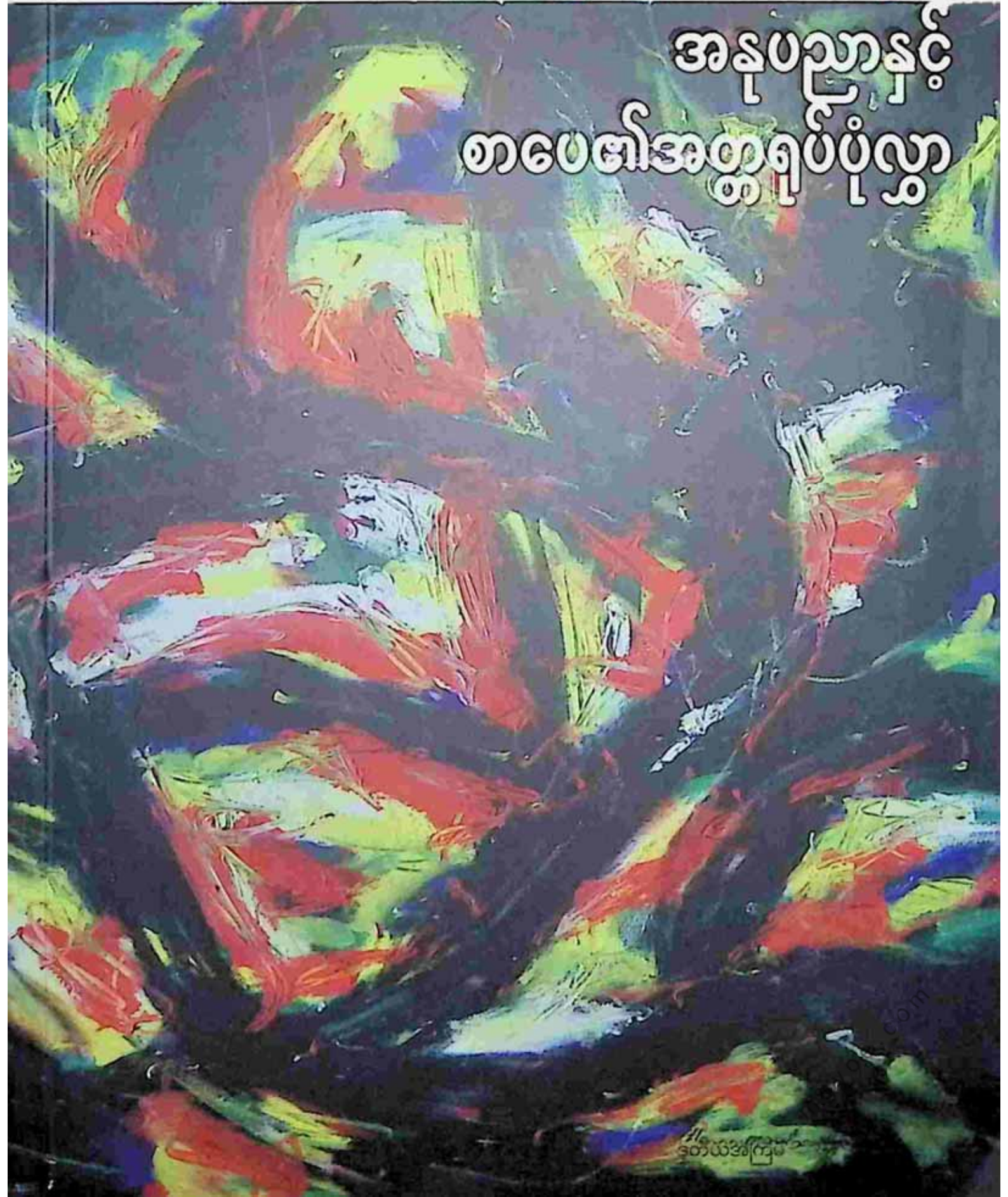

ဝိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ
mylove.com

ဒဂုန်တာရာ

အနုပညာပီဇာဘာဝ၊ အမျိုးသားရေး၊ သမိုင်းခေတ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ဇာတ်၊ ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် ရှင်သန်ခြင်း ဒဿန၊

အနုပညာနှင့်
စာပေ၏အတ္ထုရုပ်ပုံလွှာ

ဒဂုန်တာရာ

mgyoe.com

အနုပညာဝိဇ္ဇာဘာဝ၊ အမျိုးသားရေး၊ သမိုင်းခေတ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် ရှင်သန်ခြင်းဒဿန၊

ISBN 9789997116642

9 789997 116642
3,000.00KS

အနုပညာနှင့် စာပေ၏ အတ္တရပ်ပုံလွှာ၊ ဒဂုန်တာရာ

မျက်နှာပိုးပန်းချီ - လင်းဝဏ္ဏ

စာမျက်နှာ ၂၀၆ + မျက်နှာ၊ ၁၄ • ၅ ခင်တီ x ၂၀ • ၇ ခင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၁၉၊ မေလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ရောင်းစျေး ၃ ၀ ၀ ၀ ကျပ်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

အနုပညာနှင့်
စာပေ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ
ဒဂုန်တာရာ

မေမေအဖြစ်၊ ၂၀၁၉

မာတိကာ

- မှတ်မှတ်ရရ ဒဂုန်တာရာ	က
၁။ အနုပညာဗိဇ နိဒါန်း	၁
၂။ အနုပညာ၏ သဘာဝ	၂၈
၃။ အမျိုးသားရိုးရာနှင့် ဆန်းသစ်မှု	၄၉
၄။ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဖူးပွင့်ဆန်းသစ်မှု	၆၄
၅။ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးနှင့် ဆန်းသစ်ဖူးပွင့်မှု	၇၆
၆။ သမိုင်းခေတ်နှင့် စာပေဖူးပွင့်မှု	၈၅
၇။ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဝတ္ထု	၁၀၈
၈။ ခံစားမှု တုံ့ပြန်ချက်	၁၂၅
၉။ ရာဇဝင်ကို ဖြတ်သန်းခြင်း	၁၄၆
၁၀။ အနုပညာနှင့် သူ၏ ပရိသတ်	၁၅၈
၁၁။ အနုပညာနှင့် ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှု	၁၇၂
၁၂။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း	၁၇၈
၁၃။ ကဗျာခေတ်များကို ဖြတ်သန်းခြင်း	၁၉၃
၁၄။ ရှင်သန်ခြင်း ဒဿန	၂၀၂

မှတ်မှတ်ရရ ဒဂုန်တာရာ

ရှမ်းတောင်ပိုင်း အောင်ပန်းမြို့နယ် မယ်ခိုတောင်၊ ဒဂုန်တာရာ၏ ဂူဗိမာန် ဒဂုန်တာရာ ကဗျာရင်ပြင်တွင် ၂၀၁၈၊ မေ ၁၀ ရက်နေ့က ဒဂုန်တာရာ၏ ၉၉ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ပွဲ အခမ်းအနားကို ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ခါတိုင်းနှစ်တွေ ဆရာဒဂုန်တာရာ သက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ် နှစ်တွေမှာကတော့ အားလုံး အားလပ်ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ကို ရွေးပြီး လုပ်ခဲ့ကြသော်လည်း ယခုနှစ်တွင်မူ ဆရာတာရာ၏ မွေးနေ့ရက် အတိအကျ မေ ၁၀ ရက်တွင် ကျင်းပခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့ အတိအကျ လုပ်မည်ဟု ဆရာတူမ သင်းမြစန္ဒီက ကြိုတင်ပြောထားခဲ့ပါသည်။ ဆရာတာရာသည် ဗိယာန်နမ် ပြည်သူ့ ခေါင်းဆောင် ဟိုချီမင်းနှင့် မွေးလချင်း တူနေပါကလားဟု စာရေးသူ အမှတ်ရမိသည်။ အောင်ပန်းမြို့၊ သင်းမြစန္ဒီ၏ နေအိမ်၊ ဆရာနေခဲ့သည့် အခန်းထဲတွင်လည်း ဗီရိပေါ်တွင် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဟိုချီမင်းတို့၏ ပန်းပုရုပ်တုများ၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဗဟိန်းတို့ ပါဝင်သည့် အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံများ ရှိနေသည်။ ယခင် ဆရာ သက်ရှိထင်ရှား ရှိစဉ်ကတည်းက ဗီရိပေါ်မှ ဤပုံများသည် ယခုထိပင် သင်းမြစန္ဒီက ခြေရာလက်ရာမပျက် အမှတ်တရထားဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၈၊ မေ ၁၀ ရက်က ဆရာ၏ ၉၉ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မှာ အခမ်းအနားမှူး အဖြစ် ကိုထွန်းဝင်းငြိမ်း၊ ဘိုဘိုဟန် (အောင်ပန်း) တို့က ပြုလုပ်ပြီး ကဗျာဆရာကြီး ဦးအံ့မောင်၊ စာရေးဆရာ ထက်မြက်တို့က အမှတ်တရ စကားပြောကြသည်။ ရန်ကုန်က လိုက်ပါလာကြသော အဏ္ဏဝါစိုးမိုး၊ ကဗျာဆရာမ မအိ၊ စာရေးဆရာမ ခင်မြဇင်၊

တင်တင်ဦး၊ ဗိုလ်ဇေယျ၏ သမီးငယ် ရိုးရိုး၊ ဆရာဒဂုန်တာရာကို နှစ်များစွာ စာဖတ်ပြ ခဲ့ရသော ကျောင်းဆရာမ ဒေါ်ကေသီထွန်း စသူတို့က သူတို့ တွေ့ကြုံ သိကျွမ်းခဲ့ရသော ဒဂုန်တာရာအကြောင်း အမှတ်တရ စကားများနှင့် ဆရာနှင့် ပတ်သက်သည့် ကဗျာများ ကို ရွတ်ဆိုဂုဏ်ပြုကြသည်။

ထိုနေ့က ဆရာတာရာ၏ စာပေတပည့်များ၊ ဆရာ့ကို လေးစားကြည်ညိုကြသူ စာရေးဆရာ၊ စာပေသမားများ၊ ပန်းချီဆရာများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ စုံစုံညီညီ တက် ရောက်ကြသည်။ မန္တလေးမှ ကဗျာဆရာ မောင်ဇွေထက်၊ မောင်သင်းပန်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဒီမိုကရက်တစ် မြန်မာ့အသံမှ သားကြီးဇေယျလည်း လိုက်ပါလာသည်။ ကိုရီးယားမှ ရောက်ရှိနေသော ကဗျာဆရာ မွန်းချန်ဂဲကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သူလည်း ကိုရီးယားမှ ငြိမ်းချမ်းရေးစာဆို မန်ဟဲဆရာတော်ဘုရားနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ ပြောသွား သည်။ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ လူငယ်အင်အားစုများက အားတက်ဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤပရိသတ်အားလုံး သည် ဆရာတာရာ မျှော်မှန်းခဲ့သည့် ညီညွတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးကို ဦးထိပ်ထားပြီး ရောက်လာကြသည်ဟု ပီတိဖြစ်ရသည်။ ဝမ်းသာအားတက်ရသည်။

အမှတ်တရစကားပြောအပြီး ကဗျာရွတ်ဆိုပွဲကို ကဗျာဆရာ နိုင်မွန်အောင်သွင် အခမ်းအနားမှူးလုပ်ပြီး ကဗျာရွတ်ဆိုကြသည်။ မောင်ဇွေထက်၊ ဖြိုးထိန်၊ တောင်တွင်း မောင်သင်းကျော်၊ ကိုကြည်နိုင်၊ ကဗျာဆရာမ မအိ၊ စာရေးဆရာမ ခင်မြဇင်၊ ကိုခါး (ကွမ်းခြံကုန်း)၊ ဝင်းအောင် (အောင်ပန်း)၊ အဇ္ဈတ္တ စသူတို့က ကဗျာရွတ်ဆိုကြသည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ ဂူဗိမာန်မှာ ဒေါ်သန္တာနေဝင်းက ပြည်ပဗိသုကာများနှင့် ပုံဆွဲပြီး ဆောက်လုပ်ရာ ယနေ့ချိန်ထိ သိန်း ၄၀၀ ကုန်ကျနေပြီဟု သိရသည်။ သို့သော် အတွင်းဘက်က အချောသတ်ရန် ကျန်နေပါသေးသည်။ နှစ် ၁၀၀ ပြည့်မတိုင်မီ အပြီးဆောက်လုပ်မည်ဟု သန္တာနေဝင်း၏အဒေါ် ဒေါ်ရိုးရိုးက ရှင်းပြသည်။

ဂူဗိမာန်အဝန်းအဝိုင်း၊ အုတ်တံတိုင်း၊ ခြံစည်းရိုး၊ ကြမ်းခင်းများ၊ ဧည့်သည် များအတွက် ရေအိမ် (အိမ်သာ) နှင့် ဒဂုန်တာရာ ကဗျာရင်ပြင် ပြင်ဆင်မွမ်းမံမှု၊ ပန်းအလှ စိုက်ပျိုးမှုတို့ကိုမူ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်းနှင့် News Watch (စောင့်ကြည့်) ဂျာနယ် ထုတ်လုပ်သူ အယ်ဒီတာ (အကျွန်း) ဦးချစ်မောင်က တာဝန်ယူ ပြုပြင်ပြင် ဆင်ခဲ့သည်။ ဆရာ၏ မွေးနေ့ပွဲသို့လည်း စာရေးဆရာ၊ အနုပညာသည်များကို သွား ရေးလာရေး လွယ်ကူအောင် Express ကားကြီး တစ်စီး ငှားပြီး ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

သင်းမြစန္ဒီနှင့် သမီး ဒေဝီတို့က ဧည့်သည်များကို နံနက်စောစောထ၊ နံနက်စာ၊ ညနေ စာပါ ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည်။ ဝက်သား၊ ငါးခြောက်၊ ဘူးသီးဟင်းခါး၊ ခရမ်းချဉ်သီးသုပ်၊ သရက်သီးထောင်း၊ ငါးပိကြော်နှင့် အထူးဟင်းတစ်မျိုးမှာ ကြက်သွန်ဖြူ ဥတစ်လုံး ပေါင်း ဖြစ်သည်။ နူးအိပြီး အနံ့အသက်လည်း မရှိဘဲ စားလို့ အလွန် ကောင်းသည်။ ဟင်းလျာများကိုလည်း ပရိသတ်များ အထူး ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။ ဆရာ၏ ဂူ ဗိမာန်တွင်ပင် ကျွေးမွေးခဲ့သည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ ၉၉ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မှာ ဆရာတာရာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမှတ်တရ စကားပြောကြစဉ် စာရေးသူလည်း စကားအနည်းငယ် ပြောခဲ့ပါသည်။ အခမ်းအနားတွင် တခြားသူများကိုလည်း ငဲ့ရ၊ အချိန်ကို လုပြီးတော့လည်း ပြောရသဖြင့် ဆရာတာရာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမှတ်တရ စကားများကို ရှည်ရှည်ဝေးဝေး မပြော ခဲ့ရပါ။ တကယ်တော့ ဆရာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာတွေကတော့ ရှိနေပါသေးသည်။ အဖြစ်အပျက် အကြီးကြီးမဟုတ်သည့်တိုင် အဖြစ်အပျက် အသေးအဖွဲ့၊ သာမန်အဖြစ် အပျက်လေးများဟု ပြောလျှင်လည်း ရသည်။ သို့သော် ထိုသာမန် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာလေးများသည် စာရေးသူ၏ စိတ်တွင် ထာဝရ စွဲလမ်းအောက်မေ့နေမိ သည့် အဖြစ်ကလေးများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဒဂုန်တာရာနှင့် မှတ်မှတ်ရရ အဖြစ်ကလေး တချို့ကို ရေးသား တင်ပြလိုပါသည်။

စာရေးသူ ပထမဦးဆုံး မှတ်မိသည်က ၂၀၀၇ ခုနှစ်တုန်းက စာရေးသူသည် ဆရာတော် ရဝေန္တယ်နှင့်အတူ ဘိုကလေး တရားပွဲသို့ လိုက်သွားရာက ရန်ကုန်အထွက် ပန်းလှိုင်ဆေးရုံအနီးမှာ ကားမတော်တဆမှုဖြစ်ပြီး ကားမှောက်သည်ဟု သိလိုက်ရ သည်။ နောက်မှ သိရခြင်းပါ။ ဘယ်လို ဘယ်သို့ဖြစ်သည်ကို ယနေ့ထိ စာရေးသူ ဦးနှောက်မှာ ဘာတစ်ခုမျှ မမှတ်မိပါ။ စဉ်းစား၍လည်း မရပါ။ စဖြစ်ကတည်းက သတိမေ့မြောသွားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပန်းလှိုင်ဆေးရုံ၊ ထိုမှ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး (TCU) အထူး ကြပ်မတ်ဆောင်မှာ သုံးလ နေခဲ့ရသည်။ ထိုမှ ဆေးရုံက ပြန်ဆင်းတော့ အိမ်မှာ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်နှင့် နေနေရာမှ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ပြီး ပြန်ကောင်းစပြုလာ သည်။ စာရေးသူမှာ ဘယ်ဘက် ခြေထောက်၊ ဘယ်လက်မောင်းစတီးနှင့် ဆက်ရသည်။ ဘယ်ဘက် မျက်စိ ထိခိုက်သွားသည်။ အနည်းငယ် လမ်းလျှောက်နိုင်ပြီဆိုသည်နှင့် ဆရာဒဂုန်တာရာ ရှမ်းပြည် မပြန်သေး၍ ရန်ကုန် မြင်သာ၊ ပန်းကြာ ဝတ်မှုန်လမ်းသို့ စာရေးသူ လာခဲ့ပါသည်။

ဆရာဆီရောက်တော့ ဆရာက သူ့ဘေးခုံမှာ ဝင်ထိုင်စေပါသည်။ စာရေးသူ ဝင်ထိုင်သည်။ ဆရာက စာရေးသူ၏ လက်မောင်းကို 'ကိုင်ကြည့်မယ်နော်' ဟု ဆိုကာ လက်မောင်းကို ကိုင်ကြည့်ပါသည်။

“ပိန်မသွားဘူး၊ ကျန်းမာလာပြီပဲ” ဟု ဝမ်းပန်းတသာ ပြောပါသည်။ ပြီးတော့ အသံနှင့် ပတ်သက်ပြီး စာရေးသူကို “အသံကတော့ ကျန်းမာတဲ့ အသံပဲ” ဟု ပြောပါသည်။ အသံနှင့် ပတ်သက်လျှင် ဆရာက အထူးကျွမ်းကျင်သည်ဟု ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။ လူတစ်ယောက်ကို တစ်ခါ၊ နှစ်ခါ မိတ်ဆက်ပေးရုံနှင့် နောက်တစ်ခါလာလျှင် အသံကြားသည်နှင့် ထိုလူ၏ အမည်ကို တန်းပြီး ခေါ်ပါသည်။ ဆရာက မျက်စိအမြင် ချို့တဲ့သူဖြစ်ရာ အသံဘက်မှာ ထူးထူးခြားခြား မှတ်မိလွယ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူအသံကို ကြားပြီး 'ကျန်းမာတဲ့အသံပဲ' ဟု ပြောလိုက်ရာ စာရေးသူ မိခင်ပြောသည့် မြန်မာဆေးဆရာအကြောင်းကို သွားသတိရမိပါသည်။ ကျွမ်းကျင်သော မြန်မာဆေးဆရာတို့သည် လူနာကို အကဲဖြတ်ရာတွင် အသံကိုလည်း နားထောင်ပြီး ပြောသည်ဟု ဆိုပါသည်။ လူနာ၏ အသံကို နားထောင်ပြီး ဒီလူနာကတော့ ပြန်ကောင်းမယ်၊ ဒီလူနာကတော့ ပြန်မကောင်းနိုင်ဘူး စသဖြင့် အကဲဖြတ် ပြောတတ်သည်ဟု သိရပါသည်။ ဆရာတာရာလည်း မျက်စိမကောင်းသူဖြစ်၍ အသံနှင့် အကဲခတ်သည်မှာ တော်သည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

ဆရာနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်စရာတွေ များပါသည်။ ဆရာက ရန်ကုန်သို့လာလျှင် စာရေးသူရယ်၊ စာရေးသူ၏ခင်ပွန်း ဦးချစ်မောင်၊ ဆရာတူမသင်းမြစန္ဒီ (မမြင့်မြင့်စိန်)၊ ဆရာမေးမလေး ဒေဝီလည်း တစ်ခါတစ်ရံ ပါတတ်သည်။ ဆရာတက်တိုး၊ ဒေါ်နုယဉ်တို့ အိမ်သို့ သွားလည်ကြသည်။ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၏ ဇနီး အန်တီ ဒေါ်ခင်ကြည်ကြည်အိမ်သို့ သွားခဲ့ကြသည်။ သန္တာနေဝင်း၊ ဟောမာနေဝင်းတို့ အိမ်သို့ သွားခဲ့ကြသည်။

ဆရာက ကဗျာများ၊ အတွေးအခေါ်စာပေ၊ ဝေဖန်စာ၊ နိုင်ငံရေး ဒဿနတို့ကို ရေးနေသူ ဆိုသော်လည်း ဆရာမှာ ဟာသလည်း ရှိပါသည်။

တစ်နေ့ ကမ္ဘာအေး၊ ကျောက်ရေတွင်းမှာနေသည့် ဆရာမောင်စည်သူ၏ သမီးထံ သွားကြပါသည်။ ဆရာ ပါရဂူကိုလည်း ဝင်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ စာရေးသူ၊ ဦးချစ်မောင်နှင့် မသင်းမြစန္ဒီတို့ ပါသည်။ ကားကို ထုံးစံအတိုင်း ဦးချစ်မောင်က မောင်းပါသည်။ လမ်းတစ်နေရာကျတော့ ဆရာက ဆရာ ပါရဂူကို “ခင်ဗျား၊ ခု အသက် ဘယ်လောက် ရှိပြီလဲ၊ ကျွန်တော့်ထက် ကြီးတယ် မဟုတ်လား” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာပါရဂူက စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနှင့် “သူက ကြီးပြီး ကျွန်တော့်ကို သူ့ထက်ကြီးတယ် ပြောနေတယ်၊ သူက ကြီးပြီးတော့” ဆိုပြီး စာရေးသူတို့ကိုလည်း အဖော်ညှိလိုက်ပါသေးသည်။ “သူက ကြီးပြီး ကျွန်တော့်ကို သူ့ထက် အသက်ကြီးတယ် ပြောနေတယ်” ဆိုပြီး ကလေး တစ်ယောက်လို ပြောနေပါတော့သည်။

ဆရာပါရဂူက တစ်လမ်းလုံး ပွစိပွစိ ပြောလိုက်လာရာ ဆရာ တာရာက သဘောကျပြီး ရယ်နေပါသည်။ ပြီးတော့မှ “မမှတ်မိဘူးလေဗျာ၊ ခင်ဗျားက ကြီးတယ် မှတ်လို့” ဟု ပြောပြီး ရယ်နေပါသည်။ တကယ်က ဆရာတာရာက စလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြီးတော့ တစ်နေ့မှာကျတော့ ဆရာဦးတိုက်စိုးအိမ်သို့ သွားကြပါသည်။ အိမ်ထဲမှ ဆရာဦးတိုက်စိုးလည်း ထွက်မလာ၊ ဒေါ်မြစိမ်းလည်း ထွက်မလာခင် သူတို့ မွေးထားသည့် ဘိုခွေးလေးတွေ ထွက်လာပါသည်။ ဝုတ်၊ ဝုတ်၊ ဝုတ်၊ ဝုတ်နှင့် ဟောင် ကြပါသည်။ ခွေးလေးတွေ ဟောင်သံကြားမှ ဆရာဦးတိုက်စိုး ထွက်လာပါသည်။ ဆရာဦးတိုက်စိုး ထွက်လာသံ ကြားတော့မှ ဆရာတာရာက ဆရာဦးတိုက်စိုးကို “ဒီကောင်တွေက မင်းရဲ့ ဩဇာခံတွေလား” ဟု မေးလိုက်ပါသည်။ ဆရာတာရာမှာ ဤသို့ ဟာသလေးတွေလည်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာသည် သူ့ထက် အသက် ဘယ်လောက်ပင် ငယ်ငယ်၊ အခြား သူများနှင့် စကားပြောလျှင် ခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်ဟု လေးလေးစားစား သုံးနှုန်းတတ် သော်လည်း ဆရာဦးတိုက်စိုးကိုတော့ တရင်းတနှီး မင်းနဲ့ငါနဲ့ ပြောတတ်ပါသည်။ ဦးလေး ဦးအုန်းမြင့် (သခင်အုန်းမြင့်) ကိုလည်း မင်းနဲ့ငါနဲ့ ပြောတတ်သည်။ နောက် တစ်ယောက် မင်းနဲ့ငါနဲ့ ပြောတတ်သည်ကတော့ BBC ဦးမောင်မောင်ဖြစ်သည်ဟု သင်းမြစန္ဒီက ပြောပါသည်။

စာရေးသူ စိတ်ထဲမှာ မှတ်မှတ်ရရ အဖြစ်တစ်ခုလည်း ရှိပါသေးသည်။ ထိုမှတ်မှတ်ရရ အဖြစ်ကတော့ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် မွေးနေ့ ထမနဲပွဲမှာပဲ ဖြစ်ပါ သည်။ ခါတိုင်းလိုပဲ စာရေးသူ၊ စာရေးသူ၏ ခင်ပွန်း၊ ဆရာဒဂုန်တာရာနှင့် သင်းမြစန္ဒီ တို့ ထမနဲပွဲသို့ သွားကြပါသည်။ ဆရာ မင်းသုဝဏ်အိမ်သို့ ရောက်တော့ အိမ်ရှေ့ ဧည့်ခန်းမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ထိုင်နေပါသည်။ ဆရာတာရာသည် ဆရာမင်းသုဝဏ် ရှေ့ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ကျုံ့ကျုံ့ကလေး ထိုင်လိုက်ပြီး “ဆရာ ကျွန်တော် ကန်တော့တယ် နော်” ဟု ပြောပြီး ကန်တော့ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ကြည့်ပြီး ‘မောင်ရင်လည်း လိမ္မာလာပြီကိုး’ ဟု ပြောလိုက်ရာ ဘေးက လူများက ရယ်မောလိုက်ကြသည်။ ဤမြင်ကွင်းကို ထိုစဉ်က ဓာတ်ပုံရိုက်ထားလိုက်သေးသည်။ ယခုရှာ၍ မရ။ ပျောက်နေသည်။ အလွန်တရာ ကြည်နူးစရာ မြင်ကွင်းလေးပါ။ စာရေးသူ ဘယ်အခါမျှ မမေ့နိုင်ပါ။

ဆရာတာရာ ရန်ကုန်သို့ ရောက်နေတုန်း တစ်ရက် ဆရာမောင်စူးစမ်းက ဆရာတာရာဆီ လာချင်သည်ဆို၍ စာရေးသူတို့ ဆရာမောင်စူးစမ်း ဇနီးမောင်နှံကို တောင်ညွန့် မန္တလေးလမ်းက သွားခေါ်ပြီး မြင်သာ၊ တောင်ဥက္ကလာပသို့ လာခဲ့ကြသည်။ ဆရာတာရာဆီ ရောက်တော့ ဆရာ မောင်စူးစမ်းကို ဆရာတာရာက နှုတ်ဆက်စကားပြောရင်း ‘ခင်ဗျားလည်း ဝေါဟာရအသစ်တွေ အတော် ထွင်နေပါလား’ ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

စာရေးသူက ဆရာမောင်စူးစမ်းကို “ဆရာ ယနေ့ခေတ်ဟာ လမ်းပေါ် နိုင်ငံရေးခေတ် ကုန်ဆုံးသွားပြီလို့ ဆရာ ခဏခဏ ရေးနေတယ်။ အီဂျစ်မှာတော့ လမ်းပေါ် နိုင်ငံရေး ပြင်းထန်နေတာပဲ” ဟု စာရေးသူ ပြောလိုက်သည့်အခါ ဆရာတာရာက-

“တင်တင်ဦးလည်း မေးတတ်သားပဲ” ဟု ပြောပါသည်။ ဆရာ မောင်စူးစမ်းက တော့ ဘာမျှမပြောပါ။ သူ နားမကြားဟုလည်း သိရသည်။ ထို့နောက် ဆရာတာရာက ပြောပါသေးသည်။ “အဲဒါမေး၊ သူ ပြောအောင် မေး” ဟု ပြောပါသေးသည်။ သို့သော် ဆရာ မောင်စူးစမ်းကတော့ ဘာမျှမပြောပါ။ နားကြားကိရိယာလည်း ပါလာလျက်နှင့် ဆရာမောင်စူးစမ်း မကြားဘူးဟုပဲ ထင်ပါသည်။

နောက်မှတ်မှတ်ရရ တစ်ခုကတော့ ၁၉၉၂-၉၃ လောက်က ထင်ပါသည်။ ဆရာက စကားပြောချင်သည်ဆို၍ ကိုသင်းခိုင် (ပျဉ်းမနား မောင်သင်းခိုင်) နှင့် ကိုချောနွယ်တို့ကိုခေါ်ပြီး ဦးချစ်မောင် မောင်းသည့် စူပါရမ်ကားလေးပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး မြို့တော်ခန်းမဘေးမှာ ရပ်ကာ စကားပြောကြသည်။ သင်းမြစန္ဒီလည်း ပါသည်။ ထိုနေ့က မော်ဒန်ကဗျာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောကြသည်။ ဆရာက ကိုချောနွယ်ကို “ကိုချောနွယ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မော်ဒန်ကဗျာဆရာလို့ သတ်မှတ်ပါသလား” ဟု မေးပါသည်။ ကိုချောနွယ်က “သတ်မှတ်ပါတယ်” ဟု ဖြေပါသည်။

ဆရာက “မော်ဒန်ကဗျာ ရေးတဲ့အခါ ကာရန် မသုံးဘူးလို့ သိရတယ်၊ ဘာကို သုံးပြီး ရေးသလဲ” ဟု မေးသည့်အခါ ကိုချောနွယ်က “ကျွန်တော်တို့က ရစ်သမ်နဲ့ပဲ ရေးပါတယ်” ဟု ဖြေပါသည်။

ဆရာက “ရစ်သမ်ကို ဘာနဲ့ လုပ်ယူသလဲ၊ ကျွန်တော် သိချင်တာက ရစ်သမ်ကို ဘာနဲ့လုပ်သလဲ ဆိုတာကိုပါ”

ထိုအခါ ကိုသင်းခိုင်က “ဒီလိုလေ... ”ဟုဆိုကာ ‘က ကန်စွန်းပင် ရေမှာရွှင်၊ ခ ခရမ်းသီး ဓားနဲ့လှီး’ ဆိုရင် ရွှင်နေရာမှာ အသံတက်သွားတယ်၊ ဓားနဲ့ လှီးဆိုတဲ့ နေရာမှာ ‘လှီး’ မှာ အသံကျသွားတယ်” စသဖြင့် ပြောပြသည်။

ဆရာက “ဟုတ်ပြီ၊ အဲဒါက ကာရန်တွေ ပါနေတယ်လေ၊ ကာရန်မပါဘဲ ရစ်သမ်ကို ဘယ်လိုလုပ်သလဲ ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိချင်တာဟု” ပြောပါသည်။

ထိုအခါ ကိုသင်းခိုင်က “ကျွန်တော်တို့ မော်ဒန်ကဗျာမှာ ဘောင်မရှိဘူး ဆရာ” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာတာရာက “ဒီလောကမှာ ဘောင်မရှိတဲ့အရာ တစ်ခု ပြစမ်းပါ ကိုသင်းခိုင်” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

ထိုအချက်ကို စာရေးသူ စွဲစွဲလမ်းလမ်း မှတ်မိနေပါသည်။ ထိုစဉ်က အသံသွင်း စရာ ဘာတစ်ခုမျှ မပါ။ သို့သော် စာရေးသူတင်မက သင်းမြစန္ဒီလည်း မှတ်မိနေသည် ဟု ပြောပါသည်။ ဦးချစ်မောင်ကတော့ ဤကဗျာကိစ္စကို မှတ်မှတ်ရရ ရှိချင်မှရှိမည် ထင်သည်။ ကိုချောနွယ်ကတော့ မရှိတော့။ ကိုသင်းခိုင်ကတော့ ပျဉ်းမနားမှာ ယနေ့ထိ ကျန်းကျန်းမာမာ ရှိနေပါသေးသည်။

ဆရာတာရာသည် ဆိုကရေးတီး၏ အမေးအဖြေ ပုံစံမျိုးနှင့် မော်ဒန် ကဗျာ ဆိုသည်ကို ရှင်းလင်းပြသွားခဲ့သည်။ စာရေးသူ ယနေ့ထိ မမေ့။

ဆရာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အထူးအမှတ်ရစရာ တစ်ခုလည်း ရှိပါသေးသည်။

ဆရာတာရာက စာရေးသူကို အမွေတစ်ခု ပေးထားခဲ့ခြင်းပါ။ ဆရာတာရာ အသက် ၈၀ ပြည့် မွေးနေ့ကဟု ထင်ပါသည်။ အောင်ပန်းကို ရောက်တော့ စာရေးသူ ဖျားပါသည်။ မေလဆိုတော့ အနွေးထည်လည်း မပါပါ။ မမြင့်မြင့်စိန် (သင်းမြစန္ဒီ) က စာရေးသူကို ဆေးတိုက်ပြီး “ဦးလေး၊ မတင်တင်ဦး ဖျားနေတယ်” ဟု ပြောရာ ဆရာက သူ့ကုတ်အင်္ကျီကို ထုတ်ပေးလိုက်ဟု ပြောပါသည်။ အဖြူနှင့်အနီကျား၊ ဆရာတာရာ မကြာခဏ ဝတ်နေကျ အနွေးထည် ကုတ်အင်္ကျီကြီးကို ပေးဝတ်ပါသည်။ ထိုမွေးနေ့ပွဲကို ဆရာအနွေးထည်ကြီး ဝတ်ပြီး စာရေးသူ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

မွေးနေ့ပြီးလို့ အိမ်ပြန်သည်ထိ ထိုအင်္ကျီက စာရေးသူနှင့် ပါလာပါသည်။ ယနေ့ထိလည်း ပြန်မပေးဖြစ်ပါ။ မမြင့်မြင့်စိန်ကလည်း ပြန်မတောင်းတော့ပါ။ ဆရာ

ရှိစဉ်ကလည်း ထိုအင်္ကျီကို ပြန်မတောင်းခဲ့ပါ။ စာရေးသူမှာ ထိုအင်္ကျီကို လျှော်ဖွပ်မီးပူ တိုက်ကာ ဗီရိုထဲမှာ ယနေ့ထိ သိမ်းဆည်းထားဆဲ။ ဆရာတာရာ ပေးခဲ့သည့် အမွေ တစ်ခုအဖြစ် အမှတ်တရ သိမ်းထားဆဲ။

ဒဂုန်တာရာဆိုသည့် အမည်ကို စတင်သိခဲ့သည်က စာရေးသူ ၁၃ နှစ်အရွယ်မှာ ဖြစ်ပါသည်။ စာပေပိုးဝင်ခါစ အိမ်မှာလည်း မိန်းမဖော်ဆိုလို့ အမေ တစ်ယောက်တည်း ရှိသည်။ ကျန်သူတွေက အဖေရယ်၊ အဖေညီ ဦးလေး၊ အမေ၏မောင် ဦးလေးများ၊ သူတို့၏ သူငယ်ချင်းများအားလုံး ယောက်ျားလေးတွေချည်းပင်။ သူတို့က စာဖတ်ကြ သည်။ သူတို့ ဖတ်သည့် စာအုပ်များကို စာရေးသူ ယူဖတ်သည်။

ထိုသို့ ဖတ်ရင်း တစ်နေ့မှာ ထိုစဉ်က တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ စုပြီး ထုတ်ထားသည့် 'လက်ရည်တစ်ပြင်တည်း' ဆိုသည့် ကဗျာစာအုပ်ကလေးကို စာရေးသူ ဖတ်ရပါသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ အညာမင်္ဂလာဆောင် လေးချိုးကြီးနှင့် ဦးဆုံး စတင် ဖော်ပြထားပါသည်။ မောင်လင်းယုန် (ရှမ်းပြည်)၊ ကြည်အေး၊ ဒဂုန်တာရာ၊ သိန်းသန်းထွန်း၊ အင်းလေး သန္တာခင် စသူတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ကြည်အေး၏ 'စောင့်ခေါ်ပါမောင်' ကဗျာမှာ အလွန်ကောင်းပါသည်။

ထိုစာအုပ်တွင် ဒဂုန်တာရာ၏ 'ငန်းဖြူကန်' ဆိုသည့် ကဗျာကို ဖတ်ရပါသည်။ ဤကဗျာမှာ ဆရာ၏ Master Piece (အဓိကကဗျာ) တစ်ပုဒ်တော့ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ သို့သော် ကလေးဘဝက ဖတ်ဖတ်ချင်း စွဲခဲ့သည့် ကဗျာဆိုတော့ အချို့ အပိုဒ်တွေကို နှုတ်မှ အလွတ်ပင် ရနေပါသည်။

* ပတ္တမြားရည်၊ ဆည်းလည်းအန်ပျို၊
ရောင်နီစို့သော်၊ မို့မို့ကိုယ်လုံး
လှဆုံးညံ့သက်၊ လှငှက်စံတူ
ငှက်ငန်းဖြူသို့၊ တမူသွင်ဟန်
ပြောင်းလဲပြန်သည်၊ ကန်ရေထက်၌
ပျောက်လေ၏။

* အို... မမေ့သည်
နေ့၏ရောင်ဝယ်၊ အငွေ့ပြယ်၍
ပျောက်ကွယ်ချစ်ဖက်၊ စွဲမက်မက်နှင့်
သက်သက်ကျန်ရစ် မင်းသားတည်း...။

တချို့ ကဗျာများမှာ အသံထွက် ရွတ်ဖတ်ခြင်းထက် စိတ်နားနှင့်ဆိုလျှင် ပိုပြီး ခံစားလိုရသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ထိုကဗျာကလေးကို ဖတ်ပြီး တသသ ခံစားလိုက်ရ ပါသည်။ ညအချိန်မှာ ချစ်တင်းနှောပြီး နေ့အချိန်လည်းကျရော ချစ်သူသည် လူအဖြစ် ကနေ ငန်းဖြူအဖြစ် ပြန်ဖြစ်သွားပြီး သူ့ရင်ခွင်ကနေ ပျောက်ကွယ်သွားသည်ဆိုသည်ကို တမြည့်မြည့် ခံစားရအောင် ရေးထားပါသည်။ စာရေးသူ ကလေးဘဝက ခံစားခဲ့ရ သည့် ပထမဆုံးသော ဒဂုန်တာရာ၏ ကဗျာပဲ ဖြစ်ပါသည်။

နောက်တော့ 'မတ်လတော်လှန်ရေး' တို့၊ 'မာယာ' တို့၊ 'နှင်းခဲပျော်ချိန်' အတွေးအခေါ်ကဗျာဟု ခေါ်ရမည့် 'ဒိုင်နိုဆောနှင့် ပန်းလိပ်ပြာ'၊ 'ဧရာဝတီ ထလော့ ထလော့' ဆိုသည့် ကဗျာတွေကတော့ တကယ့် မှတ်တမ်းတင်ထားရမည့် ကဗျာတွေ ဖြစ်သည်။ ဒါတွေနှင့် မတွေ့ရခင် စာရေးသူ ပထမဆုံး တွေ့ရှိခဲ့ရသည့် 'ငန်းဖြူကန်' ကဗျာလေး ဖြစ်ပါသည်။

ဒီနောက်ပိုင်း မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ဒဂုန်တာရာကို ရှာဖတ်ပါသည်။ ပွင့်ခါစဆိုသည့် စပယ်ဦး ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ်မှာပါသည့် ဝတ္ထုတိုလေးများ 'တိမ်ခိုးမျှင် အကွက်ဆင်' ဆိုသည့် ရှုမဝက ဝတ္ထုတိုများကို ရှာဖတ်လာပါသည်။

ရှုမဝမှာပါသည့် 'တို့ခေတ်ကို ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ' ကတော့ တကယ့် သမိုင်းနောက်ခံ ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုပါ။ ဆရာသည် စာရေးရာမှာ အများအကြိုက်မလိုက်သည့် စာရေးဆရာပါ။ လူထုနောက်ကို မလိုက်၊ သို့သော် လူထုကို ကောင်းရာကို ပေးမည်။ မှန်ရာကို လမ်းညွှန်မည်၊ ဒါသည် ဆရာ၏ စာပေဝါဒ ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တုန်းက အလွန်အနုပညာမြောက်၍ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့သည့် ကိစ္စ တစ်ခုက ရာမ၊ ဒဿဂီရိ၊ သီတာဒေဝီတို့အကြောင်း။ ဒဿဂီရိကို သနားစရာ အချစ်ရှုံး သမားဆိုပြီး ပုံဖော်လိုက်ရာ ဒဿဂီရိအကြောင်း သီချင်းတွေဆိုကြ၊ ပြဇာတ်တွေ ကခဲ့ကြပါသည်။ ဒဿလိမိန်းမဆိုသည့် သီချင်းတစ်ပုဒ်တောင် ခေတ်စားခဲ့ပါသေး သည်။ လူတွေလည်း အလွန် ကြိုက်ကြပါသည်။ ဒါကို ဆရာက ဖြောင့်ပေးချင်၊ တည့်မတ်ပေးချင်လို့ 'ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ' ဆိုပြီး သုံးသွားပါသည်။ ဤစကားလုံးကိုလည်း ဆရာ ဒဂုန်တာရာက ဤဝေဖန်ချက်မှာ စတင် သုံးခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူမိပါသည်။

ရာမသည် ဓမ္မ၏ သင်္ကေတ၊ ဒဿဂီရိသည် အဓမ္မဝါဒီ

အဓမ္မကို အမွမ်းတင် ချီးကျူးရေးသားလျှင် ကလောင်သွား ကောက် ကွေ့သွားပါလိမ့်မည်ဟု ဆရာက ဝေဖန်ခဲ့ပါသည်။ လူတွေ ဘယ်လောက် ကြိုက် ကြိုက်၊ လူထုနောက်ကို မလိုက်ဘဲ အမှန်ဘက်ကို တည့်မတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဆရာတာရာက “တို့ခေတ်ကို ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ” စာအုပ်၊ ကြာပန်းရေစင်၊ ‘သုနာပရန္တ’ စသည့် ဝတ္ထုစာအုပ်များသည်လည်း ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၏ နိဒါန်းအချိုးပိုင်း၊ ဝတ္ထု၏ အတက်ပိုင်း၊ အထွတ်အထိပ်ပိုင်း ပြီးတော့မှ ဇာတ်၏ အဆုံးပိုင်း ဆိုသည်များနှင့် ဖတ်လို့ ပျင်းမသွားအောင်၊ ဖတ်ကောင်းအောင် ရေးမထားပါ။ သူ ရေးချင်သလို ရေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဖတ်လျှင် ပျင်းသွားပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ဇာတ်၏ နောက်ခံသမိုင်း အမှန်တွေကိုတော့ ရသနည်းနှင့် ဖော်ပြသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာသည် အများအကြိုက် မလိုက်သည့် စာရေးဆရာပါဟု စာရေးသူ ပြောရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတို့ခေတ်က တကယ့်စာရေးဆရာများသည် စာပေကို စတင် အခြေချ ပန္နက်ရိုက်ကတည်းက အုတ်မြစ်ကို အခိုင်အမာ စတင် အခြေချခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အစကောင်းလို့ အခြေခံကောင်းလို့သာ ပန္နက်ကိုက ခိုင်ခံ့လို့ အဲဒီကနေ တစ်စတစ်စ တည်ဆောက်လာခဲ့၍ ခိုင်ခံ့သည့် စာပေအဆောက်အဦကြီး၊ စာပေ ကိုယ်ခန္ဓာကြီး ဖြစ်လာပါသည်။ အခြေခံမခိုင်၊ အုတ်မြစ်မခိုင်သည့် စာပေတွေကတော့ လမ်းတစ်ဝက် မှာပဲ ပျောက်ဆုံး ပြုကျသွားခဲ့ပါလိမ့်မည်။

နောက်တစ်ခု အမှတ်ရစရာ တစ်ခုကတော့ သွားခါနီး၊ ပြန်ခါနီး ဆရာကို ကန်တော့လျှင် ဆရာက သူများလို အသက်ရှည်ပါစေ၊ အနာကင်းပါစေ၊ ကျန်းမာ ချမ်းသာပါစေဟု ဆုမပေးပါ။ သူ ဆုပေးတာက “ဒီမိုကရေစီ အရေးတော်ပုံ အောင်မြင် ပါစေဗျား” ဆိုပြီး ဆုပေးတတ်ပါသည်။ သူက လွတ်လပ်သော၊ ညီညွတ်သော၊ ငြိမ်းချမ်းသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော် ဖြစ်စေချင်ခဲ့သူ မဟုတ်ပါလား။

ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့မှာ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ စာတွေကို ဖတ်၊ ဆရာနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် နေလိုက်ကြသူတွေ၊ ဆရာစာပေ သဘောတရားတွေကို လိုက်ကြသူတွေ သည် စာပေမှာ အနုပညာမြောက်ဖို့ပင် ပဓာန မဟုတ်။ မှန်ရာကို ပြသဖို့၊ ကောင်းတာ ကို ကောင်းသည်ဟု သိအောင် ပြဖို့ရာ၊ မကောင်းမှုကို မကောင်းဘူး၊ မတရားတာကို မတရားဘူးဟု ခံစားနားလည် သိရှိရအောင် အနုပညာနှင့် ဖော်ပြလမ်းညွှန်ဖို့ရာမှာ စာပေ၏ အဓိက တာဝန်ပါပဲဆိုသည်ကို ဆရာတာရာ၏ တပည့်တစ်ယောက်အနေ ဖြင့် ဖော်ပြရေးသားလိုက်ရပါသတည်း။

အနုပညာပီဇ နိဒါန်း

(က)

ကျွန်တော်၏ အနုပညာနှင့် စာပေသက်တမ်းသည် နှစ် ၆၀ ကာလ ကျော်ခဲ့ပြီ။ သိပ်မနည်းလှ။ စာပေသက်တမ်းကိုတော့ အားလုံး နားလည်ကြပေလိမ့်မည်။ အနုပညာ ဟူ၍ ဖြည့်ထည့်ထားသည်မှာ အကြောင်းရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် စာပေတစ်ခုတည်းသာ မဟုတ်၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ စသော အနုပညာဘက်တွင်လည်း ငယ်စဉ်ကတည်းက ဝါသနာရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်တော့ မဖြစ်၊ ဂီတနှင့် ပန်းချီသည် ပရိသတ် လက်သို့ မရောက်။ ဂီတကတော့ ပရိသတ်လက်သို့ နည်းနည်းပါးပါး မဆိုသလောက်တော့ ရောက်သည် ဆိုပါတော့။ ရန်ကုန်အသံလွှင့်ရုံ မြန်မာ့ အသံတွင် စန္ဒရား နှစ်ကြိမ်တီး၍ လွှင့်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ကာလက ဖြစ်သည်။ ရေဒီယို ပီကင်း၊ ရေဒီယိုမော်စကို စသော အသံလွှင့်ရုံများကလည်း စန္ဒရားသံ လွှင့်ခဲ့ဖူးသည်။ သီချင်း နည်းနည်းပါးပါး စပ်ဖူးသည်။ အသက် ၂၀ ဝန်းကျင် နှစ်ကာလလောက်က ဖြစ်မည်။ ပန်းချီကတော့ ငယ်စဉ်ကျောင်းသားဘဝက ရေးပြီးနောက် မရေးဖြစ်။

၁၉၆၂ လောက်ကစ၍ ဆီဆေးပန်းချီ ရေးဆွဲဖူးသည်။ ပန်းချီဆရာ မိတ်ဆွေများ၊ စာရေးဆရာလောက်သာ မြင်ဖူးကြသည်။ သံအမတ် ကိုအုန်းက ကျွန်တော့်ကို တစ်ကိုယ်တော် ပန်းချီပြပွဲလုပ်ရန် အကြံပေးဖူးသည်။ ပန်းချီဆရာ ဦးအုန်းလွင်ကလည်း အကြံပေးဖူးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ကားများများ ရေးဖူးသည် မဟုတ်၊ ရေးသည့် ကားများက ပိတ်ကားပေါ်တွင် ရေးသည် မဟုတ်၊ လွယ်သလို သုံးထပ်သားပေါ်တွင် ရေးသည်ဖြစ်၍ စင်မဝင်နိုင်ဟု ကျွန်တော်က ယူဆသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်လောက်က ပန်းချီဆရာ ဦးအုန်းလွင်က ကျွန်တော့်ကို ပန်းချီနှင့် ပန်းပုကောင်စီဝင်ရန် ပြောဖူးသည်။ လျှောက်လွှာတင် ထောက်ခံစာပေးပြီး လက်မှတ် ထိုးထားသည်။ ထိုအချိန်က သူသည် ပန်းချီနှင့် ပန်းပုကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။ သူ အသင်းဝင်အဖြစ် ဖြည့်ထားသည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်၊ ဆီဆေး လွယ်လွယ် ကူကူ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ဆီဆေးမှာ ဈေးအင်မတန် ကြီးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် မဝင်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်က ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို ဖတ်၍ မကြိုက်ခြင်း ကြောင့် မဝင်ဖြစ်။ ပန်းချီဆရာ ဦးအုန်းလွင်က သူရသည့်အထဲမှ ဆေးများကို ကျွန်တော့်အား ယူလာပေးသည်။

ဆွီဒင်နှင့် ပီကင်းရောက်စဉ်က ပန်းချီဆေးဘူးများ ကျွန်တော် ဝယ်ခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက် ဆီဆေးများလည်း ကျွန်တော်ရသလို ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေ မလှကျော့က ဝယ်ပေးလိုက်သည်။ ဆေးများက တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး စပ်ဟပ်ပုံချင်း မတူ။ ကျွန်တော် က ရောရေးသည်။ ပန်းချီဆရာ ကိုမင်းနိုင်ကလည်း ကျွန်တော့်ကို ပန်းချီဆေး အဖြူ တောင့်များ ပေးဖူးသည်။ ကျွန်တော်က ပန်းချီသာ ရေးသည်။ ပန်းချီကျောင်းနေသူ မဟုတ်။ ပန်းချီကျောင်းတက်ဖူးသည် မဟုတ်၍ မိမိစိတ်ကူးနှင့်သာ ဆေးစပ်သည်။ ရေးသည်။ ကိုဘရင်လေး၊ ကိုအောင်စိုး၊ ကိုပေါ်ဦးသက်တို့ကတော့ ကျွန်တော့်ကို အားပေးဖက်များ ဖြစ်သည်။

သို့သော် ကျွန်တော်က သိပ်ရေးဖြစ်လှသည် မဟုတ်၊ ရေးကွက်တွင် ဖြစ်ဖြစ် မြောက်မြောက် မလုပ်သော်လည်း အနုပညာ အတွေ့အကြုံက ရရှိခဲ့သည်။ နည်းသည့် တန်ဖိုးတော့ မဟုတ်၊ ကျွန်တော် လုပ်နေသည့် စာပေ၊ ရသစာပေ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ရေးသားသောအခါ ယင်းပန်းချီ အတွေ့အကြုံက များစွာ အကျိုးပြုပေသည်။ ဂီတ တွင်လည်း ထို့အတူပင်၊ ကျွန်တော် စပြီးတော့ မယ်ဒလင် တီးသည်။ ထို့နောက် စန္ဒရား၊ တယော၊ အကော်ဒီယံ စသော တူရိယာပစ္စည်းများကို တီးဖူးသည်။ နောက်ဆုံး တွင်တော့ စန္ဒရားကို ကျွန်တော့်အကြိုက်ဆုံး ဂီတပုံသဏ္ဍာန်အဖြစ် ရွေးချယ်လိုက် သည်။

ဂီတနှင့် ပန်းချီ စသော အနုပညာဘက်တွင် ဟိုစပ်စပ် သည်စပ်စပ် လုပ်ရင်း အနုပညာ အတွေ့အကြုံတော့ ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော် ကြာသောအခါ မိမိအတွေ့အကြုံဖြင့် အနုပညာနှင့် စာပေဘဝကို ပြန်လည်သုံးသပ် တွေးတောသောအခါ အနုပညာ ဘာသာရပ်ကို တွဲ၍ ဖော်ပြလိုက်သည်။

(ခ)

စာပေဆိုသည်က ကျယ်ဝန်းသည်။ စာပေပုံသဏ္ဍာန်များ၊ ရသစာပေ ပုံသဏ္ဍာန်များက ကျယ်ဝန်းလှသည်။ စကားပြေဘက်တွင် ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်၊ ရသဟန် အဖွဲ့အနွဲ့၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ အမှတ်တရ သမိုင်းမှတ်တမ်း၊ ရုပ်ပုံလွှာ အဖွဲ့အနွဲ့ စသည်အားဖြင့် ရှိကြသည်။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် စာပေ ရေးစကတော့ စာပေပုံသဏ္ဍာန်ကိုပင် နားလည်သည် မဟုတ်၊ နောက် စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေးများ ဖတ်သော အခါ မျက်စိကျယ်လာကာ စာပေပုံသဏ္ဍာန်များစွာကို ထိတွေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ယင်းစာပေ ဝေါဟာရများကိုပင် သိခဲ့သည် မဟုတ်။ စာပေပုံသဏ္ဍာန်များစွာမှာ နောင်စာရေးသက် ရှိလာသောအခါ ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့သောအခါမှသာလျှင် စာပေ ပုံသဏ္ဍာန်ဟု သိလာရသည်။ အစက ဘာမှန်းသိသည် မဟုတ်၊ ခေတ်ပေါ်စာပေများကို ဖတ်ရင်း ခေတ်ပြိုင်စာပေများကို ဖတ်ရင်းဖြင့် တစ်စစ သိလာရသည်။ ကဗျာဘက်က လည်း ထိုနည်းအတူပင် ကဗျာကတော့ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်များစွာပင် စမ်းသပ်၍ ရေးဖူးသည်။ လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွား ရတု စသည်ဖြင့်မကဘဲ တေးထပ်၊ ဘောလယ်၊ လေးချိုး စသည်များကို အတော်လေး ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ကြောင်းပြန်၍ သုံးသပ်လျှင် ကဗျာလေ့ကျင့်မှု အခန်းကဏ္ဍများဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကဗျာနှင့် စကားပြေကို တစ်ပြိုင်နက်တည်းလိုလိုပင် ရေးဖြစ်သည်။ ကဗျာတစ်ဖက် ရေးလိုက် စကားပြေတစ်ဖက် ရေးလိုက်။ သို့သော် ကဗျာက လွန်ကဲသည်။ ကျွန်တော်က ဂန္ထဝင်ကဗျာများကို ဖတ်သောအခါ စိတ်ထက်သန်လာသည်။ ဂန္ထဝင်ကဗျာများကဲ့သို့သော ကဗျာများကို ဖွဲ့ချင်လာသည်။ စကားလုံး အစပ်အဟပ်များကို တပ်မက်လာသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ကဗျာများကို ရေးဖြစ်လာသည်။ ခေတ်စမ်းကဗျာစာအုပ် ဖတ်လာသောအခါ အဆန်းအသစ်များကို တွေ့လာ၍ စိတ်ဝင်စားလာသည်။ သို့သော် ဘာကြောင့် စိတ်ဝင်စားသည်ကို ကိုယ်တိုင်သိရှိခဲ့သည် မဟုတ်။

ထိုအခါက အတွေ့အကြုံ အင်မတန် နည်းသေးသည်။ အသက်အရွယ်ကလည်း ဆယ်ကျော်သက်ဝင်စ၊ စာပေအတွေ့အကြုံကလည်း နည်း၊ ဘဝအတွေ့အကြုံကလည်း နည်း၊ ကျောင်းစာသင်ခန်းက အတွေ့အကြုံကသာ လွှမ်းမိုးလျက် ရှိသည်။

မြန်မာစာပြဆရာ၏ သင်ကြားမှုသည် ကျွန်တော်တို့ စာပေလေ့လာခါစ ဝါသနာထုံစတွင် များစွာ ဩဇာသက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု မှတ်မိလာသည်။ ဆရာက ပါဠိဘာသာလည်း သင်သည်။ ကျွန်တော် ရှစ်တန်းကစ၍ ပါဠိ ယူလိုက်သည်။

ပါဠိယူသည်မှာ အခြားမဟုတ်၊ ဂန္ထဝင်စာပေများကို ဖတ်သောအခါ ပါဠိမတတ်၍ မဖြစ်၊ ထိုအခါက ပါဠိအဘိဓာန် ရှိမှန်းလည်း မသိ၊ နောင်အခါမှ ပါဠိအဘိဓာန်ကို ဝယ်ရသည်။ ဝေါဟာရ အဘိဓာန်ကိုတော့ ထိုအခါကတည်းက ဝယ်ထားသည်။

ဆရာက ရတုပိုဒ်စုံများကိုလည်း ရေးဖွဲ့တတ်သည်။ ကျွန်တော်၏ ရေးလက်စ ကဗျာများကို ဆရာကို ပြကြည့်ရာတွင် ဆရာက နှစ်သက်ဟန် ပြသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်သွား၍ ကျောင်းစာအုပ်များ မဟုတ်သော ကဗျာစာအုပ်များကို ရန်ကုန် စာအုပ်ဆိုင်များတွင် မှာကြား၍ ဝယ်ယူ ဖတ်ရှုဖြစ်တော့သည်။

မယ်ဒလင်ကို စတင်တီးသောအခါ အသံများကို စတင်သဘောပေါက်လာ သည်။ ကြိုးကို ကိုယ်တိုင် ဆိုတတ်လာသည်။ တချို့သော မယ်ဒလင်စတီးသူများက တီးတတ်သူများကို ကြိုးညှိခိုင်းတတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်သည် အလုပ်ကို အစကတည်းက မလုပ်ခဲ့။ ကြားရဖန်များသောအခါ ကြိုးညှိတတ်လာသည်။ မိမိဘာသာ မိမိစမ်းသပ်၍ နားလည်စပြုလာသည်။ မှတ်မိနေသေးသည်။

ကျွန်တော် တီးချင်သော သီချင်းများသည် မယ်ဒလင်ကြိုးထဲကလွဲ၍ အခြား တွင် မရှိ။ ထို့ကြောင့် မယ်ဒလင်ကြိုးများတွင်သာ ရှာရမည်ဟု လက်ခံထားလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိလိုချင်သော တီးကွက်၊ အသံကို ရအောင် ရှာတီးသည်။ ကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်။ မရပ်မနား တီးသဖြင့် လက်မသည် သွေးတွေ ထွက်လာသည်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော် ရပ်လိုက်သည်။

မယ်ဒလင် စတီးသောအခါ လက်မနဲ့လက်ညှိုး တစ်လှည့်စီ တီးခတ်သည့် သဘောကို နားလည်စပြုလာသည်။ ယင်းသို့ လက်မနဲ့ လက်ညှိုး တစ်လှည့်စီ တီးခတ်ခြင်းဖြင့် အသံပိုသာလာသည်။ ကြိုးကိုနှိပ်သော ဘယ်လက်ချောင်းများမှာ အသားမာ ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါမှ ပို၍ တီးဖြစ်သွားသည်။

အသားမာမဖြစ်လျှင် နာသည်။ မယ်ဒလင် တီးသောအခါ ကျွန်တော် နှစ်သံတွဲ ကြိုးညှိထားသည့် ကြိုးစုံစနစ်ကို ကြိုက်သည်။ အသံ အင်မတန် သာသည်။ လသာ သောညများတွင် ပို၍ အသံသာသည်ဟု ထင်သည်။ သို့သော် အကွက်များများ တီးချင်သောအခါ တစ်ချောင်းချင်း တီးသည်မှာ ပို၍ ကောင်းသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော် သည် နှစ်သံစုံတစ်လှည့်၊ ကြိုးတစ်ကြိုးစီ တစ်လှည့် တီးနေမိသည်။ ယင်းသို့ တီးရင်း မယ်ဒလင်၏ လက်ရာပညာကို ကိုယ်တိုင် သိရှိလာသည်ဟု မှတ်မိနေသည်။

ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေများက ကျွန်တော် မယ်ဒလင် တီးတတ်သောအခါ ဘယ်လိုလုပ် တီးတတ်သလဲဟု မေးလေ့ ရှိသည်။ နောင်အခါ ကျွန်တော် ပြန်လည်

သုံးသပ်မိသည်။ ဂီတတွင် အရေးကြီးဆုံးမှာ ဇွဲဟု ထင်သည်။ ဇွဲဆိုသည်မှာ စိတ်မပျက် လွယ်ဘဲ ထပ်၍ထပ်၍ မိမိလိုသော အကွက်ရအောင် တီးခြင်းကို ဇွဲဟု ကျွန်တော် ဆိုချင်သည်။ တီးနေစဉ်ကတော့ ကျွန်တော် မပြောတတ်၊ ဇွဲဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် နားမလည်၊ တချို့က နောင် ကျွန်တော် စန္ဒရား တီးတတ်သောအခါ ပါရမီဟု ကျွန်တော့် ကို ချီးမွမ်းတတ်သည်။ ကျွန်တော် သိပ်မယုံကြည်၊ လေ့ကျင့်မှု (ဝါ) အလုပ်သည် ဂီတ၏ အောင်မြင်ရာ လမ်းကြောင်းဟု ထင်မိသည်။ အလုပ်ဟူသည်မှာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာအားဖြင့်တော့လော Labour.

နောင်အခါ ကျွန်တော်သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ မာ့က်ဝါဒ လေ့လာသောအခါ၊ သဘောတရားများ လေ့လာသောအခါ ပို၍ သဘောပေါက်လာရတော့သည်။ အလုပ် သည် အရာအားလုံးကို ဖန်တီးပြဋ္ဌာန်းသော အရာ ဖြစ်သည်။ လုပ်အားသည် လူ ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်လုံးကို စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ စန္ဒရားတီးသောအခါလည်း ထို့အတူ ပင်။ မိမိဘာသာပင် အကွက်ကို ရှာသည်။ ကျွန်တော်က ဆန်းသစ်ချင်သည်။ ကျွန်တော်က မိမိ တီးချင်သော တီးကွက်သည် ခလုတ်ထဲတွင်ပင် ရှိသည်ဟု နားလည် နေသည်။ ဘယ်မှာမှ ရှာစရာမလို။ နားကတော့ မှတ်သားရမည်။ မည်သည့်အသံပင် ဖြစ်စေ ဂီတသံဆိုလျှင် မှတ်သားရမည်။ လေ့လာရမည်ဟုတော့ ကျွန်တော် သိသည်။ ဂီတကို စိတ်ဝင်စားမည်ဆိုလျှင် ရသည်။ ကျွန်တော်သည် လိုချင်သော တီးကွက်ကို မရမချင်း စန္ဒရားခုံက ထလေ့ မရှိ၊ အဘွားက မကြာခဏ ဆူသည်။ နားငြီးလိုက်တာ ဟယ်ဟု ဆိုသည်။

စန္ဒရားခလုတ် အဖြူများက များများရှိသည် မဟုတ်၊ ၅၁ လုံး ရှိသည် ထင် သည်။ ယင်း ၅၁ လုံးသော ခလုတ်ထဲက ဘယ်ထွက်ပြေးမလဲ။ ပန်းချီကိုလည်း ကျွန်တော် သင်ဖူးသည် မဟုတ်၊ မိမိစိတ်ထဲတွင် မြင်ထားသော အရာဝတ္ထုအားလုံး သည် ပန်းချီသင်ကြားရာ မြင်ကွင်းဟု နားလည်လိုက်သည်။ ပန်းချီကိုတော့ ငယ်စဉ် ကပင် ကျွန်တော် စွန့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် စိတ်မတွေ့၊ အားမရ။

၁၉၆၂ မှ စတင်၍သာ ဆီဆေးဖြင့် စတင် ရေးဆွဲသည်။

(ဂ)

စာရေးသက် ၆၀ ကျော်လာသောအခါ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့သော စာပေ ခေတ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ် တွေးတောမိတတ်သည်။ မျိုးဆက် စကားဖြင့်

mg yo.e . com

ပြောရလျှင် ပထမမျိုးဆက်၊ ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုးဆက်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ တတိယမျိုးဆက်ကတော့ ဖြတ်သန်းနေဆဲဟု ဆိုရမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ပထမမျိုးဆက်သည် ကိုလိုနီခေတ်၊ ဒုတိယမျိုးဆက်သည် လွတ်လပ်ခါစ ဒီမိုကရေစီခေတ်၊ တတိယမျိုးဆက်သည် ယနေ့ ခေတ်ပြိုင်ခေတ်။

ကျွန်တော်၏ စာပေဖွဲ့နွဲ့မှုများအပေါ် တုံ့ပြန်ချက်များကို ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။ စာပေရေးစကတော့ ကျွန်တော်သည် စာပေပုံသဏ္ဍာန်များနှင့် ရေးဖွဲ့သည် မဟုတ်၊ ပထမ မျိုးဆက်ခေတ်တွင် ကဗျာဝတ္ထုလောက်သာ၊ ထို့နောက် စာပေဝေဖန်ရေး နည်းနည်းပါးပါး၊ စာပေအကဲဖြတ်ရေး နည်းနည်းပါးပါးသာ ရေးဖြစ်သည်။

တတိယမျိုးဆက် စာပေခေတ် ပျိုဖူးစ လူငယ်များက ကျွန်တော်၏ စာပေရေးသားမှုကို ဖတ်ဖူးချင်မှ ဖတ်ဖူးကြမည်။ အခြေအနေကလည်း ပေးချင်မှ ပေးမည်။ စာအုပ်များကလည်း ပြန်လည် မရိုက်ဖြစ်၊ မရိုက်ရသော စာအုပ်ကလည်း မနည်းလှ။ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသော စာများကလည်း ဟိုတစ်ကွက် သည်တစ်ကွက်၊ စုစည်း၍ စာအုပ်မထုတ်ဖြစ်သေး။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော်၏ စာပေရေးရာ၊ စာပေဝေဖန်ရေး စာပေသမိုင်း၊ စာပေသဘောတရား စာအုပ်များမှာ ၁၉၇၃ က နောက်ဆုံး ထုတ်ဖြစ်သည်။ နောက်မထုတ်ဖြစ်။ ယင်းသို့သော စာအုပ်အခက်အခဲကြောင့်လည်း မဖတ်ဖြစ်ဘဲ ဖြစ်နိုင်သည်။ မျိုးဆက်ကွာဟမှု သဘောကလည်း စာပေတွင် သက်ရောက်တတ်သည်။

ဂန္ထဝင်စာပေဆိုလျှင် ယနေ့ လေ့လာချင်သည့်တိုင်အောင် စာအုပ်များ မရှိတော့။ အင်မတန် ရှားပါးသည်။ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်များတွင် ရှာဖွေ၍ မရနိုင်တော့ ပြန်လည်ပုံနှိပ်ခြင်းလည်း မရှိ။ ထိုအခါ နုပျိုဖူးစ လူငယ်တို့ ဘယ်နေရာသွား၍ ဖတ်ရှုရမည်နည်း၊ စာကြည့်တိုက်ကိုလား၊ စာဖတ်ခန်းကိုလား။

စာပေခေတ်တစ်ခေတ်တွင် စံနှုန်းများ ရှိသည်။ အနုပညာစံနှုန်းများ ရှိသည်။ ယင်းစံနှုန်းများကို သိတန်သရွေ့ သိမှသာလျှင် မိမိစာပေ အဖွဲ့အနွဲ့၊ မိမိ ခေတ်ပြိုင်စာပေ အဖွဲ့အနွဲ့နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ အကဲခတ်နိုင်သည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်တို့၏ စာပေဘဝသက်တမ်း အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည် ဖော်ပြချင်စိတ် ထက်သန်လာသည်။

မျိုးဆက်ချင်း ကွာဟသည်ကို ဆက်စပ်ပေးချင်သည်။ မျိုးဆက်တို့၏ အလုပ်ကတော့ သူတို့အလုပ်၊ ကျွန်တော့်အလုပ် မဟုတ်၊ သူတို့၏ ကဗျာ၊ သူတို့၏ ဝတ္ထု၊ သူတို့၏ စာပေဝေဖန်ရေး အယူအဆတို့မှာ သူတို့ခေတ်ကိုသာလျှင် ကိုယ်စားပြုချင် ပြုမည်။ သူတို့ တာဝန်ယူရလိမ့်မည်။

ကိုအောင်ချိမ့်၏ ကဗျာစာအုပ် အမှာတွင် ကျွန်တော်က ကျွန်တော်သည်

ခေတ်ကို လုပ်နိုင်သည် မဟုတ်၊ ခေတ်ကသာ ကျွန်တော့်ကို လုပ်နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော် မည်သည့် စာပေခေတ်များကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့သလဲ။

ထင်းရှူးရနံ့များ သင်းပျံ့လာသည်။ လစိမ်းက ပြတင်းပေါက်တံခါးမှနေ၍ တိတ်တခိုး ဝင်လာသည်။ ခရမ်းရောင်သစ်ခွက နှင်းယွန်းလေတွင် ယိမ်းထိုးနေသည်။ လမ်းမပေါ်မှ ထော်လီ၏ ဂျူး ဂျူး အော်မြည် ပြေးလွှားသံသည် ကျွန်တော်၏ စိတ်ကူးကို တွန့်ယှက်သွားစေသည်။ လှိုင်းထသဖြင့် ခေတ္တရပ်နားသွားသည်။ အနီးရှိ ရေဒီယိုကို ဖွင့်လိုက်သည်။ မကြာသေးမီကပင် အစွန်းရောက် ဂျူးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတစ်ဦး၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သော အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ် ရာဘင်၏ ရုပ်ပုံလွှာ စာအုပ်အကြောင်း အသံလွှင့်နေသည်ကို ကြားလိုက်သည်။

စာအုပ်နာမည်က ငြိမ်းချမ်းရေး စစ်သား၊ ကျွန်တော် ကြိုက်သွားသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်နှစ်ခု ပေါင်းစပ်ထားသည်။ အတွန့်အယှက် ပြေသွားသောအခါ ကျွန်တော် ဆက်၍ စိတ်ကူးသည်။ ခြံစွန်းမှလာသော လေသည် ကော်ဖီရနံ့ ပျံ့လာသည်။ ကော်ဖီပင်ပေါက်ကလေးများပင် ပေါက်နေသည်။ ကော်ဖီပင်ကြီးများ ပြုလဲပြီးနောက် ကော်ဖီပင်သစ်များ ဖူးရပွင့်ရပေတော့မည်။

အရာအားလုံးတို့သည် ပြောင်းလဲရပေမည်။ မပြောင်းလဲသော အရာသည် မရှိ၊ ပြောင်းလဲခြင်း သဘောတရားကို သင်္ခါရတရားဟု ဆိုကြသည်။

ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်သည် ပြောင်းလဲရမည်သာ၊ ဘယ်လို ပြောင်းလဲနေကြသလဲ၊ အတိတ်သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်တွေးကာ သဘောတရားကို ရှာဖွေနေခြင်းသာ ဖြစ်မည်။

အလှဗေဒကို စဉ်းစားနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ ဖန်တီးမှု၊ ခံစားမှု အတွေ့အကြုံ၊ ရသအတွေ့အကြုံကို ဝေငှနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အနုပညာနဲ့ စာပေ၏ အတ္ထရပ်ပုံလွှာ။

လမ်းတစ်ဖက် အကျော်ပြင်သာ ဘုရားမှ ဆည်းလည်းသံ မြည်ကျူးလာသည်။ အဝေးမှ မီးရထား ခုတ်မောင်းသံကို လစဉ် ကြားရသည်။ ခေတ်တို့သည် ရောယှက်နေကြသည်။ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် ကူးသန်းနေကြသည်။

အတ္ထရပ်ပုံလွှာ။

(ဃ)

၁၉၃၄ တွင် ကျွန်တော်၏ ပထမဦးဆုံးသော ကဗျာနှင့် ဝတ္ထုတိုသည် ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်းနှင့် တက္ကသိုလ် သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတို့တွင် တစ်နှစ်တည်း ပါရှိခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော် ၏ စာပေဘဝအစဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဘယ်လိုက ဘယ်လို ဖြစ်ပေါ်လာသည် မသိ။ ကျွန်တော်သည် ကဗျာစပ်ချင်သည်။ ထို့နောက် ဝတ္ထုရေးချင်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ရေးဖွဲ့လိုက်ပြီးနောက် မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ ပို့လိုက်သည်။ ထို့နောက် ပါလာသည်။ ကျွန်တော် ရင်ခုန်ရပြီကော။

စိုက်ပျိုးလိုက်သော အနုပညာပန်းပွင့်သည် ဖူးစပြုပြီဟု ရင်ခုန်ရသည်။ ကဗျာ က ရတုပိုဒ်စုံ၊ ဝတ္ထုကတော့ အိပ်ချ်ဂျီဝဲရေးသော ကျွန်းမှရတနာ ဝတ္ထုတိုလေးကို ဘာသာပြန်မှီးထားသော စကားပြေ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ၁၄-၅ နှစ်အရွယ်၊ ၈ တန်း ရောက်နေပြီ။ ထိုအခါက စာပေလောကတွင် မဂ္ဂဇင်းများများ ရှိသည် မဟုတ်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းကတော့ နာမည်ကြီး၊ အယ်ဒီတာချုပ်မှာ ထိုအခါက ထင်ရှားကျော်စော သော လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၊ အမှုဆောင် အယ်ဒီတာ ဒဂုန်ဦးလှဖေ။

သူတို့သည် ပညာရှိကြီးများ ဖြစ်သည်။ သူတို့ နှစ်သက်၍ ဖော်ပြသည်ကို ကျွန်တော် ဝမ်းသာရသည်။ ထိုအခါက ကလောင်အမည်မှာ မြိုင်သဇင်၊ နောက်က ဆက်ထည့်သည်ကတော့ အမျိုးသား တန်းမြင့်ကျောင်း၊ ကျိုက်လတ်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား တစ်ယောက်ဆိုတော့ သူတို့က အထင်ကြီးမည် မထင်။ သို့သော် ကျွန်တော်၏ စာကို နှစ်သက်၍သာ ထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဝိုးတဝါး နားလည်ထားခဲ့ သည်။ ဝတ္ထုစကားပြေကတော့ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ရေးသော ဝတ္ထုမဟုတ်။ ဘာသာပြန်ဝတ္ထု။ ထိုခေတ်က မှီးသော ဝတ္ထုများ၊ ဘာသာပြန်များ ပေါ်ထွက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ နာမည်ကျော်ကြားသော စုံထောက်မောင်စံရှား၏ ဝတ္ထုမှာ မှီးထားသော ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၏ စကားပြေကို ကျွန်တော် နှစ်သက်သည်။ ရူပနန္ဒီ၊ သိန်းထိုက် စသည်များကို ကြိုက်သည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၏ နတ်ရှင်နောင်ဝတ္ထု၊ ဗညားနွဲ့ဝတ္ထု၊ မန္တလေး မောင်ခင်မောင် နာမည်ဖြင့် ရေးသော ခင်မြင့်ကြီး၊ သန်းသန်း စသော ဝတ္ထုများကို ကျွန်တော် ကြိုက်နှစ်သက်သည်။ ဆရာ ကြီးများ အယ်ဒီတာလုပ်သော မဂ္ဂဇင်းကို အထင်ကြီးသည်။

ထို့ကြောင့် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော်၏ ရတုပိုဒ်စုံပါသော မဂ္ဂဇင်းကို ကျေနပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော် စာရေးစကတော့ စကားပြေကို

သိပ်ပြီး ဝါသနာပါလှသည် မဟုတ်၊ ကဗျာကိုသာ တစ်စပ်တည်း စပ်နေသည်။ မပို့ဘဲ ထားသော ကဗျာတွေကလည်း မနည်းလှ။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာကို စမ်းသပ် သည့် သဘောဖြင့် ပို့လိုက်သည်။ ပါလာတော့ ကျေနပ်သွားလေသည်။

မိမိကဗျာ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၏ ကဝိပေါင်းချုပ်အခန်းတွင် ပါရှိပြီးနောက် အားတက် ကာ ကဗျာများ ရေးသည်။ ပို့လည်း ပို့ဖြစ်သည်။ စကားပြေ ဆက်မရေးဖြစ်။ ကျွန်တော် က စကားပြေသန်သည် မဟုတ်။

၁၉၃၅ ဝန်းကျင်က ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်လတ် အမျိုးသားကျောင်း တွင် ရန်ကုန်ရှိ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လူငယ်များ ကြီးပွားရေး အသင်းမှ စာစီစာကုံး ပြိုင်ပွဲတစ်ခု ကျင်းပသည်။ ကျွန်တော်က စကားပြေ မထက်သန်၍ ယင်းပြိုင်ပွဲကို စိတ်မပါ။ ထိုညနေပိုင်းတွင် ကျောင်းမှ ရွေးချယ်ထားသော ကျောင်းသားများ ပြိုင်ပွဲ ကျင်းပသည်။ ကျွန်တော် ကျောင်းမတက်၊ သို့သော် မရ။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကျွန်တော့် ကို ခေါ်ခိုင်း၍ ကျောင်းသို့ သွားရသည်။ ကျွန်တော် စိတ်မပါဘဲ ပြိုင်ပွဲဝင်ရသည်။ ကျွန်တော် မရ။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ ပြိုင်ပွဲဝင်သော အိမ်တွင် အတူနေသော မောင် စည်သူက ဝင်ပြိုင်သည်။ သူ ရသည်။ ဒုတိယလား၊ တတိယလား ကျွန်တော် မမှတ်မိ။

ယင်းပြိုင်ပွဲအတွက် ဆုမှာ စာအုပ် ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ၏ ဒေါင်းဋီကာ ပါလာသည်။ သည်စာအုပ်ကစ၍ ဆရာကြီး၏ စာများကို စွဲလမ်းစ ပြုလာသည်။

ဒေါင်းဋီကာမှာ ဆရာကြီး၏ လေးချိုးတစ်ပုဒ်ကို အခြေပြုကာ ဆရာကြီး၏ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုဖြစ်သော အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုအကြောင်းကို ရသဟန် အဖွဲ့အနွဲ့ဖြင့် ရေးထားသည်။ ဝတ္ထုဆန်ဆန် ရေးထားသော စာအုပ် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါကတော့ ဖတ်ကောင်း၍ စွဲလမ်းမိခြင်းမျှသာ။ နောင်အခါ စစ်ပြီးခေတ် စာပေ လောကသို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ ဆရာကြီး၏ စာများမှာ ပညာ တန်ဖိုးသာ မဟုတ်၊ သမိုင်း တန်ဖိုးပါ တွေ့ရသဖြင့် ဆရာကြီးကို ပို၍ ကြည်ညိုမိသည်။

ထို့နောက် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းက ကျွန်တော်၏ မဂ္ဂဇင်းအတွက် စာအုပ်များ ပို့ပေး သည်။ ထိုစာအုပ်များမှာလည်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ မျောက်ဋီကာ၊ မျောက်ဂဏ္ဍိ စသော စာအုပ်များ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော့်အကြိုက်။ ဖတ်စကမူ သမိုင်းတန်ဖိုးကို သိသည် မဟုတ်။ ကျွန်တော်၏ ဘဝအတွေ့အကြုံမှာလည်း သိပ်မရှိ လှ။ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှု အထိအတွေ့ကလည်း နည်းသေးသည်။

ဆရာကြီး၏ စာကို ကြိုက်ခြင်းမှာ ဆရာကြီး၏ ရသအဖွဲ့အနွဲ့၊ အနုပညာ အဖွဲ့အနွဲ့၊
ကြောင့်ဖြစ်သည်ကို နောင်အခါ သတိထားမိလိုက်သည်။

(c)

အတိတ်မရှိလျှင် သမိုင်းတန်ဖိုးကို သိနိုင်မည် မဟုတ်၊ အတိတ်ရှိမှသာ သမိုင်း
တန်ဖိုးကို နားလည်လာရသည်မှာ အမှန်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၆၀ ခန့်ကို ပြန်ပြီး တွေးမိလျှင် တတိယမျိုးဆက်ခေတ်တွင်
ပထမမျိုးဆက်ခေတ်ကို ပြန်၍ ပင့်ကူအိမ် အမြှေးအမျှင်များကို ကျော်ကာ သတိရနေမိ
သည်။

ဆရာကြီး၏ ဒေါင်းဋီကာအဖုံးရုပ်ပုံမှာ အမြီးဖြန့်ထားသော ဒေါင်းရုပ်ပုံ၊ ဒေါင်း
မှာ အမျိုးသားသင်္ကေတ၊ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်ခြင်း၏ သင်္ကေတ၊ ကျွန်တော်
ယခု တတိယ စာပေမျိုးဆက်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းလျက် ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ်
၆၀ ခန့်ကစ၍ စာပေနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်နှင့် ခေတ်ပြိုင်
စာရေးဆရာများကရော မည်သို့ ခံစားနေကြသလဲ၊ မည်သို့သော စာပေအယူအဆ၊
အနုပညာ အယူအဆကို ကိုင်ဆွဲထားကြသလဲ၊ ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသည်။

သူတို့၏ အသံများကို ကြားရသည်။ ဘာအယူအဆ၊ ညာအယူအဆ စသည်
ဖြင့် ငြင်းခုံနေသံကို ကြားရသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က သူတို့ ဖွဲ့နွဲ့သော ရသစာပေ
ကိုသာ အခြေခံထား၍ စူးစမ်းရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နွားရှေ့တွင် ထွန်သည် ကျူးကျော်
ရောက်ရှိနေတတ်သည်။ တကယ်ကတော့ နွားသွားသည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်းသာ
ထွန်က သွားရသည်။ ကျွန်တော်သည် မျိုးဆက်ချင်း ဆက်စပ်ပေးချင်နေသည်။ ထိုအခါ
ကျွန်တော်က ကျွန်တော် ဖြတ်သန်း တွေ့ထိခဲ့သော ပထမမျိုးဆက်ကစ၍ ကောက်ယူရ
မည်။ အိမ်လွမ်းစိတ္တဇကို အဖျားဝင်အောင် လုပ်ရပေမည်။

၉-၅-၁၉၉၆။

(စ)

ယနေ့ တတိယမျိုးဆက်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းလျက်ရှိစဉ် ကျွန်တော်၏ စာပေ
သက်တမ်း ၆၀ ကျော်စ ကာလတွင် ကျွန်တော်၏ စာပေအယူများနှင့် ပတ်သက်၍

ရေးသားကြသည်များကို ကြီးကြားကြီးကြား ဖတ်ရှုရသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ သူတို့သည် ကျွန်တော့်ကို နားမလည်၊ ကျွန်တော်၏ စာပေကို ကောင်းစွာ နားမလည်ဟု တွေးတောမိသည်။

မျိုးဆက် ကွာဟသောကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသားကြသူများမှာ ကျွန်တော့်ထက် အသက် ၃၀၊ ၄၀၊ ၅၀ ငယ်ရွယ်သူများ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်တော်၏ စာပေအစက စ၍ အစဉ်လိုက် ဖြစ်ပေါ်ဖွံ့ဖြိုးလာသည့် စာပေအဖွဲ့အနွဲ့ အရေးအသား စသည်များကို ကောင်းစွာ သိဟန် မတူ။ ကျွန်တော်သည် စာပေသဘောတရားများ၊ စာပေဝေဖန်ရေးများ၊ စာပေလှုပ်ရှားမှုများအကြောင်းကို ရေးသားလာရင်းက အနည်းဆုံး နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့် ရှိသွားပေပြီ။ ထို့ကြောင့် သူတို့ကောင်းစွာ နားမလည်နိုင်သည်ကို သဘောပေါက်သည်။ မျိုးဆက်များ တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် နားလည်ဖို့ရှိသည်မှာ အရေးကြီးသည်။ စာပေသာ မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးဖြစ်စေ၊ ဝေဖန်သုံးသပ်သောအခါ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပုံတို့ကို နားလည်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့မှသာလျှင် ဝေဖန်အကဲဖြတ်သောအခါ မှန်ကန်နိုင်မည်။ ယင်းသို့ ဝေဖန်အကဲဖြတ်ခြင်းများသည် စာပေဖန်တီးသူများ၊ အနုပညာ ဖန်တီးသူများအတွက် အကျိုးရှိမည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ အရေးအသားများကို မလွတ်အောင် ဖတ်ရှုနေသည်။ ကျွန်တော် မျက်စိမှုန်၍ မဖတ်နိုင်သော်လည်း ကျွန်တော့်အား ဖတ်ပေးသူများရှိ၍ သိနေသည်။

တချို့ကလည်း ကျွန်တော်နှင့် ပတ်သက်သော အရေးအသားများကို တွေ့လျှင် ချက်ချင်း ရောက်လာကာ ဖတ်ပြသည်။ သူတို့ကလည်း ကျွန်တော့်ကို သိစေချင်ကြသည်။ သူတို့ ဖတ်ပြရင်း ကျွန်တော်က သူတို့နှင့် ဆွေးနွေးမိသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်က သူတို့၏ နားလည်မှု၊ အခြေအနေ၊ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း၊ စာပေခံစားမှု အဆင့်အတန်းကို သိရှိလာရသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ကို ကျေးဇူးတင်ရသည်။ တချို့မှာ ကျွန်တော်၏ အရေးအသားအကြောင်းကို ရေးကြသော်လည်း ကျွန်တော်၏ စာများကို အကုန်အစင် ဖတ်ဖူးဟန် မတူ၊ မဖတ်ဖူးသည့်အတွက်လည်း သူတို့ကို ဘာမျှမပြောချင်။ ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများစွာ ရေးခဲ့သည်။ နောက်ထပ် စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ခြင်းမပြုရသည့်အတွက်လည်း ဖတ်ဖူးကြမည် မထင်။ စာအုပ်ကလည်း ရှားသည်။ စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေလှုပ်ရှားမှု ဟူသော စာအုပ်သည် ၁၉၆၇ က ထွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ တွင် ဒုတိယနှိပ်ခြင်း ထွက်

သည်။ အခြား စာအုပ်များလည်း ထွက်သည်။ ကျွန်တော်က ကိုမြဇင်နှင့် စကားစပ်၍ ကိုမြဇင်အား စာပေဝေဖန်ရေးများ အဆက်မပြတ် လုပ်ရန် ပြောဖူးသည်။ ကျွန်တော်က စာပေဝေဖန်ရေးဆိုတာ အမြဲတမ်းတော့ မဟုတ်ဘူးဗျာ။ ကိုမြဇင်ကတော့ တစိုက်မတ်မတ် ရေးတာ တွေ့ရတယ်။ ကဗျာအကြောင်းဆိုလည်း တော်တော် ရေးသားပဲ။ ရေးပါဟု ပြောလိုက်သည်။

ထိုအခါ သူက ကျွန်တော် ရေးတဲ့ စာပေဝေဖန်ရေး စာအုပ်များ အတော်ပင် မူများနေသည်ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ပြန်ကြည့်သောအခါ ဟုတ်နေသည်။ မနည်းလှ။ သို့သော် ကျွန်တော်က စာပေဝေဖန်ရေး တစ်ခုတည်း ရေးသည် မဟုတ်။ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု စသည့် ရသစာပေ အဖွဲ့အနွဲ့လည်း ရေးသည် ဆိုတော့ စာပေဝေဖန်ရေးသက်သက်လုပ်သူလောက်တော့ မကြီးကျယ်ဟု ထင်ထားလိုက်သည်။ တစ်ခါကလည်း ကျွန်တော်၏ ဝေဖန်ရေးကို ပြန်လည်ဝေဖန်ရေး လုပ်သည်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော်၏ စာတစ်ပုဒ်ကို ကိုးကားပြီး ဝေဖန်လိုက်သည်။ ခက်သည်က သူ ကိုးကားသော စာမှာ ကျွန်တော်၏ ဝေဖန်ရေး ဆောင်းပါး မဟုတ်ဘဲ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် ရေးထားသော အမှာစာ တစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ၍ ရယ်မောရသေးသည်။ ကျွန်တော်၏ အမှာစာနှင့် ဝေဖန်ရေးစာတို့ကိုပင် သတ်မှတ်၍ ခွဲခြားခြင်း မပြုနိုင်သည်ကို အံ့ဩရသေးသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးကို ကျွန်တော် တန်ဖိုးထားသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးသည် စာပေ၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်သော အလုပ် ဖြစ်သည်။ နည်းသည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာ မဟုတ်။ သို့သော် ပေါ့ပေါ့ဆဆ လုပ်ဟန် တူသည်။ တချို့ကလည်း ကျွန်တော် ရေးသော စာကို အဓိပ္ပာယ်အကောက် မှားတတ်သည်။ ကျွန်တော် ရေးသော စာများကို ဆက်စပ်၍ ကြည့်တတ်ပုံ မရ။

အခြားသူများက ကျွန်တော် လုပ်တာ မမှန်ဘူး ထင်လျှင် ပြန်ရေးနိုင်သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ မချေပ။ ဒီကိစ္စမျိုးကိုတော့ ကျွန်တော် ဝါသနာမပါ။ တစ်ခုပဲ ကျွန်တော် သတိထားသည်။ အယူအဆများကိုတော့ ကျွန်တော် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်အောင်တော့ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားရှင်းလင်းဖော်ပြသည်။ ကျွန်တော်၏ အယူအဆများကို တလွဲအဓိပ္ပာယ် ကောက်မှာ၊ ချော်သွားမှာ စိုးရိမ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လျှင် ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာ သဘောတရားများကို ရေးသားနေခြင်း ဖြစ်သည်။

တချို့က ကျွန်တော် မပြောသည့် စကားရပ်များကို အပြောလုပ်ကာ ရေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကြာပါပြီ။ ၁၉၇၀ ပတ်ဝန်းကျင်က ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်

ကလည်း ကျွန်တော် မပြောသည့် စကားရပ်များကို အပြောလုပ်၍ ရေးသည်ကို ဖတ်ရသည်။ ကျွန်တော် မရှင်း။ ကျွန်တော်နှင့် ပတ်သက်၍ ရေးကြရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲများ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တချို့ကလည်း ပါတီစွဲများ ရှိနေတတ်သည်။ ဒါတွေက သိပ်အရေးမကြီးပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော် ယင်းသို့သော ရေးသားချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးကြပါစေ ဟူ၍သာ လျစ်လျူရှုထားလိုက်သည်။

(ဆ)

ကျွန်တော်သည် ရသစာပေ အဖွဲ့အနွဲ့ဖြစ်သော ဝတ္ထုကဗျာတို့ဖြင့် စာပေဘဝ ကို စတင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားဘဝက ဖြစ်သည်။ ပထမကတော့ ကဗျာ။ ထို့နောက် စကားပြေ စသည်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ရေးဖြစ်လာသည်။ ယင်းသို့ ကဗျာ စတင်စဉ်ကပင် ဂီတ ပန်းချီ စသော အနုပညာများကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ နည်းနည်းပါးပါး စတင်ခဲ့ သည်။ ကဗျာလေး စပ်လိုက်၊ စန္ဒရားလေး တီးလိုက်၊ ပန်းချီများ ရေးလိုက်ဖြင့် မည် မည်ရရ မဟုတ်ဘဲ ဟိုစပ်စပ် သည်စပ်စပ် လုပ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားဘဝတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂမှ မိတ်ဆွေများနှင့် ထိတွေ့ခင်မင် ရင်းနှီးခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်သည်လည်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂ လှုပ်ရှားမှုတွင် နည်းနည်းပါးပါး ပါဝင်ခဲ့ရသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ ဘဝ၏ ပုံပန်းသည် ပီသလာသည်။ ငယ်စဉ်က ကဗျာ၊ ဝတ္ထု စသည်များ ရေးသားလာရင်းက မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေလိုက်သောအခါ ကျွန်တော်သည် ရသစာပေ အဖွဲ့အနွဲ့နှင့် စာပေဝေဖန်ရေးနယ်သို့ပင် ရောက်ရှိလာ သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ စာပေရေးရာ အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင် လာသည်။ ဤသို့ အားလုံးသည် ရောယှက်နေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာ သဘောတရားများ စတင်ရေးသားစ ပြုလာသည်။ ယခုအခါတွင် ကျွန်တော်၏ စာပေရေးရာ အယူအဆများကို ဖတ်ပြီးသည့်နောက် ပြန်၍ ရေးသားကြ သူများလည်း ရှိလာကြသည်။ သူတို့သည် ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုးဆက်များ ဖြစ်တတ်ကြသည်။

ကျွန်တော်၏ ရသစာပေများကို ကျကျနန ဝေဖန်သူများက နည်းနေသေး သည်။ ကျကျနနလည်း ဖတ်ဟန် မတူ၊ တစ်ဆင့်ကြားနှင့် ရေးသူများလည်း ရှိနေ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်၏ ဝတ္ထု၊ ကဗျာများကို ဝေဖန်လျှင် များစွာ အကျိုးရှိ မည်၊ ဖန်တီးရေးထားသော ရသစာပေသမားများအတွက်လည်း အကျိုးရှိမည်။ စာဖတ် ပရိသတ်အတွက်လည်း အကျိုးရှိမည်။

ကျွန်တော် ကျောင်းသားဘဝကတည်းကပင် ပြောင်းလဲခြင်းကို နှစ်သက်သူ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ကိုလိုနီ လက်အောက်ခံဘဝဖြစ်၍ ကိုလိုနီဘဝမှ လွတ်လပ်သော အမျိုးသား နိုင်ငံတော်သစ် ဖွဲ့စည်းသော လှုပ်ရှားမှုများကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားခဲ့ သည်။ ပြောင်းလဲခြင်းကို စိတ်ဝင်စားသောကြောင့် ယင်းသို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပြောင်းလဲ ရေး ခေတ်သစ်သို့ ရည်မျှော်၍ ပြောင်းလဲသော ပြောင်းလဲခြင်းကို နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ် မည်။

ထို့နောက် စာပေတွင်လည်း ပြောင်းလဲခြင်းကို နှစ်သက်သည်။ အသစ်အသစ် ဖူးပွင့်လာခြင်းကို ကျွန်တော် လိုလားသည်။ ၁၉၄၀ လောက်ကပင် စာပေတော်လှန်မှု ဟူသော ဆောင်းပါး တစ်စောင်၊ စစ်ကိုင်းဂုဏ်ရည် မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းသည် ကျွန်တော် ကျောင်းသားဘဝ နုပျိုငယ်စဉ် ဘဝက စာပေမျှော်မှန်းချက်ကို ယေဘုယျ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ ပြောင်းလဲရေး ခံစားမှုဟု ဆိုနိုင် သည်။

စစ်ပြီးသောအခါ စာပေလုပ်ငန်းများတွင် ပို၍ ပတ်သက်လာသည်။ စာပေ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပို၍ ပတ်သက်လာသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်၏ အတွေ့ အကြုံ များပြားလာသည့်အလျောက် ယင်းအတွေ့အကြုံများကို အခြေပြု၍ သဘော တရားများကို ရေးစပြုလာသည်။

ယခုအခါ စာပေသက်တမ်း ၆၀ နှစ်ကျော်လာပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်၏ ဝတ္ထု ကဗျာ စသော ရသစာပေများ၊ ယင်းရသစာပေနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်သော စာပေ သမိုင်းရေးရာများ၊ စာပေအယူအဆများကို စာဖတ်ပရိသတ်တို့ အထူးသဖြင့် တတိယ မျိုးဆက် စာဖတ်ပရိသတ်တို့ ပိုမို၍ ကျွန်တော့်အား နားလည်ရန် လိုအပ်လာသည်ဟု ခံစားမိသဖြင့် အနုပညာနှင့် စာပေ၏ အတ္တရပ်ပုံလွှာကို ရေးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေ သည်။

စာပေနှင့် ဆက်၍နေသော ကျွန်တော်၏ ဂီတအတွေ့အကြုံ၊ ပန်းချီ အတွေ့အကြုံ များကို ပေါင်းစပ်ကာ အလှဗေဒ အတွေ့အကြုံများကို ဖော်ပြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်မိလိုက် သည်။ သို့မှသာလျှင် ပထမမျိုးဆက်နှင့် ဒုတိယမျိုးဆက် ဆက်စပ်မည်။ ပထမ မျိုးဆက်နှင့် တတိယမျိုးဆက် ဆက်စပ်မည်။ ပို၍ မျိုးဆက်အချင်းချင်း နားလည်လာ မည်ဟု ယုံကြည်မိပေသည်။

စာပေဒဿန ဆိုသည်ကလည်း စာပေ အတွေ့အကြုံများက ဆင်းသက်လာ မည်။ အနုပညာဒဿန ဆိုသည်ကလည်း အနုပညာ အတွေ့အကြုံမှ ဆင်းသက်လာ

မည်။ ယင်းသည် အနုပညာနှင့် စာပေဝေါဟာရအဖြစ် အလှပေဒအဖြစ် နားလည်ကြရပေမည်။

၁၂-၆-၉၆
အောင်ပန်း

* * *

အနုပညာပီဇ

ပီဇ ဟူသော စကားလုံးမှာ မွေးကတည်းက ပါလာသော လူတစ်ယောက်၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်ကို ဖော်ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ပီဇဗေဒပညာရပ်ကို လေ့လာလိုက်စားသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပီဇဗေဒနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် ဖော်ပြမည် မဟုတ်။ သို့သော် အနုပညာနှင့် စာပေ အတွေ့အကြုံအရ သိရှိရသော ပီဇ၏ လုပ်ငန်းအကြောင်းကို အခြေခံ၍ ဖော်ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်။ မွေးကတည်းက ပါလာသော ပီဇအရည်အချင်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တွေ့လိုက်ရသော အခါ တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲလာသော အရည်အသွေးလည်း ရှိသည်။ ယင်းသဘောတို့ကို အကျုံးဝင်သော ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံ (၀၁) အတ္ထရပ်ပုံလွှာကိုသာလျှင် ကျွန်တော် သိရှိရသည့်အတိုင်း သတိရ မှတ်မိသည့်အတိုင်း ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် မွေးခါစ ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်များကိုကား ကျွန်တော် မှတ်မိသရွေ့ မှတ်မိနိုင်သည်။ မမှတ်မိသည်လည်း ရှိသည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က အကဝါသနာပါသည်။ အမွှေးအကြိုင် နှစ်သက်သည်။ သည်လောက်ကိုတော့ ကျွန်တော် မှတ်မိသည်။ ငယ်စဉ်က မိခင်က သနပ်ခါးလိမ်းပေးလျှင် ကျွန်တော်က ကျေနပ်သည်။ ကျွန်တော် ၉ နှစ်၊ ၁၀ နှစ် လောက်အထိ သနပ်ခါးဖွေးဖွေးကို နှစ်သက်သည်။ ကြီးလာသောအခါ ရှက်တတ်လာ၍ မကတော့။ သနပ်ခါး မလိမ်းတော့။ သို့သော် ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါ အကသင်တန်း တစ်ခုသို့ သွားတက်မိဖူးသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ခါနှစ်ခါမျှလောက်သာ၊ အတော်ပင် မေ့နေပါပြီ။ အကသင်တန်းဆိုသည်မှာ မြန်မာအက မဟုတ်၊ အနောက်နိုင်ငံအက ဖြစ်သည်။ နှစ်ယောက်တွဲအက။ သို့သော် ကျွန်တော် မနှစ်သက်၍ မသင်တော့။

သူများ ကသည်ကိုတော့ ကြည့်ချင်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဘုရားလမ်းရှိ ယခု မြဝတီတိုက် ဖြစ်မည် ထင်သည်။ ဘရော့ဝေးအမည်ရှိ ပျော်ပွဲစားရုံသို့ အောင်ဆန်း

mgyoe.com

သူရိယဘွဲ့ ပထမဆုံးရရှိသူ ကိုအေးချိုနှင့် သွားခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းဘရော့ဝေး စားသောက် ဆိုင်တွင် မာတင်ချောဟုခေါ်သော သိုးသားကြော်ကို မှာစားသည်။ ၉ နာရီလောက် ရှိသောအခါ ကရန် လူများ ရောက်ရှိလာသည်။ ဟိုတုန်းက လုံချည်နှင့် ကခွင့်မပြု။ အနောက်တိုင်း ဝတ်စုံနှင့်မှ ရသည်။ ကျွန်တော်က မက။ သို့သော် ကြည့်သည်။ အစားအသောက် စားသည် ဆိုသည်မှာလည်း ကသည်ကို ကြည့်ချင်၍ ဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်ကြည့်သောအခါလည်း ကျွန်တော်သည် အကဇာတ်များကိုသာ ကြည့်သည်။ အကအဆိုပါသော အင်္ဂလိပ်ကားများကို မလွတ်တမ်းဆိုသလို ကြည့်သည်။ အက အဆိုကို နှစ်သက်၍ ဖြစ်သည်။ ကိုအေးချိုကတော့ အကအဆို သည်လောက် နှစ်သက် သည် မဟုတ်။ အရက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော် အရက်အကြောင်း ကောင်းကောင်း သိသည် မဟုတ်။ အရက်လား၊ ဘီယာလား ကောင်းကောင်း မမှတ်မိ။ အရက်ကို အားလုံးအတူတူချည်းဟု ထင်သည်။

အရက်အကြောင်း နည်းနည်း လေ့လာရသည်။ အရက်ကို ဘီယာနှင့် ရောသည် ဟု ရေးဖူးသည်။ သူတို့အတွက်က ဟားစရာ။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ သူတို့က ဟားစရာ။

အကကို သဘောကျသည်မှာလည်း အခြားမဟုတ်။ လက်များကို ပျော့ပျောင်း စွာ လှုပ်ရှားရသည်ကို နှစ်သက်သည်။ ၁၉၅၁-၅၂ က တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်သွား သောအခါ ကန်တုံမြို့တွင် ကျွန်တော်တို့အား ဧည့်ခံကော်မတီက ညနေစာ ထမင်းကျွေး ပြီးသောအခါ ကပွဲခန်းမသို့ ခေါ်သွားသည်။

သူတို့က ဧည့်သည်များကို စားသောက်ပြီးလျှင် အကခန်းမသို့ ခေါ်ရမည်ဟု နားလည်ဟန် တူသည်။ ကပွဲမှာ ကာဒါဟုခေါ်သော ပါတီစည်းရုံးရေးမှူးများ၏ ပွဲ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် မကသည်မှာ ကြာပြီ။ မေ့လည်း မေ့နေပြီ။ မရ။ ကျွန်တော် ကခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်နှင့်တွဲသော တရုတ်အမျိုးသမီးက ကတတ်သည်ကို ကျွန်တော် သိသည်။ ကျွန်တော်က အကများကို အကျင့်မရှိ၍ မေ့နေပြီ။ ခြေလှမ်းတော့ မှန်မှန် လျှောက်တတ်သည်။ ကျွန်တော့် သဘောကတော့ လမ်းလျှောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အက မဟုတ်။ ကပြီးသောအခါ ကျွန်တော်က အမျိုးသမီးကို မေးရသည်။ ကျွန်တော် ကတာ ဘယ်နဲ့လဲဟု။ အမျိုးသမီးကတော့ ရှင် အကကောင်းတယ်ဟု ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ သူမက ယဉ်ကျေးမှုအရ ပြောခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နားလည်သည်။

အကဆိုသည်က တချို့ထင်သလို နှစ်ယောက်တွဲအကသည် ဖိုမစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကရသည် မဟုတ်ဟု နားလည်ထားသည်။ တကယ်ကပြီဆိုလျှင် ဖိုမစိတ်မျိုး မဝင်နိုင်။

ခြေလှမ်းမှန်အောင် စည်းချက်နှင့် ကိုက်အောင်သာလျှင် အားထုတ်နေရ၍ အခြားစိတ်များ ပေါ်နိုင်မည် မထင်။

၁၉၇၀ လောက်တွင် တစ်ဖန် အကသင်သည်ကို ခဏမျှ ဝင်၍ ကဖူးသည်။ Waltz ဝေါစွ ဆိုသော အကကို ကျွန်တော် အင်မတန် ကြိုက်သည်။ စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဝတ္ထုထဲတွင် နန်းတော်ရင်ပြင်၌ Waltz ကို ကကြသည်ကို ရုပ်ရှင်တွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဝတ္ထုတွင် ဖတ်ရသည်။ Waltz ကို ကျွန်တော် အင်မတန် ကြိုက်သည်။ ၁၊ ၂၊ ၃ ဆိုင်းချက်ဖြင့် ကရသည်။ အင်မတန် ကျက်သရေရှိသည်ဟု ခံစားမိသည်။

ကျွန်တော်၏ လရောင်ရွန်းမြ ဝတ္ထုကို မောင်မောင်တာက ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန် လာပြောဖူးသည်။ ယင်းလရောင်ရွန်းမြသော ညတစ်ညတွင် စောင်းဆရာ ကောင်လေးနှင့် သူ့ထက်ကြီးသော မမအရွယ် ယမုံနာ ရဲတိုက်ကြီးတွင် တစ်ယောက်တည်းနေသော ခင်ခေါ် မေမိအမည်ရှိ အမျိုးသမီးနှင့် တွေ့ခန်းတွင် ကကြသည်။

ယင်းကောင်လေးက အမျိုးသမီးကို စွဲလမ်းသွားသော ဇာတ်လမ်း ပါသည်။ ယင်းဇာတ်လမ်းနေရာတွင် ကျွန်တော်က Waltz သီချင်းထည့်ရန်ပင် မောင်မောင်တာကို ပြောသည်။ မောင်မောင်တာကလည်း သီချင်းပင် စပ်လာ၍ ကျွန်တော့်အား လာပြသည်။ Waltz သီချင်း၊ Waltz အကသည် အလွန်ကျက်သရေရှိသော အကဟု ကျွန်တော်က ခံစားထားသည်။ ယခု ခေတ်တွင်တော့ ယင်းဂီတမျိုး သိပ်မကြားရတော့။ ယခု Rock ဟု ခေါ်သော ဂီတကတော့ စည်းအမြန် စည်းအသုတ်၊ ကျွန်တော်ကန်တုံတွင် ကရသော စည်းချက်မှာ မြေခွေးခြေချဟု ခေါ်သော စည်းချက်။ အင်မတန် လွယ်သည်။ Waltz မဟုတ်။ စည်းချက် ခြေလှမ်းမှန်မှန် ချတတ်လျှင် ဖြစ်သည်။ Waltz ကတော့ ယင်းကဲ့သို့ မဟုတ်။ အင်မတန် စည်းချက်ကို ဂရုစိုက်ရသော အက။

ယခု မော်ဒန်သမားများ တဖွဖွ ပြောနေသည့် ရစ်သမ်ဆိုသည့် Rhythm သည် ယင်းအကတွင် ကိုယ်စားပြုရမည့် အသင့်တော်ဆုံးသော စကား ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ မြန်မာစကားလုံးဖြင့်သာ ဖော်ပြရန် စိတ်သန်သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပျော့ပျောင်းခြင်းဟု ခေါ်လိုက်ချင်သည်။

တကယ်ကတော့ မြန်မာအကသည် လွယ်သည် မဟုတ်။ လက်ချောင်းများ အထားအသိုပင် ပျော့ပျောင်းရသည်။ လက်ချောင်းကို တန်းထား၍ မရ။ လက်ချောင်းကို ကွေးထားရသည်။ ကွေးဟန် ပျော့ဟန် ပါရမည်။ အနောက်နိုင်ငံ နှစ်ယောက်တွဲ အကကတော့ ယင်းသဘောမှာ ခြေလှမ်းစည်းကျပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာအကမှာ

အင်မတန် ခက်သည်'ဟု ယူဆသည်။ ပျော့ပျောင်းမှသာလျှင် အနုပညာပါသည်။ လက်ထားမှအစ လက်ချောင်းလေးများမှာ ကွေးဟန် ပျော့ဟန်ပါမှ တကယ့် အနုပညာ မြောက်သည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိသည်။

ကျွန်တော် အကကို အင်မတန် ကြိုက်သည်။ ကျောင်းသားဘဝက ဖက်ရှင် အောင်ငွေ အကကို ကြိုက်သည်မှာ ဖက်ရှင်အောင်ငွေ အကကြောင့် ဖြစ်သည်။ အခြား သူများအတွက်တော့ မသိ။ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်တွင်ရှိစဉ်က မတ်လ ကျောင်းပိတ် ရက် နှုတ်ဆက်ပွဲတွင် ဖက်ရှင်အောင်ငွေ အငြိမ့်ကို အမြဲတမ်း ကပြသည်ကို မှတ်မိနေ သည်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်တွင် အငြိမ့်ပွဲ ကြည့်ရသည်။

ဖက်ရှင်အောင်ငွေ၏ ခြေခတ်ပုံမှာ အင်မတန် ကျက်သရေ ရှိသည်။ ခြေခတ်ပုံဟု အရပ်စကားနှင့် ပြောရသည်။ လက်ဟန်၊ ခြေဟန် ဗလာထဘီ ခတ်ဟန်တို့မှာ အင် မတန် ကျက်သရေရှိသည်ဟု ခံစားမိသည်။ မကြာသေးမီက ကျွန်တော် မဲဇာတွင်ရှိစဉ် ဖက်ရှင်အောင်ငွေ၏ သမီးဖြစ်သူ ဆရာဝန်မလေးနှင့် စကားစပ်မိသောအခါ ကျွန်တော့် ရင်ထဲတွင် မနေနိုင်။ ဖက်ရှင်အောင်ငွေကို ကျောင်းသားဘဝက အင်မတန် ကြိုက် ကြောင်း ပြောကြားမိသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ ကျွန်တော် အငြိမ့်မကြည့်ဖြစ်။ သို့သော် အမာစိန် နာမည်ကြီး၍ တက္ကသိုလ်သို့သွားကာ ကြည့်ရသည်။ အမာစိန်၏ အကကား ကျက်သရေရှိလှသည်။ ပျော့ပျောင်းလှပသည်။ အဆို၊ အပြော၊ အက ဘက်စုံ ပြောစရာ မရှိအောင် ကောင်းလှသည်။

တကယ်တော့ Waltz အကမှာ အင်မတန် ကျက်သရေ ရှိသည်။ ကနေစဉ် ကဟန်၏ ပျော့ပျောင်းမှုကို ဂရုစိုက်ရသည်။ ဖိုမကိစ္စနှင့် ဘာမျှ မဆိုင်။ တချို့ ဖိုမ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ယောက်တွဲ အကကို နားမလည်ကြ။ တကယ်ကလျှင် ထို၍ မရ၊ လက်ချင်းသာ ထို၍ ရသည်။ ရင်နှင့်ထို၍ မရ။ အမျိုးသမီးက သဘောမတူလျှင် ထိုရန်ပင် မလွယ်။ တချို့က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာကျောင်းသား တချို့က ယင်းအကကို အလွဲသုံးစားပြု၍ ကခြင်းလား မပြောတတ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အကသက်သက်သည် စိတ်၏ လွတ်လပ်မှုအတွက် လှုပ်ရှားရသည်ဟု ခံစားသည်။ လက်နှင့် ခါးတို့ လှုပ်ရှားရ သဖြင့် စိတ်ပေါ့ပါးသွားသည်။ အကအနုပညာ၏ ခံစားမှုက ယင်းသို့ လက်ဟန်ခြေ ဟန် ခါးတို့၏ လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်သည်။ စိတ်အညစ်အကြေးများ လွင့်စဉ်သွားကာ ကဟန်ထဲတွင် ပေါ့ပါးဖျတ်လတ်သွားသည်မှာ အက၏ အရသာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က ကသဖြင့် အက၏ ရသကို ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အကကို အလွဲသုံးစားလုပ်လျှင် အင်မတန် ရိုင်းသော အလုပ် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်က

သတ်မှတ်သည်။ ကဗျာတွင်လည်း ယင်းသို့ပင်။ တချို့က ကဗျာဖြင့် ရည်းစားစာ ရေးသည်။ အနုပညာကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ကဗျာစပ်သည် ဆိုသဖြင့် သူငယ်ချင်း ကျောင်းသားများက ကဗျာဖြင့် ရည်းစားစာ ရေးခိုင်းသည်။ ကျွန်တော် မရေး။ တက္ကသိုလ် ရောက်သောအခါ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ပြော၍ ဓမ္မာရုံရှိ သကျမဇ္ဈဘုရားတိုင် ရတုကိုတော့ ရေးပေးဖူးသည်။ ယင်းမှာ ရည်းစားစာ မဟုတ်၊ ဘုရားတိုင်ရတုမျှသာ။

၁၉၄၀-၄၁ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်ပတ်လည် မဂ္ဂဇင်းတွင် ယင်းဘုရား တိုင်ရတု ပါသည် ထင်သည်။ ကျွန်တော် ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့။

ကန်တုံတွင် တရုတ်အမျိုးသမီးက ခေါ်၍ ကဖြစ်သွားသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော် အကကို သိပ်စိတ်မဝင်စားတော့။ ကသည်ကို ရှက်သွား၍ ဖြစ်သည်။ ပီကင်းတွင် ထမင်းစားပွဲအပြီး ကပွဲလုပ်သည်။ ကပွဲတွင် ချူအင်လိုင် ကသည်ကို ကြည့်ဖူးသည်။ ချူအင်လိုင်မှာ အကကောင်း။ သူ၏ လှုပ်ရှားမှုမှာ ကျက်သရေ ရှိသည်။

စာအုပ်တွင် ဖတ်ဖူးသည်။ ဂျပန်စစ်ပွဲအတွင်း ကွန်မြူနစ်နှင့် ကူမင်တန်၊ ချန်ကေရှိတ်တို့ ညီညွတ်ရေးယူပြီး ဂျပန်ဖက်ဆစ်များကို တိုက်သောအခါ ချူအင်လိုင်သည် တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ချုံကင်းတွင် သွားနေသည်။ ထို ကာလက ထမင်းစားပွဲ တစ်ခုတွင် ချူအင်လိုင်သည် အမေရိကန် ဗိုလ်ချုပ်ကတော်နှင့် နှစ်ယောက်တွဲအက တွဲကသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မာရှယ် ထင်သည်။ နာမည်မှားလျှင် သည်းခံ ပါ။ ထိုအခါက ဂျပန်စစ်ဆန့်ကျင်ရေးတွင် အမေရိကန်က လက်နက်များ ချန်ကေရှိတ် တပ်ကို ကူညီသည်။ ယင်းအမေရိကန် ဗိုလ်ချုပ်ကတော်က ချူအင်လိုင်က အက သိပ်တော်တာပဲဟု ချီးမွမ်းသည်ဟု ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းအမေရိကန်က ထောက်ပံ့သော လက်နက်ကို တရုတ်ပြည်သူ့တပ်မတော်ကလည်း ရလိုက်သည်ဟု ဖတ်ရသည်။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က အကဝါသနာပါသည်ကို တင်စားပြောလို၍ အက အကြောင်း ဖော်ပြလို၍ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သီချင်းစည်းချက် ကောင်းလျှင် ကျွန်တော် လက်ဟန်မြောက်၍သွားသည်ကို အနားတွင်ရှိသော ကျွန်တော်၏ တူမ သမီးဒေဝီက အဘိုး ဘာလုပ်တာလဲဟု ကျွန်တော့်လက်ကို လှမ်းဆွဲ၍ ပြုံးရသေးသည်။ ကလေးက ရှက်နေဟန် တူသည်။ ငယ်ငယ်ကတော့ ရှက်ရမှန်းမသိ၊ ကချင်နေသည်။

၁၉၅၃ မော်စကိုသို့ ရောက်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားသော ခန်းမမှာ အကခန်းမနှင့် တွဲလျက်၊ ကျွန်တော်ကတော့ အကခန်းမနှင့် တွဲထားသော ထမင်းစား

mg yoe . com

ခန်းမကို နှစ်သက်နေသည်။ ထမင်းစားရင်း အကကို ကြည့်ရသည်မှာ နှစ်သက်စရာ။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ စကားပြန်အမျိုးသမီးက ကျွန်တော့်ကို ကမလား ဟု မေးဖူးသည်။ ကျွန်တော်က ခေါင်းခါလိုက်သည်။ မော်စကိုတွင်ရှိစဉ် ကျွန်တော်က ဘဲလေးအော်ပရာ စသော အကဇာတ်၊ အဆိုဇာတ်များ ကြည့်ရန် လက်မှတ် ဝယ်ခိုင်း ထားသည်။ ကျွန်တော် ညတိုင်းလိုလို ကြည့်သည်။ ကျွန်တော်က ဘဲလေးအကကို ကြိုက်သည်။ ကျွန်တော် ညတိုင်း အကသွားကြည့်သည်ကို ကျွန်တော့်ထက် အသက် ငါးနှစ်ခန့် ကြီးသော အဖွဲ့ဝင် ပါလီမန် အမတ်တစ်ဦးက နှစ်သက်ဟန် မတူ။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ မပြော။ ကွယ်ရာတွင် ပြန်ပြောသည်ကိုတော့ ကြားရသည်။ ဒဂုန် တာရာက အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် လုပ်ပြီး ဒူးပေါ်ပေါင်ပေါ် အကတွေ ညတိုင်း ကြည့်သည်ဟု ပြော၍ ကျွန်တော်က ပြုံးရသေးသည်။ အက၏ ကျက်သရေရှိမှု၊ အက၏အလှကို အထင်လွဲနေဟန် ရှိသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ အက၏ ပျော့ပျောင်းမှုကို ခံစားချင် သည်။ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုသည်ကလည်း လူမျိုး တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး တူကြသည် မဟုတ်။ အထူးသဖြင့် အရှေ့အနောက်တို့သည် တူကြသည် မဟုတ်။ ယင်းသို့ မတူသော ယဉ်ကျေးမှုကို တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် နားလည်အောင် ကြိုးစားရပေမည်။ အလှဗေဒဟု ခေါ်သော ခံစားမှု ပညာရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အရစ္စတိုတယ်၏ ဝမ်းနုတ်ဆေး စကား ရပ်ကို သွား၍ သတိရမိသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့်တော့ ARISTOTELIAN CATHARSIS ဖြစ်သည်။ ဝမ်းနုတ်ဆေး စားသည်နှင့် တင်စား၍ ပြောသော ဂရိတ် ဒဿနဗေဒပညာရှင်၏ စကား ဖြစ်သည်။ ဝမ်းနုတ်ဆေး စားသောအခါ အညစ် အကြေးများ ပြင်ပသို့ ထွက်ခွာသွား၍ ပေါ့ပါးသွားသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ပြောခြင်း ဖြစ်သည်။ အနုပညာခံစားမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဒဿနဗေဒ သဘောဖြင့် ဖော်ပြသည့်သဘော၊ ကလိုက်သောအခါ စိတ်အညစ်အကြေးများသည် လျှောကျ သက်ဆင်းကာ ပေါ့ပါးသွားခြင်းသဘော ဖြစ်သည်။

အနုပညာ ဖန်တီးဆန်းသစ်ခြင်း၊ အနုပညာခံစားခြင်း သဘောကို ဆိုလိုသည်။ ကလိုက်လျှင် စိတ်ပြေသွားသည်။ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း ဟန်ပန်ဖြင့် စိတ်ပြေသွားရ သည်။ အခြားသော ဂီတ၊ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု စသော ရသပညာရပ်များသည် ယင်းသဘော ပင် ဖြစ်သည်ဟု နားလည်ထားသည်။

(၈)

ကျောင်းနေသောအခါ ကျွန်တော်၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော် အရှက်သဘောကို ပေါက်၍လား မသိ။ မကတော့။ ငယ်ငယ်က ကသည် ဆိုသည်မှာလည်း အိမ်သားများရှေ့တွင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က ပရိသတ်ကို ကြောက်သူ၊ အများရှေ့တွင် အမူအရာ ပြရသည်ကို ကြောက်တတ်သူ၊ နည်းနည်း ကြီးလာသောအခါ ကျွန်တော်၏ စိတ်သဘာဝကို သိရှိလာ၍ ပြန်လှန်သုံးသပ်မိခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ မော်ဒန်ဟု ခေါ်သော ကဗျာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကဗျာရွတ်ပွဲဟု ခေါ်သော ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခု လုပ်နေသည်ကို ကျွန်တော် ကြားရသည်။ အိမ်တွင် ပြုလုပ်သော ကဗျာရွတ်ပွဲကိုလည်း ကျွန်တော် တွေ့နေရသည်။ ကျွန်တော့်အိမ် လာလည်လျှင် ကဗျာရွတ်ချင်သည် ဆို၍ ရွတ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ကို ကဗျာရွတ်ဖို့ ပြောသည်။ ကျွန်တော် မရွတ်။ မရွတ်သည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်။ ကျွန်တော်က အများရှေ့တွင် ကိုယ်ဟန်ပြ၍ အသံထွက်ရသည်ကို မလုပ်တတ်။ ယင်း ကျွန်တော်၏ သဘာဝကို မသိသူ တချို့က ကျွန်တော်သည် ကဗျာရွတ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်သည်ဟု တီးတိုးပြောသံ ကျွန်တော့်ထံ ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော့် အမြင်ကတော့ ကဗျာရွတ်သည် ဆိုသည်မှာ အသံနေ အသံထားဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းသဘောဟု နားလည်သည်။ သို့သော် သူတို့ ရွတ်ဆိုသည်ဆိုသော အသံကို ကြားရသောအခါ ရွတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဖတ်ခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် လူပုံအလယ် မတ်တတ်ရပ်၍ ကဗျာကို မရွတ်ဆိုချင်သော်လည်း အခြားသူများ ရွတ်ဆိုလျှင် နားထောင်နိုင်သည်။

ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်က ပန်းချီရေးခြယ်သည်ကို ကျွန်တော် ဝါသနာပါသည်။ ထိုအခါကတော့ ရောင်စုံခဲတံနှင့် ရေးခြယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အိမ်က ရေဆေးဝယ်ပေး၍ ရေဆေးဖြင့် ဆွဲသည်။ အမှန်မှာ အခြား ကျောင်းသားများကဲ့သို့ အပြင်ထွက်၍ အားကစား လုပ်တတ်သူ မဟုတ်။ အိမ်တွင်နေသူသာ ဖြစ်သည်။ အိမ်တွင်း၌ နေသောအခါ အိမ်တွင်း၌ ပြုလုပ်၍ရသော ပန်းချီရေးခြင်း၊ ဂီတတီးမှုတ်ခြင်း၊ ကဗျာရေးစပ်ခြင်းတို့၌ ဝါသနာကြီးလာခြင်း ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော့်တွင် ရောင်စုံခဲတံ၊ ဖယောင်းတောင့်၊ ရေဆေးဘူး ရှိသလို အိမ်တွင် ဥရောပ ဂန္ထဝင် ပန်းချီဆရာများ ရေးသော ပန်းချီကားချပ်များကို ပေါင်သွင်းထားသည့် ကားချပ်များလည်း ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ် ၁၉၃၀ ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်မည်။ ရိုးကုမ္ပဏီဟုခေါ်သည့် ဆိုင်တွင်

mg y o e . c o m

ကမ္ဘာကျော် ဥရောပ ဂန္ထဝင် ပန်းချီကားများကို ပုံနှိပ်ထားသော ကားချပ်များ ရောင်းသည်။ ယင်းကို ကျွန်တော်၏ ဖခင်က ဝယ်ကာ မှန်ပေါင်တပ်ထားသည်။ ထိုကားချပ်များကို ကြည့်ရင်း ပန်းချီရေးချင်စိတ် ပေါ်လာသည်။ ထိုနှင့် ပန်းချီစတင်၍ ရေးရန် စိတ်ပေါ်လာပေမည်။

ဥရောပ ရှေးရိုး ဂန္ထဝင်ပန်းချီကားချပ်များမှာ မျက်မြင်ကို အလေးပေးရေးသော ကားချပ်များ ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်၏ ပတ်ဝန်းကျင် မျက်မြင်ကို ကူးရေးသည့် မျက်စိအမြင်ကို ကူးဆွဲရင်း စိတ်က သိပ်မကျေနပ်။ ကူးဆွဲခြင်းမှာ သူနှင့်တူအောင် ကူးဆွဲခြင်းဖြစ်၍ ကျွန်တော် သိပ်မကြိုက်။ တူအောင် ရေးရသည်မှာလည်း အခက်အခဲ ရှိသည်ဟု ထင်သည်။ ယင်းသို့ ကျွန်တော်သည် ပုံတူကူးရေးခြင်းကို မလုပ်ဘဲ ကျွန်တော်၏ မျက်မြင်အရာဝတ္ထုများကို၊ ရှုခင်းများကို စမ်းသပ်ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ကျွန်တော် ပန်းချီသဘောကို ပေါက်လာသည်။ အနောက်နိုင်ငံ ဂန္ထဝင် ရိုးရာပန်းချီသဘောမှာ မျက်မြင်အတိုင်း တူအောင် ရေးဆွဲသည် ဟူသော သဘောကို နားလည်နေသည့် အတိုင်း ပန်းချီ စတင် ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိ မျက်မြင်အတိုင်း တူအောင် ရေးရင်းနှင့် ကျွန်တော် ငြီးငွေ့လာသည်။ ကျွန်တော်က စိတ်ကူးထုတ်၍ ရေးချင်လာသည်။ မျက်မြင် သစ်ပင်အစိမ်းအတိုင်း မလုပ်ဘဲ အစိမ်းရင့်ရင့် ရေးလိုက်သည်။ မျက်မြင် မဟုတ်။ မျက်မြင်က အစိမ်းရင့်၊ ကျွန်တော်က အစိမ်းနု ရေးလိုက်သည်။ မျက်မြင်က အစိမ်းနု ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်က ခပ်မှိုင်းမှိုင်း ရေးလိုက်သည်။ ယင်းသို့ စိတ်ကူးကို ကစားကြည့်ရင်း ကျွန်တော်က ရေဆေးကို စိတ်သန်လာသည်။

ရေဆေးက ကစား၍ ရသည်၊ စိတ်ကူး ကစား၍ ရသည်။ ဖခင်က ကျွန်တော် ပန်းချီ ဝါသနာပါသည်ကို သိ၍ ဦးလှ ပန်းချီကျောင်း စာပေးစာယူကို မှာလိုက်သည်။ ဦးလှနာမည်ကိုတော့ ကျွန်တော် မမေ့။ ဦးလှ ပန်းချီသင်တန်းက လူသစ်များကို ကောက်ကြောင်းဖြင့် လေ့ကျင့်ခိုင်းသော သင်ခန်းစာများ ပါသည်။ ကျွန်တော် ပထမတော့ ကူးကြည့်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်စိတ်က တစ်မျိုး။ ပန်းချီသင်တန်းတွင် ပါသော လူ၏ မျက်နှာအနေအထား စသော ကောက်ကြောင်းကို ကူးရေးရသည့် အလုပ်ကို ကျွန်တော် ငြီးငွေ့လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် နည်းနည်းပါးပါးသာ ရေး၍ ဆက်၍ မရေးတော့။ ကျွန်တော်က လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေးချင်သည်။ ကျွန်တော့် မျက်မြင်ကို ကျွန်တော့် စိတ်ကူးအတိုင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေးချင်သည်။

ထို့ကြောင့် ဦးလှပန်းချီသင်တန်းကျောင်းမှ ပန်းချီသင်ခန်းစာကို ဆက်မရေးတော့။ မှတ်မိနေသည်။ ကျွန်တော်၏ အဘွားဖြစ်သူက ကျွန်တော့်အပေါ် အကဲဖြတ်ပုံက တစ်မျိုး။ ကျွန်တော်၏ အဘွားမှာ စာမတတ်၊ ၁၉၄၆ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျွန်တော် တာရာမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေစဉ်က ရန်ကုန်တွင် အဘွားနှင့်အတူ ရှိနေသည်။ အဘွားက ကျွန်တော် ဝတ္ထု၊ ကဗျာရေးသည်ကို သိပ်စိတ်ဝင်စားဟန် မတူ။ သို့သော် ပန်းချီရေး သည်ကိုတော့ စိတ်ဝင်စားသည်။ ကျွန်တော်က တစ်ခါတစ်ရံ ပုံကလေးများ ရေးခြယ် တတ်သည်။ သူက ဘယ်တုန်းက စိတ်ဝင်စားသည် မသိ။ ဧည့်သည်လာလျှင် ကျုပ် မြေး ရေးထားတာလေဟု ကားချပ်လေးများကို ပြရင်း ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပြုံး၍သာနေသည်။ အဘွားက ကျွန်တော့် စာပေကိုတော့ စိတ်မဝင်စား၊ ပန်းချီကိုတော့ အသိအမှတ်ပြုပါကလား။ ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ကပင် ပန်းချီကို သိပ်မရေး တော့။ ကျွန်တော် မယ်ဒလင် စတင် တီးသောအခါကစ၍ ပန်းချီ မရေးဖြစ်တော့။ နည်းနည်းပါးပါးသာ ရေးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ခရီးသွားသည့်အခါ မှတ်စု စာအုပ်လေး ယူသွားတတ်သည်။

တစ်ခါတစ်ရံ သွားရင်းလာရင်း ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားလာလျှင် ကောက် ကြောင်းနှင့်တော့ ရေးခြစ်ထားတတ်သည်။ သည်လောက်ပဲ ကျွန်တော် လုပ်သည်။ ဆီဆေး စရေးသည်ကတော့ ၁၉၆၁ လောက်က 'စိတ်အခြေအနေ တစ်ခု' အရ ကျွန်တော်သည် ဆီဆေးကို စတင်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက် ပန်းချီစုတ်တံနှင့် ပြတ်သွား ပြီးနောက် ပြန်လည် ဆန်းသစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် အနုပညာ၏ ဗီဇသဘောတရားများ ရေးရာတွင် ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံအရ အရင်းခံထား၍ ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇီဝဗေဒမဟုတ်၊ အခြားသူများ၏ အနုပညာ ဗီဇသဘောကိုတော့ လေ့လာခြင်း မဟုတ်ပေ။

ပန်းချီရေးဆွဲနေစဉ် ကာလက ကျွန်တော်သည် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ဖြစ် သည်။ ၁၉၃၀ ဝန်းကျင်ကျော်စလောက် ဖြစ်မည်။ ယင်းကာလလောက်တွင်ပင် ဂီတကို စမ်းကြည့်လာသည်။ ပန်းချီကိုတော့ သိပ်ပြီး ဆက်မရေးသော အချိန်လည်း ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော် မယ်ဒလင် စတီးသည်။ မယ်ဒလင်မှာ ချက်ကိုစလိုဗီးကီးယားလုပ် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ထက် အသက် နည်းနည်းကြီးသော မိတ်ဆွေများ မယ်ဒလင်

တီးသည်ကို နားထောင်သည်။ ကျွန်တော် ငှားတီးကြည့်သည်။ သိပ်မဆိုး၊ တီးလျှင် ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မှ မယ်ဒလင် တစ်လုံးကို မှာယူလိုက်သည်။ ယခု သင်းမြစန္ဒီ၏ ဖခင်သည် ရန်ကုန်သို့ ပစ္စည်းများ သွား၍ ဝယ်တတ်သည်။ ကျွန်တော်၏ အမေကလည်း မှာတတ်သည်။

ပန်းကန်ခွက်ယောက် စသည့် ပစ္စည်းများ သူ့ကို မှာတတ်သည်။ သူ့ကို မှာရင်းက မယ်ဒလင် တစ်လုံး မှာလိုက်သည်။ မယ်ဒလင်မှာ အညိုရင့်ရောင်။ မစ္စကွတ်ကုမ္ပဏီတိုက်မှာ ဝယ်ကြောင်း မှတ်သားမိသည်။ မစ္စကွတ်ကုမ္ပဏီသည် တူရိယာပစ္စည်းများလည်း ရောင်းသည်။ စန္ဒရားလည်း ရောင်းသည်။ နာမည်ကြီးဆိုင်၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်းထောင့်တွင်ရှိသည်ကို နောင်သောအခါ ကျွန်တော် ရောက်ဖူး၍ သိထားသည်။

မယ်ဒလင်ကိုတော့ မတီးတတ်ခင်ကပင် ကျွန်တော် ကြိုးညှိတတ်နေသည်။ မယ်ဒလင် ညှိရသည်မှာ သိပ်တော့ အခက်ကြီး မဟုတ်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။ တချို့က သီချင်းသာ တီးတတ်သည်။ ကြိုးမညှိတတ်။ အခြားသူများကို သွားညှိခိုင်းသည်ကို တွေ့ရ၍ အံ့ဩမိရသေးသည်။ ကြိုးညှိသည်မှာ ဘာမှ ခက်သည် မဟုတ်။

တရာ၊ တယောဟု ရှေးရိုးမြန်မာအခေါ်ဖြင့် မှတ်ထားသည့် အသံနှစ်ခုကို ညှိပြီးလျှင် တီး၍ရသည်။ လက်တံပေါ်တွင် အသံစဉ်များကို ကြေးချောင်းလေးများဖြင့် မှတ်ထား အကွက်ချထားသည်။ ကျွန်တော်သည် ဂီတဝါသနာပါသူဖြစ်၍ သီချင်းသံများကို ကြားလျှင် နားစွင့်နေမိတတ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် နားထဲတွင် 'အသံအခြေခံရသ' ရှိသည်ဟု မှတ်မိနေသလား မသိပေ။ ကျွန်တော် စ၍ အတီးကျင့်သည်မှာ စိန်ခြယ်ခြူးသန်း ပတ်ပျိုးထဲက ရေနံ့သာဦး အစချီသော အပုဒ် ဖြစ်သည်။

ယင်းသီချင်းကို ကျွန်တော် အင်မတန် ကြိုက်သည်။ မယ်ဒလင်ကြိုးကို တီးစက နှစ်ကြိုးပူးတပ်၍ တီးသည်။ တီးလျှင် အင်မတန် သာယာသည်။ လရောင်နှင့် ဆိုလျှင် အင်မတန် လိုက်ဖက်သည်။ လသာချိန် ယင်းမယ်ဒလင် တီးခတ်သံသည် အလွန်သာသည်ဟု ထင်သည်။ သို့သော် နှစ်သံပူး ကြိုးညှိထားသဖြင့် လက်တော့ နာသည်။ မတတ်နိုင်။

ကျွန်တော် ကြိုက်၍ အသံပူးစနစ်ဖြင့် ကြိုးညှိထား၍ စတင် တီးမိသည်။ သီချင်းလက်သံကို ကြားရဖန် များသောအခါ မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် မှတ်မိနေတတ်သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် ကဗျာလင်္ကာများလည်း ဖတ်နေသောအချိန်ဖြစ်၍ ရှေးသီချင်းကြီး စာသားလင်္ကာများကို ကျွန်တော် အင်မတန် ကြိုက်နေခဲ့သည်။

ယင်းအကြိုက်နှင့်ပင် မယ်ဒလင် တီးသောအခါ သီချင်းကြီးများကို တီးဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထိုအခါကတော့ သီချင်းကြီး ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ဖြင့် မှတ်သားထားမိသည်။ စာအုပ်ကတော့ မဟာဂီတဟု အမည်ပေးထားသည်။ ကျောင်းတွင်လည်း ရှေးကဗျာများ သင်ကြားရသည်ကို ကျွန်တော် နှစ်သက်နေမိသည်။ ထိုအခါကတော့ ကဗျာဟုသာ ခေါ်သည်။ ဂန္ထဝင် ဟူသော စကားလုံး မပေါ်သေး။ ကျောင်းတွင် သင်သည်ကလည်း ယင်းသို့ ရတု ပျို့ စသည်များဖြင့် အထူးနာမည်ပေးထားခြင်း မရှိပေ။ ကဗျာဟုသာ ကျွန်တော် နားလည်ထားသည်။

ထိုအခါက ဦးပြုံးချို၏ မဟာဂီတ စာအုပ်ကို ဝယ်လိုက်သည်။ ဦးပြုံးချိုမှာ ကျိုက်လတ်မြို့သားဟု ထိုအခါက သိထားသည်။ ထိုအခါက သီချင်းကြီးစာအုပ်များများစားစား မရှိ။ ဦးပြုံးချို၏ မဟာဂီတစာအုပ်နှင့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၏ ဂီတဝိသောဒနီ စာအုပ် ဖြစ်မည်။ နာမည်ကိုတော့ ရေးရေးသာ မှတ်မိတော့သည်။ နောက်ကျမှ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၏ စာအုပ်ဝယ်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးပြုံးချို မရှိတော့ပြီ။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုကတော့ သက်ရှိ ဖြစ်သည်။ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်နှင့် အယ်ဒီတာချုပ် ဖြစ်သည်ကို တော့ ကြားဖူးနေသည်။

နောင် ၁၉၃၈ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆရာ ဦးဘချိုနှင့် သိကျွမ်းခဲ့ရသည်။ ယခင်အခါကတော့ ထင်ရှားသော ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုနှင့် တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု နည်းနည်းမှ မထင်ခဲ့ပေ။ ဆရာဦးဘချိုက ကျွန်တော် စန္ဒရားတီးသည်ကို သိထားသည်။ ၁၉၃၉ လောက် ဖြစ်မည် ထင်သည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတွင် ဂီတဆည်းဆာတစ်ခု ကျင်းပသည်။ ယင်းဂီတဆည်းဆာတွင် ကျွန်တော်က ထိုအခါက ဝတ္ထုရေးဆရာဖြင့် ထင်ရှားစပြုလာသော ကိုသုခနှင့် ချစ်သမျှကို တီးဖူးသည်။ ဆရာဦးဘချို၏ သမီးက စောင်းနှင့် အတီးအဆို အစီအစဉ် တစ်ခု ပါသည်။ တစ်ခါက ဂီတသုတေသနအသင်းက အစည်းအဝေးဖိတ်ရာ သွားတက်ဖူးသည်။ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ် အပေါ်ထပ်တွင် ကျင်းပသည်။ ဒီးဒုတ် ဂျာနယ်တိုက်မှာ ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်း လမ်း ၅၀ နှင့် တည့်တည့်၊ ယခု ဗိုလ်ချုပ်လမ်းဟုခေါ်သော ကော်မရှင်နာလမ်းပေါ်တွင် ဖြစ်သည်။ နှစ်ထပ် သစ်သားအိမ်၊ ရေနံသုတ်ထားသည်။ အောက်ထပ်တွင် ဒီးဒုတ်စာပုံနှိပ်စက်ထားသည်။ အပေါ်ထပ်မှ ပြတင်းပေါက်များတွင် ဖန်ပုတီးစေ့ ရောင်စုံများဖြင့် ဒီးဒုတ်ရုပ်ကို ခြယ်သထားသော ကားချပ်များ ရှိနေသည်ကို မှတ်မိနေသည်။

လေတိုက်သည့်အခါ တချွင်ချွင် မြည်သည်။ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်မှာ ထိုအခါက စာပေနှင့် နိုင်ငံရေး ပေါင်းစပ်ထားသော ဂျာနယ်ဖြစ်၍ နာမည်ကြီး စာစောင် ဖြစ်သည်။

mg yoe . com

နိုင်ငံရေး ဝေဖန်ချက်များမှာ ကျော်ကြားလာသည်။ ထိုဂျာနယ်တွင် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုနု၊ ကိုသိန်းဖေ စသော နောင်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မည့်သူများ ကျောင်းသားဘဝတည်းက ဆောင်းပါးများ ရေးသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဦးဘချို ဖိတ်၍ တက်ရောက်သော ဂီတသုတေသန အစည်းအဝေးတွင် ထိုအခါက နာမည်ကြီးနေသော ဒေါ်စောမြအေး ကြည်ကို စတင် တွေ့ဖူးလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ် မယ်ဒလင် တီးစကတော့ ဂီတဆရာမကြီး၊ ဆရာကြီးများနှင့် သိရှိမည်ဟု စိတ်ကူးထဲတွင်ပင် မရှိခဲ့ပေ။

ယင်းအစည်းအဝေးတွင် ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှကိုလည်း စတင် တွေ့ဖူးသည်။ နောင်အခါ စစ်ပြီးကာလတွင် ဆိုဗီယက်မြန်မာ မိတ်ဆွေဖြစ်အသင်းတွင် ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှက ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကျွန်တော်က ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ငယ်စဉ် မယ်ဒလင် တီးစကတော့ ယင်းသို့ သိကျွမ်းမည်၊ အတူတူ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်ရမည်ဟု မမျှော်မှန်းမိပေ။ ဘဝဆိုသည်က အခက်သား။ မမျှော်လင့်ဘဲနဲ့ တွေ့တတ်သည်ကော။

ဒေါ်စောမြအေးကြည်နှင့်ဆိုလျှင် ၁၉၅၀ က မြန်မာ့အသံမှပင် ကျွန်တော်နှင့် တွဲဖက်၍ အသံလွှင့်ဖူးသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က အတီး၊ ဒေါ်စောမြအေးကြည်က စုံနဲ့သာမြိုင်လယ် သီချင်းခန့်ကြီးနှင့်ဆိုသည်ကို အမှတ်ရနေမိသည်။ ကျွန်တော် ပထမ ဦးဆုံးအကြိမ် အသံလွှင့်ဖူးခြင်း ဖြစ်သည်။

*

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်လတ် အမျိုးသားကျောင်းတွင် ပွဲလုပ်သည်။ ရှင်ပြုအလှူ ထင်သည်။ ထိုနေ့တွင် ကျောင်းပိတ်သည်။ ယင်းအလှူတွင် တီးဝိုင်းပါသည်။ တီးဝိုင်းဆိုသည်မှာလည်း များများ မဟုတ်။ မအူပင်မှ စန္ဒရား ဦးဘသင်။ ကျွန်တော်က သည်တစ်ခါပဲ စန္ဒရားကို မြင်ဖူးသည်။ နေ့လယ် ထမင်းစားချိန်တွင် ကျွန်တော် စန္ဒရားကိုသွား၍ ခိုးတီးမိသည်။ စိတ်က မနေနိုင်။ သိပ်တီးချင်နေ၍ ခလုတ်များကို သွားနှိပ်မိသည်။ ကျွန်တော် ဝင်းလက်သွားသည်။ စန္ဒရား ခလုတ်များ၏ အနေအထားမှာ သံစဉ်အတိုင်းထားသည်ဖြစ်၍ ခလုတ်ကို နှိပ်လိုက်သောအခါ ကျွန်တော် လိုချင်သော အသံများ ရရှိသည်။ ဝမ်းသာလိုက်သည့် ဖြစ်ခြင်း။

ကျွန်တော့်မှာ မယ်ဒလင်တီးသည့် အတွေ့အကြုံနှင့် အသံများကို သိနေ၍ စန္ဒရားခလုတ် နှိပ်လိုက်သောအခါ ကျွန်တော် လိုချင်သော အသံများကို ရလိုက်ခြင်း

ဖြစ်သည်။ အတွဲအဖက်တော့ ချက်ချင်းမရ။ သည်ကတည်းက ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ် ချက်ချလိုက်သည်။ ကျွန်တော် စန္ဒရားတီးမည်။

ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် ကျွန်တော်၏ အနုပညာဘဝအတွက် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍ၊ ကျွန်တော်သည် အမေ့ကို စန္ဒရား ဝယ်ပေးရန် ပူဆာလိုက်သည်။ အမေ ကလည်း စန္ဒရားသံကို ကြိုက်ဟန် ရှိသည်။ ချက်ချင်းပင် ဝယ်ရန် ကတိပေးလိုက် သည်။ ကျွန်တော်၏ အဖေဘက်မှ ဆွေမျိုးတစ်ယောက်နှင့် ရန်ကုန်သွားပြီး ပန်းဆိုး တန်းတွင် တစ်ပတ်ရစ် စန္ဒရားများ ရောင်းသော ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် စန္ဒရား ဝယ်လိုက် သည်။

စန္ဒရားများကို ရွေးနေစဉ် ကျွန်တော် ခလုတ်များကို စမ်းတီးနေသည်။ ရွှေနှင်းဆီ သီချင်း ဖြစ်သွားသည်။ ဝင်းလက်သွားသည်။ ပျော်သွားသည်။ စန္ဒရား အမျိုးအစားကို တော့ ကျွန်တော် သိသည် မဟုတ်။ ကျွန်တော် နှစ်သက်သော အသံနှင့် စန္ဒရားတစ်လုံး ကို ရွေးချယ်ဝယ်လိုက်သည်။ အမည်က ဟော့ပ်ကင်စန်။ (HOPKINSON)

၁၇-၉-၁၉၉၆

ကလော

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ ဇွန်၊ ၁၉၉၆။

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင်၊ ၁၉၉၆။

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၉၆။

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၉၆။

အနုပညာ၏ သဘာဝ

(က)

အနုပညာသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးနှင့် ဆိုင်သည်။ လူတို့နေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော ရေမြေတောတောင် နေလကြယ်တို့၏ ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့်လည်း ဆိုင်သည်။ ပန်းချီရေးသော မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အာရုံခံစား၍ ယင်းပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းကို ဖွဲ့ချင်သည့် စိတ်က စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ကျွန်တော့်တွင် ခဲတံရောင်စုံ ဖယောင်းတောင့်နှင့် ရေဆေးဘူး ရှိသည်။ ခဲတံ ရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ယင်း မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို စတင် ရေးဆွဲလိုက်သည်။ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကူးယူသည့်သဘော။ ၁၉၂၈ ပတ်ဝန်းကျင်လောက် ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော်တို့၏ မိဘများက ကျိုက်လတ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာသည်။ သူနှင့် ကျွန်တော် တစ်အိမ်တည်းနေကြသည်။ သူက ကျွန်တော့်၏ ဦးလေး၊ အသက် အရွယ်တူ။ သူသည် ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်လတ်မြို့ရှိ တိလောက မာရဇိန် ဘုရား ပရဝဏ်အတွင်းရှိ တန်ဆောင်းတစ်ခု၌ ဖွင့်လှစ်ထားသော အလွတ်ကျောင်းတွင် စာသင်နေသည်။ ကျွန်တော် သူနှင့်အတူ လိုက်သွားသည်။

သူကတော့ ကျောင်းသား။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျောင်းသား မဟုတ်၊ ကျွန်တော်က အားနေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပါလာသော ခဲတံနှင့် ပါလာသော ဘေးပတ်ဝန်းကျင် အရာများကို စတင်၍ ကူးယူ ရေးဆွဲတော့သည်။ အားနေ၍လည်း ယင်းသို့ ရေးဆွဲ ဖြစ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အနုပညာသည် အချိန်အားရှိခြင်း

နှင့်လည်း ဆိုင်သည်ဟု သုံးသပ်မိသည်။ ကျွန်တော်သည် မျက်စိရှေ့မြင်ရာကို လျှောက်ကြည့်မိသည်။ ပထမတော့ ခဲတံနှင့် ကောက်ကြောင်းသဘော လေ့ကျင့်မိသည်။ ထို့နောက် အရောင်များနှင့် လေ့ကျင့်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကို သင်ကြားပေးသော 'ဆရာ' သည် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။ နောက် ကျွန်တော် အမျိုးသားကျောင်းသို့ ကျောင်းတက်သည်။ ယင်းကျောင်းတွင် ပုံဆွဲဆရာ ရှိသည်။ တစ်ချိန်ယူသည်။ ထိုအခါ သူသည် စားပွဲပေါ်တွင် ပန်းသီး၊ စာအုပ်၊ သေတ္တာ စသော အရာဝတ္ထုများကို တင်ပေးထား၍ တင်ပေးထားသော အရာဝတ္ထုများကို တူအောင် ရေးဆွဲစေသည်။

ကျွန်တော် ပန်းချီစရေးသော အရာနှင့် ကိုက်ညီနေသည်ကို တွေ့ရ၍ ပို၍ စိတ်ဝင်စားသွားသည်။ အနီးအဝေး အလင်းအမှောင် သဘောကို သွားတွေ့သည်။ မြင်နေရသော ဝတ္ထုပစ္စည်း၏ အနေအထားကို အဝေးအနီးသဘော အလင်းအမှောင် ခြယ်ခြင်း၌ ပုံပေါ်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော် ပန်းချီဝါသနာပါမှန်းသိ၍ ဖခင်က ဦးလှ၏ ပန်းချီကျောင်း စာပေးစာယူ သင်ခန်းစာ လုပ်ပေးသည်။ သို့သော် ယင်းလေ့ကျင့်ခန်းမှာ လူတို့မှာ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းကို စတင်၍ သင်ကြားသော လေ့ကျင့်ခန်းနှင့် စတင်သည်။ ကျွန်တော် သိပ်စိတ်မဝင်စား။ စက္ကူပေါ်မှ ပုံများမှ တစ်ဆင့် ကူးရသည်ကိုလည်း သိပ်စိတ်မဝင်စား။ ထို့ကြောင့် ယင်းဦးလှ၏ ပန်းချီ သင်တန်းမှ စာပေးစာယူကို ဆက်မလုပ်ဖြစ်တော့ပေ။ တကယ်ကတော့ ပန်းချီစာပေး စာယူ စာသင်ခန်းစာ သဘောမှာ ကောင်းသည်။ ပန်းချီဆွဲနည်းကိုတော့ သင်ပေးသည် မှာ အမှန်ပင်။ သို့သော် သူ ပေးလိုက်သော စက္ကူထဲမှ ပန်းချီပုံကားကို ပြန်ကူးသော အလုပ်ကို သိပ်မကြိုက် ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မသင်ဖြစ်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ တကယ်ရှိနေသော အရာထဲမှ မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ တစ်ဆင့်ခံ သဘော ဖြစ်နေသည်။

ဦးလှ၏ လူခန္ဓာကိုယ် ရုပ်ပုံများမှာ လက်အနေအထား၊ ခေါင်းအနေအထား၊ ခြေထောက် အနေအထား စသည်များကို ကောက်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ကျွန်တော်က တကယ်ရှိနေသော ကိုယ်တိုင် တွေ့ရသော လူထဲမှ လိုချင်သည်။ သို့သော် တကယ်ရှိနေသော လူရုပ်ပုံကို ရေးဆွဲရသည်မှာ မလွယ်။ တကယ်ရှိနေသော လူမှာ လှုပ်ရှားနေသည်။ ကျွန်တော် ပြန်ကူးရန် မလွယ်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် လူရုပ်ပုံများကို ကူးဆွဲခြင်း နည်းပါးလာသည်။ သဘာဝကတော့ လှုပ်ရှားနေသည်။ အိမ်၊ မြစ်ချောင်း၊ သစ်ပင်၊ ပန်းပင် စသည်တို့မှာ ငြိမ်သက်နေသော အရာများ ဖြစ်သည်။

mgyoe.com

ထို့ကြောင့် ပန်းချီတွင် သက်ငြိမ်ပန်းချီကား ဟူသော ဘာသာရပ်တစ်ခုပင် ရှိနေသည်။
ယင်းကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသွားသည်။

သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ပန်းချီရေးဆွဲနေရင်း မိမိရေးဆွဲထားသော ပုံကားများကို သိပ်မကြိုက်ချင်တော့။ စိတ်တစ်မျိုး ပြောင်းသွားသည်။ သိပ်အားမရ။ တခြားသူများ ရေးဆွဲသော ပန်းချီကားချပ်များကိုလည်း သိပ်မမြင်ဖူး။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်တွင် ချိတ် ဆွဲထားသော အနောက်နိုင်ငံမှ ပန်းချီကားများသာ မြင်ဖူးသည်။ ယင်းပန်းချီကားချပ် များမှာလည်း ဥရောပရိုးရာ ပန်းချီကားချပ်များဖြစ်၍ မြင်ရသည့်အတိုင်း ပုံတူသဘော ဆန်ဆန် လက်ရာများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် သိပ်စိတ်မဝင်စား။ ကျွန်တော်က ဆန်း သစ်ချင်နေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်လက်က ဆန်းသစ်သော လက်ရာကို မပြုလုပ် နိုင်။ ကျွန်တော် အားမရ။ သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ပန်းချီရေးဆွဲခြင်းကို သိပ်မလုပ်ဖြစ် တော့။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ပါလာမှသာလျှင် ကောက်ကြောင်းဖြင့် ရေးမှတ်မိသည်။ နောင်ကြီးလာသောအခါ ကျွန်တော် ခရီးသွားသောအခါ စာအုပ်ငယ်လေး တစ်ခု ပါလာသည်။ ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသည့် မြင်ကွင်းကို ခဲဖြင့် ရေးဖြစ်သည်။ ဒါ လောက်ပဲ ကျွန်တော် လုပ်ဖြစ်သည်။

နောင်ကြီးလာသောအခါ စာပေလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရင်း၊ ဖတ်လာရင်း အနု ပညာ၏ သဘောတရားများကို စိတ်ဝင်စားသည်။ အနုပညာရေးရာ သဘောတရား စာအုပ်များကိုလည်း ဖတ်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အနုပညာဆိုသည်ကား တီထွင်ဆန်းသစ် မှုပါတကား ဟူသော အသိကို ရရှိလိုက်သည်။ ဆန်းသစ်မှုမပါလျှင် အနုပညာမဖြစ်။

ကျွန်တော့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း ပန်းချီနှင့် ပတ်သက်သော မိတ်ဆွေများ မရှိ။ ယင်းသည်လည်း ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က ပန်းချီအလုပ်ကို ဆက်မလုပ်ဖြစ်ခြင်း ဟု ဝေဖန်သုံးသပ်မိသည်။

(ခ)

သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် မယ်ဒလင် စတီးသည်။ မိမိ တီးခတ်သော အသံကို မိမိကြားရ၍ အားတော့တက်မိသည်။ မိမိလိုချင်သော အသံကို မယ်ဒလင်ကြိုးပေါ်တွင် ရှာရခြင်းကို စိတ်ဝင်စားသည်။ မိမိလိုချင်သော သီချင်းအလိုက်သည် မယ်ဒလင်ကြိုး ထဲမှ ဘယ်ထွက်ပြေးလို့ရမည်လဲဟု ထင်သည်။ ကျွန်တော် သီချင်းတစ်ပုဒ် ရလာသော အခါ ကျွန်တော် တီးချင်သော တီးကွက်များကို ကြိုးပေါ်တွင် ရှာရသည်။ ရှာရမ်း၊

ရှာရင်း တွေ့သွားတတ်သည်သာ များသည်။ အသံရလာရုံနှင့် မပြီး၊ မိမိ တီးခတ်သော အသံညက်ညောဖို့၊ ပီရီဖို့ လိုသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြန်၍ ပြန်၍ တီးခတ်ရသည်။

တီးခတ်ပါ များသောအခါ မယ်ဒလင်ကြိုးနှင့် လက်ခတ်သံသည် ပီရီသေသပ် လာသည်။ လက်ကျမှန်လာသည်။ ရေနံ့သာဦးအပုဒ်ကို စတင် တီးခတ်သည်။ ကျွန်တော် တီးကွက်များ ရလာသည်။ သို့သော် နှစ်ကြိုးတပ်ကို ဖြုတ်ပြီး ရိုးရိုးကြိုး တစ်ကြိုးနှင့်သာ စတင် တီးခတ်သည်ကို မှတ်မိနေသည်။ ပို၍ ကြိုက်သွားသည်။

ဂီတနှင့် ပတ်သက်သော တချို့သော မိတ်ဆွေများက ပါရမီရှိမှ ဖြစ်မှာဟု ပြောတတ်သည်။ ကျွန်တော် လက်မခံချင်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ နေသော မောင်စည်သူ ကလည်း မယ်ဒလင် တီးကြည့်သည်။ သို့သော် သူသည် ကြာကြာမကိုင်၊ ကျွန်တော်နှင့် သည်တစ်ချက်တော့ ကွာသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော် လိုချင်သော တီးကွက်ကို ရအောင် ရှာသည်။ မနားမနေ ရှာသည်။ ကျွန်တော့်လက်သည်ပင် တီးမရဘဲ သွေးထွက်သွားမှ ရပ်လိုက်သည်။ သည်တော့ ကျွန်တော် နားလည်မှု တစ်ခုရလိုက်သည်။ ဂီတသည် ပါရမီရယ် ဘာရယ် ဟုတ်မည် မထင်၊ ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် ဆက်တိုက် မနားမနေ လုပ်လျှင် ရမည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်သွားသည်။ တီးကွက်များရှာရန်လည်း ယင်းအတိုင်းပင်။ မနားမနေ မရရအောင် ရှာလျှင် တွေ့သည်။ လွယ်လွယ်နှင့် စိတ်ပျက်၍ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဂီတတွင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ခိုင်ခိုင်မာမာ ပြုလုပ်လျှင်ရမည် ဟူသော အသိရရှိခဲ့သည်။

မယ်ဒလင်ကို တီးခတ်သော အတွေ့အကြုံဖြင့် စန္ဒရားကို တီးခတ်သောအခါ သိပ်ခက်ခဲမှုကို မတွေ့ရတော့။ အသံသဘောကို သိပြီးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က လက်ကျကို ဂရုစိုက်သည်။ မယ်ဒလင်တွင်လည်း ထို့အတူပင်။ မယ်ဒလင် တီးသောအခါ လက်ညှိုးနှင့် လက်မကို အပြန်အလှန် တီးခတ်သော အတတ်ကို ရရှိသွားသည်။ စန္ဒရားတွင်တော့ ခလုတ်ပေါ်တွင် အတို့အထိသည် လက်သံကို ဖန်တီးပေးသည်။ လက်ကျ ညီညာဖို့ လိုသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့လာရသည်။ ပြင်းသည့် နေရာတွင် ပြင်း၍ ဖော့သည့်နေရာတွင် ဖော့၊ တို့သည့်နေရာတွင် တို့ခြင်းဖြင့် လက်ရာ တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းမိလိုက်သည်။ တချို့က လက်ရာကို သိပ်ဂရုမထား။ တေးသံသီချင်း အလိုက် မှန်ကန်လျှင် ပြီးရော ဟူသည့် သဘောယူဆသူများ ရှိသည်။ ကျွန်တော်က မပြီးဟု ထင်ထားသည်။ ယင်းသို့ လက်သံပီရီသေသပ်အောင် လေ့ကျင့်မှုက အရေးကြီး

သည်။ မလေ့ကျင့်၍ မရ။ နာမည်ကြီးသော စန္ဒရားဆရာများမှာ လက်ကျ အင်မတန် ကောင်းသည်။ ထိုအခါက ရွှေပြည်အေး၏ စန္ဒရားလက်သံ သံစဉ်သည် အထူး ထင်ရှားသည်။ သူ့ခေတ်တွင် ချန်ပီယံ မောင်ကျော်၏ စန္ဒရားလက်သံကို ကြားဖူး သည်။ ပထမတော့ ကြိုက်သည်။ ထို့နောက် သူ့လက်သံက အသံပြင်းနေသည်ကို တွေ့ရ၍ ရွှေပြည်အေး၏ လက်သံကို ပို၍ နှစ်သက်လာမိသည်။

ရွှေပြည်အေး၏ ယိုးဒယား ဖိန်းချားလေး ဓာတ်ပြားကို အကြိမ်ကြိမ် ဖွင့်၍ နားထောင်ကြသည်။ ယခု သင်းမြစန္ဒီ အဖေ၏ အိမ်တွင် ဓာတ်စက်တစ်လုံး ရှိ သည်။ နွေကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ရွာသို့သွားကာ ဓာတ်စက်မှ ရွှေပြည်အေးလက်သံကို အကြိမ်ကြိမ် နားထောင်မိသည်ကို မှတ်မိနေသည်။ ပထမတော့ ရွှေပြည်အေး၏ အကွက်ကို လိုက်၍ တီးမိသည်။ နောက် ကျွန်တော် ဆက်မတီးဖြစ်တော့။ သူ၏ အကွက်ကို အခြေခံ၍ ကျွန်တော်က တစ်မျိုးလုပ်ချင်သည့်စိတ် တဖွားဖွား ပေါ်လာ သည်။ သူ၏ လက်ကွက်ကိုတော့ အခြေခံသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ထပ်ဆင့်၍ ကျွန်တော့် စိတ်ကူးထဲတွင် ပေါ်လာသော အသံများကို ထည့်သွင်းချင်နေသည်။ ယင်းသည် အကျင့်ပါသွားသည်။ ထိုအခါ နတ်ရှင်နောင်၊ သက်ဝေ စသော အဝမ်း ဓာတ်ပြားများမှ သီချင်းများကို တီးခတ်သောအခါ သီချင်း မူရင်းအလိုက်ကို အခြေ တည်ပြီးနောက် ကျွန်တော့်ဘာသာ ကျွန်တော် ရှာချင်သောစိတ် ပိုထက်သန်လာသည်။ ကျွန်တော် သီချင်းတီးခတ်သောအခါ သီချင်းတီးကွက်မှာ ပုံသေမရှိ၊ စိတ်ပါလာလျှင် တီးကွက် ကောင်းသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်မပါလျှင် တီးကွက်က သိပ်မကောင်း။ တီးကွက်က သိပ်မကောင်း။

တစ်နေ့တွင် ဗိုလ်စကြာ၏ အိမ်မှ ပလေရယ် အမည်ရှိ စန္ဒရားကြီးကို သွား၍ မကြာခဏ တီးဖြစ်သည်။ ဗိုလ်စကြာကလည်း ဂီတ အင်မတန် ဝါသနာပါသည်။ သူနှင့်နေသူမှာ နောင်အခါတွင် ဗိုလ်အောင်ဆန်း၏ မယားညီအစ်ကိုတော်သူဖြစ်သော ဂျော်ဂျီတင်အောင်။ သူက အင်္ဂလိပ်သီချင်းများ ကောင်းစွာ တီးတတ်သည်။ သူက ကျွန်တော့်ကို မြန်မာသီချင်းကြီး သင်ပေးရန် ပြောသည်။ ကျွန်တော် မသင်တတ်။ သို့သော် သူနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီး၍ သင်ပေးရသည်။ ယိုးဒယား ဖိန်းချားလေး တီးကွက်ကို စတီးပြသည်။ သို့သော် သူက မြန်မာသီချင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံ နည်း၍ သိပ်မစွဲလမ်း။ နောက်တစ်ခါ သူနှင့် အပုဒ်ကူးရန် ပြသောအခါ ပထမ တီးကွက်ကို ကျွန်တော် မေ့သွား၍ မပြတတ်တော့။ ထိုအခါ အခက်အခဲ တွေ့ရတော့သည်။

mgyc.com

သည်တော့မှ ကျွန်တော်သည် စန္ဒရားအတီး မသင်တတ်သောသူ တစ်ယောက် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ၍ ကိုတင်အောင်အား အကျိုးအကြောင်း ပြောပြသည်။ သူက နားလည်၍ သူနှင့် အတီးမသင်ဖြစ်တော့။

ကျွန်တော်က သူ ဗီသိုဗင် လရောင် တေးသံများ၊ ဒိန်နုမြစ်ပြာ စသော သီချင်းများကို တီးတတ်၍ နားထောင်ရသောအခါ အင်မတန် ကျေနပ်မိသည်ကို အမှတ်ရနေသည်။

ကျွန်တော်က ဥရောပ ဂန္ထဝင် သီချင်းများကိုလည်း ကြိုက်သူ ဖြစ်သည်ကို သူ သိသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ရောက်သောအခါ ကိုတင်အောင်နှင့် အထိအတွေ့ နည်းသည်။ သို့သော် ကိုတင်အောင်သည် ကျွန်တော့်ကို ဂီတပွဲများသို့ လာခေါ်တတ်သည်။ ဂျူဗလီဟောတွင် အနောက်နိုင်ငံမှ စန္ဒရားဆရာများ လာ၍ တီးတတ်သော ပွဲများလုပ်သည်။ ကိုတင်အောင် ကျွန်တော့်ကို လာခေါ်သည်။ ရွှေတောင်ကြားထဲတွင် တည်ရှိသော သံတမန်များ၏ ခန်းမဆောင်တွင် အနောက်နိုင်ငံမှ နာမည်ကျော် စန္ဒရားဆရာများ လာတီးခတ်တတ်သည်။ ပွဲများလုပ်လျှင် ကိုတင်အောင်သည် မမေ့မလျော့ ကျွန်တော့်အိမ်သို့ လာကာ ခေါ်သည်။

၁၉၃၆ ခု၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ကော်မတီထဲတွင် ကိုတင်အောင်မှာ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် အတူ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါက ကိုအောင်ဆန်းမှာ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ၊ ကိုတင်အောင်က မဂ္ဂဇင်း ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်၊ သူက အင်္ဂလိပ်စာဖတ်သူဖြစ်၍ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးဟန် တူသည်။ ထို့နောက်မှ သူတို့ ဆွေမျိုးတော်စပ်သွားသည်။ ယခု ကိုတင်အောင် မရှိတော့ပြီ။ ကျွန်တော်က ကိုတင်အောင်ကို စန္ဒရားအတီး သင်ပေးသည်ကစ၍ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် ဝေဖန်မိသည်။ ကျွန်တော် စန္ဒရားဆရာ မဖြစ်နိုင်။ စန္ဒရားဆရာဖြစ်လိုလျှင် အမြဲတမ်း စန္ဒရား တီးနေရမည်။ တီးကွက်များကလည်း တစ်ခါနှင့်တစ်ခါ တူညီမှ ဖြစ်မည်ကို နားလည်သွားသည်။ သည်တော့ ကျွန်တော် စန္ဒရားဆရာ မဖြစ်နိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်မိသည်။

(ဂ)

ထိုအခါက ဂျပန်ခေတ်က အမျိုးသမီး တစ်ယောက်က စန္ဒရားသင်ပေးရန် ကျွန်တော့်အား ပြောဖူးသည်။ ကျွန်တော်က မသင်တတ်ပါဟု ပြောလိုက်သည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ၍ ကျွန်တော် မသင်ပေးဖြစ်ခဲ့။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့် ကြာသောအခါ

အမျိုးသမီးနှင့် သွားတွေ့သည်။ ထိုအခါ သူမက သူမကို စန္ဒရားသင်မပေးသည့် အတွက် ကျွန်တော့်ကို စိတ်နာနေကြောင်း သူ့စကားမှ ထွက်လာသည်ကို ကြားရ၍ အံ့ဩမိသည်။ ကျွန်တော် စန္ဒရားဆရာ မဟုတ်သည်ကို၊ ကျွန်တော် စန္ဒရား သင်မပေး တတ်သည်ကို သူမသည် မသိ။ တကယ်ကတော့ ဆရာ (စန္ဒရား) ဖြစ်ရန်မှာ အချိန် များစွာ လိုသည်။ အမြဲတမ်း စန္ဒရားကို တီးနေရမည်။ စန္ဒရားအတီးပဲ လုပ်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်မှ စန္ဒရားဆရာ ဖြစ်နိုင်မည်။ ကျွန်တော်ကတော့ အနုပညာနှင့် စာပေဘက်တွင် အမယ်များစွာ လုပ်နေ၍ ဘာမျှမဖြစ်။ စန္ဒရား တစ်ခုတည်းကို စွဲမြဲ စွာ မလုပ်ဖြစ်။ အခြေအနေက မပေး၊ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က စန္ဒရားဆရာ ဖြစ်ချင် သည်။ ကျွန်တော် အားကျမိခဲ့သည်။

သို့သော် ကျွန်တော့် ဘဝရွေးချယ်မှုက တစ်မျိုး ဖြစ်သွားသည်။ ဘယ်လိုနှင့် ဘယ်လိုမသိ စာပေဘက် ရောက်သွားသည်။ စာပေဘက် ရောက်သွားပြန်တော့လည်း အနုပညာ ဘာသာရပ်က စုံသွားသည်။ ဝတ္ထု ရေးဆရာဆိုလျှင်လည်း ဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာဆိုလျှင်လည်း ကဗျာဆရာ၊ ယင်းသို့ သတ်သတ်မှတ်မှတ် တစ်ခုတည်းကို မရေးဖွဲ့၍ မရေးမရာ ဖြစ်သွားရသည်။ ကျွန်တော် အသိတစ်ခု ရလိုက်သည်။ အနုပညာ တစ်ရပ်ကို လိုက်စားလျှင် စွဲစွဲမြဲမြဲ တစ်သမတ်တည်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ စာဖတ်ပရိသတ် ဆိုသည်က အမျိုးမျိုး ရှိနိုင်သည်။

ကဗျာပရိသတ်၊ ဝတ္ထုပရိသတ်၊ ရုပ်ပုံလွှာ အဖွဲ့အနွဲ့ ပရိသတ်၊ စာပေဝေဖန်ရေး ပရိသတ် ယင်းသို့ ပရိသတ်များရှိရာတွင် ပရိသတ်အားလုံးကို ဆွဲဆောင်ရန် မလွယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်သည် ငါသည် ကဗျာသမားလော၊ စကားပြေသမား လောဟု ပြောရန် ခက်အောင်ပင် မရေးမရာ ဖြစ်နေပါလားဟု တွေးတော သုံးသပ်ဝေဖန် မိပေသည်။

၁-၁၀-၉၆
အောင်ပန်း

ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် အနုပညာများနှင့် ပတ်သက် ထိတွေ့မိ သည်ကတော့ ကဗျာ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်ဆိုသလို စိတ်ဝင်စားသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်း စိတ်ဝင်စားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ကျောင်းတွင် သင်ကြားရသော

ကဗျာမှ စတင်ကာ ကဗျာကို စွဲလမ်းသွားသည်ဟု မှတ်မိနေသည်။ ကဗျာ စွဲလမ်းသွားသောအခါ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင်ပါရှိသော ကဗျာများကို လိုက်လံဖတ်ရှုသည်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကဝိပေါင်းချုပ် ဟူသော အခန်းကဏ္ဍ ပါရှိသည်။ ယင်းကဝိပေါင်းချုပ် အခန်းတွင် ကဗျာများကို စု၍ ထည့်သည်။ ထိုအခါက ကဗျာရေးဖွဲ့သူကို ကဝိဟု ခေါ်တတ်ကြသည်။ ကဝိ၏ ပါဠိအဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းရာတွင် ကဝိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းသည် ကဗျာဟု ဖွင့်ဆိုသည်ကို မှတ်မိနေသည်။

မနှစ်က မီးရထားကဗျာ ဆွေးနွေးပွဲ ပြင်ဆင်ရာတွင် သဘာပတိ အစည်းအဝေးသို့ရောက်စဉ်က ဦးထင်ဖတ် (မောင်ထင်) က ကျွန်တော့်ကို စသည်။ ကဝိသစ်လာပြီဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော် နားလည်သည်။ မောင်ထင်က ပြောင်တတ်သူ မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်တော်သည် ကဗျာများကို လိုက်၍ ဖတ်သည်။ ဖတ်ရုံနှင့်မက ကဗျာစပ်နည်းလမ်းနှင့် ဆိုင်ရာ စာအုပ်များကိုလည်း ရှာဖွေဖတ်သည်။

ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် ဦးအောင်သာဦး၏ ကဗျာဖွဲ့နည်းကျမ်းကို ဖတ်သည်။ သုဗောဓာလင်္ကာ ၇ ကျမ်း၊ ဆန်းအလင်္ကာ နိဿယ စသော စာအုပ်များကို ဖတ်သည်။ ယင်းစာအုပ်များမှာ သက္ကတပါဠိမှ လာရှိသော ကျမ်းများ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယ ရသဗေဒဆိုင်ရာ ကျမ်းများဟု ဆိုနိုင်သည်။ စာအုပ်များမှာ ရသဆိုင်ရာ စာအုပ်များ ဖြစ်သည်။ ကဗျာစပ်နည်းကတော့ ကျွန်တော်တို့၏ ခေတ်ပြိုင်တွင် ပေါ်ပေါက်နေသော ကဗျာများမှ ရရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော် စမ်း၍ စပ်သည်။

ကျွန်တော်က လေးလုံးစပ် လင်္ကာကို ကြိုက်သွားသည်။ ဖွယ်သည်ဟု ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် ထင်သည်။ အခြား တေးထပ်ဘောလယ် လေးချိုး အစပ်များမှာ လေးလုံးစပ်လောက် မလွယ်။ အသံကို ရှာရသည်။ အသံ အတိုအရှည် အနိမ့်အမြင့် တို့ကို ရှာ၍ စပ်ရသည်။ အချိန်လည်း အင်မတန် ကုန်သည်။ ကျွန်တော် စပ်တော့ စပ်သည်။ လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွားလောက်တော့ များများ မစပ်မိ။ လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွားကတော့ ကျွန်တော့်အဖို့ အလွယ်ဆုံးဟု ပြောလျှင် ရမည်။

ထိုအခါ ကဗျာစာအုပ်များကို သူရိယ မဂ္ဂဇင်းတိုက်တွင် မှာယူ၍ ရသည်။ ကျွန်တော် မှာသည်။ ပျို့ရတု စသည်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအခါ ကဗျာစပ်ရာတွင် ပါဠိသည် အရေးကြီးသည်သို့ နားလည်၍ ကျွန်တော် (၈) တန်း (၉) တန်းတွင် ပါဠိဘာသာယူခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ပါဠိဘာသာတွင် အလွတ်ကျက်သည်

က များနေ၍ ကြာတော့ ငြီးငွေ့သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၀ တန်း ဖြေသောအခါ ပါဠိဘာသာကို ဖြုတ်လိုက်ပြီး ရာဇဝင်ကို ပြောင်းလိုက်သည်။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်က ပါဠိစကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိချင်နေသည်။ ပါဠိ ဖတ်ချင်လှ၍ မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ ပါဠိကို ဆက်လက်၍ မယူတော့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရှေးဂန္ထဝင် ပျို့လင်္ကာများကို ဖတ်သောအခါ အခက်အခဲမှာ ပေါရာဏ စကားလုံး ဖြစ်သည်။ ပေါရာဏ စကားလုံးမှာ ရှေးအခါက စကားလုံး ယခုအခါ မသုံးတော့ပြီဖြစ်သော စကားလုံးများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့က မသိလျှင် ဆရာထံ မေးရသည်။

မြန်မာစာပြ ဆရာက ပါဠိလည်း တတ်ကျွမ်းသည်။ ကဗျာကိုလည်း နားလည်သူဖြစ်၍ ကျွန်တော့်အတွက် အဆင်ပြေသည်။ ဆရာက အားပေးသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ဒေါင်းမင်းသီဟာချီ ရတုပိုဒ်စုံကို စတင် ဖွဲ့လိုက်သည်။ ဆရာကို သွားပြသောအခါ ဆရာက ကြိုက်သွားသည်။ အားပေးသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော် ဆက်လက်၍ ရေးနေတော့သည်။ ယင်း ဒေါင်းမင်းသီဟာချီသော ရတုပိုဒ်စုံ၏ အမည်ကို ကျွန်တော်က ဒို့ဗမာအကြောင်း ဘွဲ့ထုတိဩဘာမင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံဟု အမည်တပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါက ရတုပိုဒ်စုံ ဟူသော ကဗျာအဖွဲ့မျိုးကို လူကြီးများ၊ ပညာရှင်များသာ ဖွဲ့တတ်ကြသည်။

ကျွန်တော် ၈ တန်း ကျောင်းသားကလေးက ဖွဲ့သည်ဆိုတော့ ဆရာများက သဘောကျသွားဟန် တူသည်။ ကျောင်းပါလီမန်ဖွင့်ပွဲတွင် ကျွန်တော့် ရတုပိုဒ်စုံဖြင့် ဖွင့်လှစ်သည်။ ကျောင်းသားကြီး တစ်ယောက်က အသံနေ အသံထားဖြင့် ရွတ်ဆိုသည်။ သူက သီချင်းဆိုတတ်သူ၊ ကျွန်တော်သည် အားတက်ကာ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းက ၁၉၃၄၊ ဩဂုတ်လ ဒဂုန်ကဝိပေါင်းချုပ် အခန်းတွင် ဖော်ပြသည်ကို ကျွန်တော် ကျေနပ်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ဆက်လက်၍ ရေးဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ ယင်းရတုပိုဒ်စုံသည် ကျွန်တော်၏ စာဖတ် အလေ့အကျင့်မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသီးအပွင့်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ယနေ့အမြင်ဖြင့် ကြည့်လျှင်တော့ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှု မပါဟု ဆိုနိုင်သည်။ ကျွန်တော်က ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးကို သဘောကျနေသောအခါလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမည်ကို ဒို့ဗမာအကြောင်းဟု ဆိုလိုက်သည်။ မြန်မာဘုရင်များလက်ထက်က ထီးနှင့်ကြွန်းနှင့် နေခဲ့သည့် ဘဝကို ပြန်၍ မှတ်သားသည့် သဘော၊ လွတ်လပ်ရေး

၏ သင်္ကေတသဘော ရေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှု နည်းနည်းပါးပါး ရှိသော်လည်း ယင်းခေတ်ခံစားမှုကို တကယ်ရှိသော အခင်းအကျင်းနှင့် ဖော်ပြသည် မဟုတ်။

စိတ်ထဲက ရှိသည့်၊ စာလုံးထဲက ရှိသည့် စကားလုံးများဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ဖော်ပြသည့် သဘော၊ ထိုအခါက လေးလုံးစပ်လင်္ကာတွင် သက်စေ့နှက် သုံးချက်ညီ ဟူသော စနစ်ကို တန်ဖိုးထားကြသည်။ ယင်းစနစ်ဖြင့် ကျွန်တော် ရေးဖွဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ က မြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်းကျမ်းဟုခေါ်သော ရှေးဂန္ထဝင်ခေတ်က စာများ၊ စုထားသော စာများ အတွဲလိုက် ထွက်သည်။ ယင်း စာအုပ်များကိုလည်း ကျွန်တော် ဖတ်သည်။ အားလျှင် ကျွန်တော် စာများကိုသာ ဖတ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကဗျာများကို ဖတ်သည်။ ဖတ်သောအခါ နားလည်သည့်အခါလည်း ရှိသည်။ နားမလည်သည်လည်း ရှိသည်။

ဆရာကို မေးရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ပါဠိစကားလုံးများပါလျှင် ခုံညားသည် ထင်၍ ပါဠိစကားလုံးများ ထည့်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်၏ ထိုခေတ်က ရေးသော ဂန္ထဝင် ဟန် ကဗျာများမှာ ပါဠိစကားများများ သုံးသည်။ ထုတိဩဘာမင်္ဂလာ ဧချင်း တစ်ပုဒ် တွင်ကား ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့ရသော သုဗောဓိလင်္ကာ ၇ ကျမ်းတို့မှ စကားလုံးတို့ကိုပင် ကာရန်ဖြင့် ဖွဲ့သီခဲ့သည်ကို မှတ်မိနေသေးသည်။ ထိုအခါ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ ဦးလှဖေက ကျွန်တော့်ကို သဘောကျသွားဟန် တူသည်။ ဒဂုန်ဦးလှဖေမှာ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း ၏ အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ ဖြစ်သူ။ သူသည် ရှေးမိခေတ်မိ အယ်ဒီတာကြီး တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ နောင် ကျွန်တော် ရန်ကုန်ရောက်၍ ဒဂုန်ဦးလှဖေထံ ဝင်ရင်း လူချင်း ခင်မင်လာသောအခါ သူက “မောင့်ကဗျာကို လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးကလည်း မေးနေတယ်။ အဲဒီ သူငယ်လေး လာရင် လွှတ်လိုက်ပါလို့ ပြောနေတယ်” ဟု ပြော၍ ကျွန်တော် ကျေနပ်မိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သည့် ကာလက ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၏ အယ်ဒီတာချုပ်ဖြစ်သူ ဦးမောင်ကြီးမှာ ရန်ကုန်တွင် မနေ တော့ဘဲ မုံရွာတွင်သာ သွားရောက်နေ၍ ကျွန်တော် တွေ့ခွင့်မရတော့။ ကျွန်တော် လယ်တီဦးမောင်ကြီး၏ စာကို ကြိုက်သည်။ ဝတ္ထုများကို ကြိုက်သည်။ ကဗျာများ၏ အနွဲ့အယဉ်ကို အလွန်ကြိုက်သည်။ သို့သော် လူချင်းတော့ မမြင်ဖူးလိုက်ရပေ။

ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာများက ကျွန်တော်၏ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းဘွဲ့ထုတိဩဘာ မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံ၊ မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံ မင်္ဂလာဧချင်း မင်္ဂလာ လူးတား စသော ကဗျာများကို ရေးမျက်နှာစာတွင် ပန်းပေါင်ခတ်၍ အထူး ဖော်ပြခဲ့သည်။ မင်္ဂလာရောင် အနီဖြင့်

mg yoe . com

ရိုက်နှိပ်သည်။ ယခင်နှစ်များက ယင်း မျက်နှာစာနေရာတွင် ဆရာဦးမောင်ကြီး၊ ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင် စသော အယ်ဒီတာကြီးများကသာ ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့သည်။ ယင်း နေရာကို ကျွန်တော်ရ၍ ကျွန်တော်မှာ ကျေနပ်နေမိသည်။ ကျွန်တော့်မှာ စာဖတ်၊ ကဗျာအဖတ်များ၍လား မသိ။ ဂန္ထဝင် စကားလုံးများကိုတော့ သုံးတတ်နေသည်။ ရတုပိုဒ်စုံ တစ်ပုဒ်တွင် ဇေယျာသျှန်တီ၊ ငွေလွှာစန္ဒီ၊ ရွှေစာဂမ္ဘီ စသည်ဖြင့် ရတုအချို့များ ဖွဲ့သည်။

ကျွန်တော့်အတွက်ကတော့ အခက်အခဲ ချက်ချင်း မရှိလှပါ။ ရေးစကသာ ၄-၃-၂ ဟူသော သုံးချက်ညီကို စဉ်းစားရသည်။ နောက်ကျတော့ စကားလုံးတွေက ကာရန်အသံပေါ် ရောက်လာကြသည်။ ငယ်စဉ်က ကဗျာတော်တော်များများ ဖတ်နေ၍ ယင်းအတွေ့အကြုံများဟု ဆိုချင်သည်။ ထိုအခါကတော့ ဘဝအတွေ့အကြုံကတော့ မရှိသေး။ စာအတွေ့အကြုံသာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စာထဲမှ စာများကို ထုတ်ယူသည် ဟု နောင်အခါ သုံးသပ်မိလာသည်။

(ဃ)

၁၉၈၆ ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံး ရွှေရတုသဘင် ကျင်းပသော ပွဲတွင် ဖတ်ကြားရန် ဟူ၍ စာပေလောက သခင်ခင်ညွန့်က ကျွန်တော့်အား ထုတ်ဝေသော မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံ တစ်ပုဒ် ရေးပေးရန် ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဝမ်းသာသွားကာ ရေးပေးမည်ဟု ပြောလိုက်သည်။

ရတုပိုဒ်စုံ အခမ်းအနားများတွင် ရွတ်ဆိုလေ့ရှိသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး ရွှေရတုသဘင်ပွဲတွင်လည်း အခမ်းအနားဆန်ဆန် ရွတ်ဆိုရန်ဟု ကျွန်တော် နားလည်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် ရတုပိုဒ်စုံရေးရန် စားပွဲတွင် ထိုင်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် ရေး၍ မရတော့။ အစကတော့ ရေး၍ ရမည်ဟု ထင်ထား သည်။ ကျွန်တော် ရတုပိုဒ်စုံ မရေးသည်မှာလည်း နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့် ရှိပြီ။ တကယ်ပင် ကျွန်တော် ရေး၍ မရတော့။ ကျွန်တော် ဘာကြောင့် ရေး၍ မရသည်ကို မစဉ်းစားမိ တော့။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို သတိရကာ ဆရာကြီး ရေးဖွဲ့ခဲ့ သော မဟာလေးချိုးကြီးမျိုး တစ်ပုဒ် ရေးစမ်းကြည့်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ရေးလည်း ရေးဖြစ်သွားသည်။

ရွှေရတုသဘင်
ဒို့ဗမာသခင်ပွဲမှဖြင့်

ငွေခရုပဉ္စင်ပျို့သဘာ
ဆင်ယင်နွဲ့ပါလို့
သပြေနုလွင်လွင် ကြို့ပဏ္ဏာသွင်သွင်
မစဲနိုင်ဘု စသည်ဖြင့် ချီထားပြီး အဆုံးပိုဒ်တွင်
ဖြာဖြာနေခြည် လိမ်းစေသစေနွေး
ဪ မာလာဝေစည် စိမ်းစေလှစေမွှေး
သာယာရွှေပြည် ငြိမ်းစေ မြစေအေး-ဟု ချလိုက်သည်။

တကယ်ရေးချလိုက်တော့လည်း ဆရာကြီး၏ လေဟန်လည်း မမိ၊ ကျွန်တော့် အသံ ကျွန်တော့်ဟန်တွေပါ ရောပါနေ၍ ပြုံးမိသေးသည်။ ကျွန်တော် မထိန်းနိုင်။ ယခင်ကကဲ့သို့သော ရှေးဟန် ဂန္ထဝင်ဟန် အခန်းဟန်များ မဖြစ်တော့။ ယင်းကဗျာကို မာယာကဗျာပေါင်းစုံ စာအုပ်ထဲတွင် ဖော်ပြလိုက်သည်။

သို့သော် စာလုံးတွေက မှားနေသည်။ အကျအပေါက်များ ရှိနေသည်။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် ယခင်ကကဲ့သို့ ပရုမ်းများ မကြည့်နိုင်၍ စာလုံးများ လွဲနေဟန် ရှိသည်။ မျှို့သဘောဟူသော နေရာတွင် မြို့သဘော ဖြစ်နေသည်ကို နှစ်အတော်ကြာမှ ဖတ်မိ၍ ပြုံးမိသေးသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်ကား ဂန္ထဝင် မြန်မာစာလုံးများနှင့် အတော်ဝေးနေကြ ဟန် ရှိသည်။

ပရုမ်းဖတ်ပေးသူ မော်ဒန်ကဗျာဆရာ တစ်ယောက်ပင် သတိချို့ယွင်းသွားဟန် တူသည်ဟု နားလည်လိုက်သည်။

(c)

ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က ကစားခုန်စားဘက်တွင် ဝါသနာ မရှိ။ အိမ်တွင် အနေ များသည်။ ထို့ကြောင့် စာများများ ဖတ်ဖြစ်သည်။ တံစက်မြိတ် အပြင်မထွက်၍ ပန်းချီရေးခြင်း၊ ဂီတတီးခတ်ခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်းတို့ကို အတော်လုပ်ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ် မိသည်။ ကဗျာများကို နှစ်သက်စွဲလမ်း၍ အတော်များများ ဖတ်မိခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကဗျာချည်း ဖတ်သည် မဟုတ်၊ စကားပြေလည်း ဖတ်သည်။ မြန်မာရာဇဝင် ကျမ်းများနှင့် ခေတ်ပေါ် မြန်မာဝတ္ထုများကို ဖတ်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါကတော့ စာဖတ် ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သိသည် မဟုတ်၊ ကြိုက်၍ ဖတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် နှစ်သက်စွဲလမ်းသည့် ဝတ္ထုကို ဖတ်သည်။ ကဗျာများကိုတော့ နဂိုကတည်း

က နှစ်သက်စွဲလမ်းသည်ဖြစ်၍ ပို၍ ဖတ်ဖြစ်သည်။ ကဗျာကို စွဲလမ်းသည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်။ ကဗျာစကားလုံးများကို ကျွန်တော်က တပ်မက်သည်။ စကားပြေနှင့် မတူ၊ ကဗျာစကားလုံးများမှာ လှပသည်။ အရောင်အသွေး ရှိသည်ဟု ကျွန်တော်က ထင်နေသည်။ ငယ်စဉ်ကတော့ စကားပြင်ဟု ခေါ်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ရောက်မှ စကားပြေကို သုံးနှုန်းလာသည်။ စကားပြင် ဆိုသည် အတိုင်း အကွေ့အကောက် အနိမ့်အမြင့် မရှိ၊ တစ်ပြင်တည်း။ ကဗျာကတော့ သည်လို မဟုတ်။ ပန်းပွင့်လေးများကို သီကုံးဆင်ယင်ထားသည့်အတိုင်း ခံစားမိသည်။ လှသည်၊ မွှေးသည်၊ အရောင်အနုအရင့် ရှိသည်။

၁၉၃၉-၄၀ နှစ်ကာလ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်သည် ရတုပိုဒ်စုံများကို မရေးတော့။ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်မှ မိတ်ဆွေ ကိုစိန်က ရေးခိုင်း၍ တက္ကသိုလ် ဓမ္မာရုံရှိ သကျမဇ္ဈ ဘုရားတိုင် ရတုဘွဲ့ တစ်ပုဒ်တော့ ရေးလိုက်သည်။ သိပ်မဆိုး ရေးလို့ ရသည်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် မရေးဖြစ်...။

ကျွန်တော်၏ ရတုပိုဒ်စုံ သက်တမ်းမှာ ၅ နှစ်ခန့်သာ သက်တမ်း ရှိသည်။ ကျွန်တော် ဘဝအတွေ့အကြုံ နည်းနည်းရှိစ ပြုလာသည်။ သည်တော့ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှ ရိုက်ခတ်လိုက်သော ခံစားမှုကို ရေးချင်လာသည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ကတော့ နည်းနည်း ပြောင်းစ ပြုလာသည်။ ကျွန်တော်က အဆန်းအသစ်ကို လုပ်ချင်သူ။ သည်တော့ ထိုခေတ်က တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်တွင် ပွင့်ဖူးစပြုနေသော ခေတ်စမ်းကဗျာ ဟန်ဖြင့် ရေးဖွဲ့မိလာသည်။ ခေတ်စမ်းသည် ကျွန်တော်တို့ အရင်ကတည်းက လမ်း သစ်စလာခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား...။

အနုပညာ၏ ပင်ကိုသဘာဝကလည်း ဆန်းသစ်တီထွင်မှုပါတကား။ ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်ကိုလည်း ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးပြီ။ ၁၉၃၈-၃၉၊ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံဟု ထင်ရှားသော အထွေထွေ သပိတ်ကြီးကိုလည်း ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးပြီ။ ယင်း အတွေ့အကြုံများသည် ကျွန်တော့်အဖို့ ဆန်းသစ်မှုများသာ။ ယင်းသည် ကျွန်တော်၏ စိတ်ကူးကို မသိမသာ ရိုက်ခတ်နေပြီဟု နောင်အခါ သုံးသပ်မိသည်။

ကျွန်တော်သည် တော်လှန်မှု ဟူသော ကဗျာကို ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၉၄၀ က ရေးဖွဲ့လိုက်သည်။ တော်လှန်ရေး၊ တော်လှန်မှု ဟူသော စကားလုံးများကို ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့သော ခေတ်များကို ဟပ်၍ ခံစားနေသည့်အချိန် တော်လှန် ဟူသော စကားလုံးမှာ ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့သော နဝဒေးဝတ္ထုထဲမှ စကားလုံး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ ခန့်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။ စကားလုံး ဆိုသည်က လူ့ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆက်စပ်မှသာလျှင် အသက်ရှင်သည်။ လှုပ်ရှားတက်ကြွသည်ဟု ထင်မိပေသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် မပတ်သက်လျှင် (သို့) သမိုင်းခေတ်နှင့် မငြိတွယ်လျှင် အသက်မရှင်ဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။

၅-၁၁-၉၆

* * *

(စ)

ကျွန်တော်သည် ဆယ်ကျော်သက် ကာလလောက်ကစ၍ စာပေ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ တို့ကို စမ်းသပ် တွေ့ထိခဲ့ရာ အနုပညာ၏ သဘာဝကို နောင်အခါပြန်၍ တွေးတော သုံးသပ်မိလာခဲ့သည်။ စာပေဘာသာရပ်တွင်တော့ စကားပြေများ သိပ်မရှိလှ။ ကဗျာကို စိတ်အားထက်သန်လှသည်။ ကဗျာလည်း များများဖတ်ချင်နေသည်။ တွေ့ရာ ကဗျာကို ဖတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အဖတ် အနည်းငယ် များလာသောအခါ ရွေးချယ်တတ်လာ သည်။ ကျွန်တော် ကြိုက်သော ကဗျာကို ဖတ်လာခဲ့သည်။ စဖတ်ဖတ်ချင်း မစွဲလမ်း လျှင် နောက်ဆက်မဖတ်တော့။ ကဗျာစရေးရာတွင် အကြိုက်အနှစ်သက်ဆုံးသော ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ဟုခေါ်သော ကဗျာလင်္ကာပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်သည်။ အခြားသော တေး ထပ်၊ လေးချိုး၊ ဘောလယ် စသည်များလည်း နည်းနည်းပါးပါး စပ်ဖူးသည်။

သို့သော် မိမိလိုချင်သော အကြောင်းအရာကို သီကုံးရန်အတွက် လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွားလောက် မိမိ ဖော်ပြချင်သော အကြောင်းအရာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လွယ်ကူစွာ စပ်နိုင်သည့်အရာမရှိ။ တေးထပ်ကျပြန်တော့ အသံကို ကြိုက်သော်လည်း အသံအနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အကျ သဘောကို ဂရုစိုက်ရသည်။ စာလုံး အရေအတွက်ကို ဂရုစိုက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် နည်းနည်း အားစိုက်ရသည်။ ဘောလယ်ကတော့ သူ့ထက် လွယ်သည်။ သို့သော်လည်း ဘောလယ်လည်း တစ်ပုဒ်လောက်သာ စပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်တို့ ထိုအခါက အမျိုးသားကျောင်းတွင် နေမင်းရောင် အမည်ဖြင့် လက်ရေး စာစောင် ထုတ်ဖူးသည်။ ယင်းစာစောင်တွင် ကျွန်တော်သည် မဲဇာတောင်ခြေရတုကို အခြေခံသော ဘောလယ်တစ်ပုဒ် ဖွဲ့ဖူးသည်။

‘မဲဇာတောင်ခြေ
စီးထွေထွေသွန်းပါလို့

မြစ်ရေဝန်းလယ်က

မြိုင်ကျွန်းဆီ' အစချီထားသည်လောက်ပင် မှတ်မိတော့သည်။ ယင်း လက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော် ရေးဆေးဖြင့် ကျွန်တော့် မဲဇာတောင်ခြေ ဘောလယ် သရုပ်ဖော် သော ပန်းချီထည့်သည်ကို မှတ်မိနေသည်။ ဘောလယ်က အတော်လေး လွယ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က စိတ်ကြိုက်လည်း သိပ်မတွေ့လှ။ လေးချိုးလည်း စပ်ဖူးသည်။ သံချိုကိုတော့ အကြိုက်ဆုံး ဖြစ်သွားသည်။ သံချိုက တစ်လုံး ကာရန်ချိတ်လျှင် ရ သည်။ လွတ်လပ်သည်။ အချိုးမှာ အသံအနိမ့်အမြင့် အတက်အကျကို ဂရုစိုက်ရ သည်။ စိတ်ထဲက ဆိုပြီး စပ်ရသည်။ ကျွန်တော်က ဂီတဝါသနာပါသည် ဆိုသော် လည်း အတီးအခတ်ကိုသာ ဝါသနာပါသည်။ ဆိုရန် ဝန်လေးတတ်သည်။ မိမိအသံ ထွက်ရမှာ အလွန် ဝန်လေးသည်။ ငယ်စဉ်က ကျွန်တော် ရှက်လည်း ရှက်တတ်ဟန် တူသည်။

တစ်ခါက ၁၉၅၀ နှစ်လောက် ဖြစ်မည်။ ဂန္ထဝင်ဂျာနယ် ထုတ်စဉ်က ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းထံ ဂျာနယ် အဖွင့်ကဗျာ တောင်းဖူးသည်။ ကျွန်တော် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းထံ ရောက်သွားသောအခါ ဆရာကြီးက “ဟေ့... လာ... လာ... တာရာရ၊ ပြီးတော့မယ်ကွ” ဟု ပြောလိုက်သည်။

ဆရာကြီး စပ်နေစဉ် ကျွန်တော် ရောက်သွားသည်။ ဆရာကြီးသည် ခဲတံကို တံတွေးဖြင့် ဆွတ်ကာ ရေးတတ်သည်။ ရေးလျှင် အင်... အင်ဟု ညည်းတတ်သည်။ အသံကတော့ သိပ်မထွက်။ စာလုံးအသံမထွက်။ အင်... အင်... ဟုသာ ညည်းသည်။ သည်တုန်းက ကျွန်တော် စာပေသဘောတရားများကို ကောင်းစွာ နားမလည်သေး။ မမေးတတ်။ အမှန် ဆရာကြီးကို မေးဖို့ ကောင်းသည်။ ဆရာကြီးသည် စာပေအရာ၌ အလွန် ထူးချွန်ထက်မြက်သူ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် မမေးတတ်၍ ဆရာကြီးထံမှ စာပေနှင့် ပတ်သက်၍ သိပ်မရ။ နိုင်ငံရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍တော့ ရရှိသည်။ နောင်အခါ နောင်တပင် ရမိသေးသည်။ ဆရာကြီးသည် ကဗျာသာရတ္ထကျမ်းကြီးကို ပြုစုသူ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင်လည်း ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်၍ ကဗျာနှင့် ပတ်သက်၍ များစွာ မေးနိုင်သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော် မမေးဖြစ်ခဲ့။

ကျွန်တော်သည် လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွားရတု၊ လူးတား၊ ဧချင်းများကို ရေး ရင်းပင် ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့သော ဂန္ထဝင်ကဗျာထဲမှ စကားလုံးများကိုပင် ယူ၍ သုံးစွဲတတ်

သည်။ သို့သော် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကျွန်တော့်တာသာ ကျွန်တော်လည်း အသစ်ထွင်ချင်သော စိတ်က ပေါ်လာသည်။ ဘယ်လိုမှ တား၍မရ။ သို့နှင့်ပင် မိမိ ဆယ်ကျော်သက်က ရေးခဲ့သော ကဗျာများ မရှိတော့၍ ကိုးကားချင်သော်လည်း မကိုးကားနိုင်တော့။ မှတ်မိသလောက် ထိုအခါက ပုရစ်ဣန္ဒနီ၊ လျော့ရဲပြီ၍ဟု စလိုက်သည်။ ပုရစ် ဣန္ဒနီကတော့ ဂန္ထဝင် စကားလုံး၊ လျော့ရဲပြီ၍ ဟူသော စကားလုံးကတော့ ကျွန်တော့် စကားလုံး။ ဣန္ဒနီကတော့ အဖူးကလေး ဖူးလာသောအခါ လျော့ရဲပြီ၍ဟု ပန်းပွင့်၏ အဖတ်အလွှာများ ပွင့်လာပုံကို လျော့ရဲပြီ၍ဟု မိမိ စိတ်ကူးဖြင့် ရေးဖွဲ့လိုက်သည်။ သည်လောက်ပဲ မှတ်မိတော့သည်။

အဟောင်းနှင့်အသစ် အကူးအပြောင်းတွင် ချက်ချင်း ဟုပ်ခနဲ အသစ်ပွင့်လာသည် မဟုတ်ပေ။ အဟောင်းထဲမှပင်လျှင် အဟောင်း၏ သန္ဓေအိမ်၏ အတွင်းမှပင် အသစ်မွေးဖွားလာရသည့် သဘောဟု စာပေသဘောတရားများ ဖတ်ရင်း ကျွန်တော် သိရှိလာခဲ့ရသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမှ သိရှိလာရခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေးဖွဲ့စကတော့ မိမိခံစားမှုရှိသလို ရေးချလိုက်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ သဘောတရားလည်း မထုတ်တတ်။ ဘာကြောင့် ရေးသည်ကိုလည်း မပြောတတ်ခဲ့။

နောင်အခါ စာပေသဘောတရားများ ရေးသောအခါ မိမိ အတွေ့အကြုံကို အခြေပြု၍ မိမိ ဖတ်ခဲ့ရသော ပြောင်းလဲခြင်း သဘောတရားများကို အခြေပြု၍ ရေးဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ အဟောင်းသား အိမ်မှ အသစ်မွေးဖွားလာသောအခါ အဟောင်း၏ အစအနများ ပေကျဲနေသေးသည်ဟု ကျွန်တော် တင်စား၍ ဖော်ပြခဲ့သေးသည်။

ကျွန်တော် ကူးပြောင်းချိန်မှာ တက္ကသိုလ်ရောက်သည့် နှစ်ကာလက ဖြစ်မည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် တော်လှန်မှု ဟူသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးခဲ့သည်။ ကဗျာကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်ခဲ့သည်။ ကဗျာမှာ အပိုဒ်ရေ မများ။ သို့သော် ကဗျာအချို့များတွင်ကား ရတုကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေသည်။

‘မြေတစ်လျှောက်တွင်
 နွေလပေါက်လျှင်

ရွှေပိတောက်လျှင်’ စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ထားသည်။ ယင်းသည် အသံတူများဖြင့် ရတုအချို့ကဲ့သို့ ဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကြောင်းအရာကတော့ ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက် ဘဝက ရေးသကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ပေ။ မိမိ အတွေ့အကြုံ၊ မိမိ ဘဝအတွေ့အကြုံကို ဖွဲ့ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဖွင့်စကာလ အင်းလျား

လမ်းတစ်လျှောက် လမ်းလျှောက်ရင်း ပိတောက်ပွင့်သည်ကို မြင်၍ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ တွင် ရေးချင်စိတ် ပေါ်လာသည်။ ပိတောက်သည် နွေလတွင်သာပွင့်သောပန်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ရသော ပိတောက်ပွင့်က ဇွန်လ၊ ဇူလိုင်လ ကျောင်းဖွင့်ရက်မို့ မိုးပင် တစ်ပေါက်နှစ်ပေါက်ကျစကာလ။ ယင်းအချိန်တွင် ပိတောက်ပွင့်သည်ကို ကျွန်တော်က ပြောင်းလဲခြင်းကို ခံစားလိုက်သည်။ သမားရိုးကျ မဟုတ်။ ရိုးရာမဟုတ်။ လက်ရှိ အခြေအနေမျိုး မဟုတ်။ ယင်းအတွေးဝင်လာကာ တော်လှန်မှုဟု ကျွန်တော် ခေါင်းစဉ်တပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါက တော်လှန်ရေး ဟူသော စကားလုံးပင် ခေတ်မစားလှသေး။ အရေးနည်းလှသည်။

ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် အဆန်းလုပ်ချင်နေသည်။ ရင်ထဲက ကလိကလိ ဖြစ်လာတတ်သည်။ ထိုအခါ စကားလုံးအသစ်များ ထွက်လာတတ်သည်ကို မှတ်မိနေသည်။ သုံးပြီးသား စကားလုံးအဟောင်းများ၊ ကာရန် စကားလုံး အဟောင်းများကို သိပ်ပြီး မသုံးချင်။ သို့သော် ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာ သဘောတရားများကိုလည်း ကျကျနန ဖတ်ဖူးသည် မဟုတ်။ ကြိုးကြားကြိုးကြား ဖတ်ဖူးသည့် အချိန်။ ထိုအခါက ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် နိုင်ငံရေး သဘောတရားများ လေ့လာနေသည့် ကာလ။

မာ့ကံစံဝါဒ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ စာအုပ်များ ဖတ်နေသော အချိန်။ ယင်းစာအုပ်များ ဖတ်ခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်း သဘောတရားကို ဘယ်လိုက ဘယ်လိုမသိ၊ ယုံကြည်လာမိသည်။ ခေတ်ပြောင်းလဲရမည်ဟု ယုံကြည်နေသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံဟုခေါ်သော ၁၉၃၈-၃၉ အထွေထွေသပိတ်ကြီးက မွေးလိုက်သော စိတ်ဓာတ်ဟု တွေးမိလိုက်သည်။ ထိုအခါကတော့ ဘာကြောင့် ဘာဖြစ်သည်ကို တွေးမိသည် မဟုတ်။ တွေးလည်း မတွေး။ မိမိ သမိုင်းခေတ်က ရိုက်ခတ်လိုက်သော ခံစားမှုဖြင့်သာလျှင် ပြုမူခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင်။ ယင်းသဘောကိုယူ၍ ကျွန်တော်သည် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်လောက်က မုဆိုးစိုင်းသင် ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် ကဗျာစာအုပ် အမှာစာတွင် ဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မော်စီတုန်း၏ စစ်သေနံဗျူဟာ သဘောတရား စာအုပ်ထဲတွင် ဖတ်ရင်း ကျွန်တော် တွေးမိလာသည်။

သူတို့သည် ပြောက်ကျားစစ် သဘောတရားကို သူတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်နေရသော၊ သူတို့ထက် စစ်အင်အားကြီးသော အမေရိကန် လက်နက် အကူအညီများ ရထားသော ချန်ကေရှိတ် ကူမင်တန် စစ်တပ်နှင့် တိုက်ခိုက်၍ ရရှိလာသော သဘော

တရားများဟု သိရှိ နားလည်ထားခဲ့ရသည်။ ယင်းသဘောကို ကျွန်တော့် ကဗျာတွင် လည်း ယူလိုက်သည်။ ကျွန်တော်၏ လုပ်ရပ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်၍ ကျွန်တော်က ကျွန်တော် ၏ အတွေ့ အကြုံ အခြေပြုပြီး မုဆိုးစိုင်းသင်ဟု ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တချို့က နားလည်ပုံမရ။ တတ်ပြီးသားပဲ၊ စိုင်းထံမှ သင်စရာ မလိုဘူးဟု ယူဆဟန်ရှိသည်ကို ကျွန်တော် ပြုံးမိရသေးသည်။

မော်စီတုန်း၏ တရုတ်ပြည်သူ့ တပ်မတော်သည် ချန်ကေရှိတ်၏ ကူမင်တန် စစ်ပွဲထံမှ ပြောက်ကျား သေနင်္ဂဗျူဟာကို ရရှိခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင်။ ကျွန်တော်က မော်စီတုန်း၏ စစ်သေနင်္ဂဗျူဟာကို ဖတ်ခြင်းမှာ တရုတ်ပြည်၏ တော်လှန်ရေးကို သိချင်၍ ဖြစ်သည်။ ကဗျာအတွက် မဟုတ်။ သို့သော် မိမိ၏ စာပေအတွေ့အကြုံနှင့် ညှိကာ ကဗျာတွင် နားလည်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဆ)

ဆယ်ကျော်သက် ကုန်ခါနီး ကာလ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ကဗျာက အရေးနည်း နည်း ကျဲသွားပြီ။ စကားပြေ ရေးဖြစ်လာသည်။ ဝတ္ထုရေးဖြစ်လာသည်။ ဝတ္ထုကတော့ ကိုယ်ပိုင် စိတ်ကူးဝတ္ထုနှင့် အနောက်နိုင်ငံ ဝတ္ထုများမှ မှီးသော ဝတ္ထုများ ရောနေသည်။ စကားပြေ ရေးလာသောအခါ ကဗျာစိတ်ကူးလေးက ပစ်ထား၍ မရ။ ဝင်ဝင်လာတတ် သည်။ ကဗျာ စကားလုံးများကလည်း ဝင်လာတတ်သည်။ သည်တော့ စကားပြေတွင် ကဗျာဟန်များ မသိမသာ ပါလာခြင်း ဖြစ်မည်။ မေဝတ္ထုအစတွင် လေနေအေးသည် တနွဲ့နွဲ့ နေ့နေဆဲကိုဟု ကျွန်တော် ကဗျာအချပိုဒ် အစပိုဒ်ဖြင့် ဘယ်လိုက ဘယ်လို ရေးဖွဲ့လိုက်သည် မသိ။ စာပိုဒ်များတွင်လည်း ကဗျာအသုံးအနှုန်းများ ပါလာတတ် သည်။ မိမိကိုယ်ကိုတော့ မသိ။ နာမည်ပေးသောအခါလည်း ကဗျာနည်းနည်းဆန်တန် တန် ဖြစ်လာတတ်သည်။

‘ဝေးပေါ့ ဝေးပေါ့
နုရေ နု နု’

ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် အနောက်နိုင်ငံ စာပေများကို အတော်လေး ဖတ် နေသောအခါလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော့် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် သူမသည် ကားကို ဖိတ်ခေါ်လိုက်သည်ဟု ရေးလိုက်သည်။

ကိုတက်တိုးကတော့ ပြော၍မဆုံး။ သူက ထိုအခါက ဂန္ထလောက မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ။

“မင်းဟာကကွာ၊ ကားကို ဖိတ်ခေါ်လိုက်တယ်လို့” ဟု ပြောသည်။ ဟုတ်တော့ လည်း ဟုတ်သည်။ ကားကို လှမ်းခေါ်လိုက်သည်ဟုလည်း ရေး၍ ရသည်။ ဘယ့်နှယ် ကြောင့် ကျွန်တော် ဖိတ်ခေါ်ဟု ရေးလိုက်သည်ကို တွေး၍ မရတော့။ အမှန်ကတော့ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး သုံးချင်သောစိတ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ပြန်၍ သုံးသပ် လိုက်သည်။ အသုံးအနှုန်းကတော့ မရှိ။ ဧည့်သည်ကိုသာလျှင် ဖိတ်ခေါ်တတ်ကြသည်။ အငှားကားကို ဘယ်မှာ ဖိတ်ခေါ်သည်ဟု သုံး၍ ရပါမည်လဲ။

သုံး၍ ရမည်တော့ မဟုတ်။ သို့သော် ကျွန်တော် ကြိုက်သွားသည်။ ဖိတ်ခေါ် တာ ဘာဖြစ်သလဲ။ ထိုအခါက ကျွန်တော့်မှာ အသစ်အဆန်းလေးများ လုပ်ချင်နေ သည်။ ရင်ထဲက ကလိကလိ ဖြစ်လာသည်။ ကလောင်တံကို ကိုင်လိုက်လျှင် သုံးနေကျ၊ သမားရိုးကျများကို သိပ်မသုံးချင်။ ကျွန်တော်၏ စကားပြေ အသုံးအနှုန်းများမှာ တစ်ခါတစ်ရံ နားမဝင်တတ်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော်၏ ခရီးသွား မှတ်တမ်း ‘ဂန္ဓရာဇ်’ စာအုပ် ထွက်လာသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို ကျွန်တော် ပေးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဆရာကြီးနှင့် တွေ့သောအခါ ဆရာကြီးက “တာရာရာ၊ မင်းက ကန်ကို တူးတယ်လို့ ရေးရတယ်ကွ။ ကန်ဆောက်တယ်လို့ ရေးရသလား” လို့ ကွမ်းဝါးရင်း ပြောသည်။ ဆရာကြီး လေးလေးနက်နက် ပြောသလား၊ မပြောသလား ကျွန်တော် မရိပ်မိ။ ကျွန်တော်ရေးသည့်အကြောင်းက သည်လို။ ဆရာကြီးနှင့်အတူပင် တရုတ်ပြည်ကို ၁၉၅၁ ခုနှစ် သွားသောအခါ ပထမ ကန်တုံမြို့တွင် နှစ်ည၊ သုံးညလောက် အိပ်ခဲ့ သည်။ ထိုအခါ ရေကူးကန် တည်ဆောက်နေရာသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ တောတွင် မြင်နေကြရသော ကန်အတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ ရေကန်သက်သက်။ ကန်ပေါင်သာ ဖို့သည်။ ယခု ရေကူးကန်ဖြစ်၍ သားသားနားနား အဆောက်အအုံများပင် ဆောက်သည်။ ယင်းသဘောကြောင့် ရေကန် တည်ဆောက်သည်ဟု ရေးရခြင်း ဖြစ်သည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင်တော့ ကျွန်တော် ကဗျာသာ မဟုတ်၊ စကားပြေလည်း အတော် ပင် ရေးဖြစ်လာသည်။ ဝတ္ထုတိုများ ရေးဖြစ်လာသည်။ ဝတ္ထုရှည်ကတော့ သိပ်မများ။

ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်က မယ်ဒလင် စတီးသည်။ ထို့နောက် စန္ဒရား တီးသည်။ သီချင်းကြီးလည်း ပါသည်။ ထိုအခါက ကာလပေါ် သီချင်းဟု ဆိုသော ခေတ်ပေါ် သီချင်းများလည်း ပါသည်။ မြန်မာသံ၊ အချို့လည်း မြန်မာသံနှင့်

အင်္ဂလိပ်တေးသံတို့ ပေါင်းထားသည်။ မြို့မငြိမ်း၏ ပျို့မှာတမ်းဆိုလျှင် အနောက်နိုင်ငံ ဟန်နှင့် ရောထားသည်။ ကျွန်တော် သိပ်ကြိုက်သည်။ ကျွန်တော်က ရောစပ်ခြင်းကို ကြိုက်သည်။ အရောင်သစ်များ ပန်းချီတွင် ရောစပ်ရခြင်းကိုလည်း ကျွန်တော် ပျော်နေ သည်။

သီချင်းကြီး တီးလျှင်လည်း အကွက်သစ်များ ကျွန်တော် လုပ်ချင်သည်။ ပတ်ပျိုးတွင်တော့ ရသည်။ ယိုးဒယားတွင်လည်း ရသည်။ သို့သော် သီချင်းခန့်ကြီးတွင် တော့ ကိုယ်လုပ်တိုင်း မဖြစ်။ သူ့အကွက်နှင့်သူ ရှိပြီးသား။ သူ့စည်းကလည်း မှန်မှန်။ ကျွန်တော်က အကွက်သစ်များလုပ်လျှင် စည်းအမြန်နှင့် အကွက်သစ်များနှင့် အလုပ် ရှုပ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သီချင်းခန့်ကြီး တီးလျှင် စိတ်ကို အတော် ထိန်းထားရသည်။ မထိန်း၍လည်း မဖြစ်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်လောက်က ဒေါ်စောမြအေးကြည်နှင့် စုံနဲ့သာမြိုင်လယ် သီချင်း ခန့်ကြီး အသံလွှင့်ဖူးသည်။ ရင်တဖိုဖို။ ကျွန်တော် လက်မကစားမိအောင် ထိန်းရသည်။ တကယ်လည်း ထိန်းဖြစ်သည်။ ကြီးကျတော့ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာလေးတွေ လုပ်၍ ဖြစ်သည်။ တေးထပ်တို့၊ ဘောလယ်တို့ တီးလျှင်တော့ ကျွန်တော် လုပ်ချင်သလို စမ်းသပ်ပြီး အကွက်များကို လုပ်၍ ရသည်။ ထို့ကြောင့် တေးထပ်တီးလျှင် ပျော်မိသည်။

ကာလပေါ်သီချင်းများ ဆိုလျှင်တော့ လွတ်လပ်သည်။ အကွက်သစ်များ လုပ်၍ ရသည်။ ကျွန်တော်က ဓာတ်ပြားထဲမှ လာသော တီးကွက်ကို အခြေခံပြီး ကျွန်တော် ကြိုက်သလို အကွက်သစ်များ လုပ်၍ ရသည်။ စိတ်ကျေနပ်မိသည်။ သူ့ အတိုင်း ကျွန်တော် တီးသည် မဟုတ်။ ယိုးဒယားတွင်လည်း ထိုအတိုင်းပင်။ အကွက် သစ်များ တီးလျှင် စည်းက အလိုလို မြန်လာသည်။

တစ်ခါက ဂျပန်ခေတ်တွင် ကျွန်တော် တီးနေသော စန္ဒရားတီးရာ အိမ်သို့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ပို့၍ အဆို တစ်ယောက် ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်က ဆိုသည့်သူကို မမြင်။ ဆိုသည့်သူက နောက်မှနေ၍ ဆိုသည်။ ကျွန်တော့်ထံ လိုက်ပို့သူ ကလည်း ကျွန်တော့်ကို စချင်ဟန် တူသည်။ တီးသည့် သီချင်းကလည်း ယိုးဒယား ဖိန်းချားလေး။ အဆိုကို ကြိုက်၍ ကျွန်တော် တီးကွက်သစ်များပင် ရလာသည်။ အမြဲတမ်း ရသည် မဟုတ်။ အဆိုတော်ကို ကြည့်၍ ထွင်၍ရသည်။ ပြီးသောအခါမှ မိတ်ဆက်ပေးကြသည်။ အဆိုတော်မှာ ဦးအလီ ဖြစ်နေသည်။ သူက ဟာသဖြင့် ပြောလိုက်သည်။ “ခင်ဗျား တီးတာကလည်းဗျာ၊ စည်းကို လုံချည်ထဲ ထည့်ခေါက်ရ

မလို ဖြစ်နေပြီ” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်ကို စလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် စည်းမြန်၍ ဖြစ်သည်။

ပန်းချီကိုတော့ တော်တော်နှင့် မရေးဖြစ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်လောက်ကမှစ၍ ရေးဖြစ် သည်။ ရေးသည်ကလည်း ရှုခင်း။ သက်ငြိမ်ဟုခေါ်သော ပန်းပွင့်။ သည်မှာတော့ ပို၍ လွတ်လပ်သည်။ ပန်းချီကို သင်ဖူးသည် မဟုတ်။ ဘယ်ကျောင်းမှလည်း နေဖူး သည် မဟုတ်။ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း ရေးထည့်လိုက်သည်။ စန္ဒရားတီး လျှင်တော့ ကျွန်တော် အဆိုကို ညှာရသည်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော် တီးချင်သော အကွက်ကို တီးသည်။ အဆို မေ့သွားတတ်သည်။

ထိုအခါ အဆိုမှာ ကသိကအောက် ဖြစ်သွားသည်ကို သတိရ၍ ကျွန်တော် အရိုးကို ပြန်တီးရသည်။

ဟေမာက ကျွန်တော် အဆန်းအသစ် တစ်ခု လုပ်လိုက်လျှင် ဟောက်သည်။ တော်တော်ထွင်ဟု လှမ်းအော်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် အရိုးအတိုင်း ပြန်တီးရသည်။

အနုပညာ၏ သဘာဝကား အခြားမဟုတ်။ အဆန်းအသစ်ကို ရှာဖွေစမ်းသပ် ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံအရ နားလည်လာမိပေသည်။ အဆန်း အသစ် မပြုလုပ်နိုင်လျှင် အနုပညာသည် ရှင်သန်မည် ထင်ပါသလော။

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၆။
ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၉၇။
ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း၊ မတ်၊ ၁၉၉၇။

အမျိုးသားရိုးရာနှင့် ဆန်းသစ်မှု

(က)

အမျိုးသားရိုးရာ၊ မြန်မာမှု၊ အမျိုးသား အစဉ်အလာ၊ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု စသည်တို့သည် အဓိပ္ပာယ်ချင်း ဆင်တူသော ဝေါဟာရခွဲများဟု ဆိုနိုင်သည်။ စာပေ သဘောတရားများ ဖော်ပြရာတွင် စာပေဝေါဟာရ (အတတ်ပညာ) စကားလုံးသည် အရေးကြီးသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် စာပေနှင့် အနုပညာ သဘောတရားများ ရေးသောအခါ ဝေါဟာရကို အထူးပြု ဂရုစိုက် သုံးနှုန်းရသည်။ တချို့သော ဝေါဟာရများ မှာ အတည်မဖြစ်ကြသေး။ တစ်ယောက် တစ်မျိုး သုံးနေကြသေးသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။

စစ်ပြီးသောအခါကျမှ ကျွန်တော်တို့သည် ကဗျာဆရာ ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို သုံးခဲ့ကြသည်ဟု မှတ်မိနေသည်။ အနုပညာဆိုသော စကားလုံးလည်း ထို့အတူပင်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင်မှ သုံးနှုန်းလာကြသည်။ ယခုအခါ ခေတ်ပေါ်စာပေဟု သုံးလာကြသည်မှာ အတော်လေး ကြာပြီ။ စစ်ပြီးကတည်းက ဆိုပါတော့။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ဟူ၍လည်း ယခု သုံးကြသည်။ တချို့ကလည်း ခေတ်သစ်ကဗျာဟု လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ ကျော်က သုံးခဲ့ကြသည်။ တချို့ကလည်း သူတို့၏ ကဗျာမှာ အခြားသူများနှင့်မတူ ထူးခြားသည် ဟူသော သဘောမျိုးဖြင့်။

‘မော်ဒန်’ ဟူသော စကားလုံးဖြင့်ပင် သုံးတတ်ကြသည်။ ယနေ့တွင် တချို့ကလည်း မော်ဒန်သုံးလိုက်၊ ခေတ်ပေါ်သုံးလိုက်နှင့် အရောရော သုံးနေကြသည်ကို တွေ့ရ

သည်။ အမျိုးမျိုး။ ကျွန်တော်တို့သည်လည်း စာပေဝေဖန်ရေးများ၊ စာပေ သမိုင်း သဘော ပါဝင်သော စာပေဝေဖန်ရေးများ ရေးသားသောအခါ စစ်ပြီးစက ကျွန်တော် ခေတ်သစ်စာပေဟု သုံးလိုက်ဖူးသည်။ ခေတ်ပေါ်စာပေနှင့် အဓိပ္ပာယ်အတူတူပင်။ ယခုအခါတော့ ခေတ်သစ်ဟု မသုံးကြတော့၊ ဘာကြောင့် မသိ။

ခေတ်ပေါ်နှင့် ခေတ်ပြိုင်ကို သုံးတတ်ကြသည်။ အဓိပ္ပာယ်အရတော့ ကျွန်တော် တစ်မျိုးစီ ခွဲခြားသတ်မှတ်မိသည်။ ဂန္ထဝင် ဆိုသော စကားလုံးလည်း ထို့အတူပင်။ ယခုခေတ်တွင် ပို၍ ခေတ်စားလာသည်။ ပို၍ အသုံးများလာသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်လောက်က ကမ္ဘာ့စာပေနှင့် ဗမာ့ဂန္ထဝင် ဟူ သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ပင်းယမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးဖူးသည်။ ထိုအခါကတော့ ဗမာ့ ဂန္ထဝင် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှာ ရှေးဟောင်းစာပေ၊ ရှေးဟောင်း အစဉ်အလာကို ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ ရှေးရော၊ ခေတ်ရော အကျုံးဝင်သော သဘောဖြင့် ခြုံ၍ ယေဘုယျ အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ ယခုတော့ ဂန္ထဝင်ကို ၂၀ ရာစုနှစ်မရောက်ခင် ရှေးခေတ် ကို ဂန္ထဝင်ခေတ်ဟု သုံးနေကြပေပြီ။

အမျိုးသားရိုးရာ ဟူသော ဝေါဟာရကို ဂန္ထဝင်စာပေအဖြစ် သုံးနှုန်းကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက်က ရေးဖွဲ့ခဲ့သော လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားရတု လူးတားဇချင်းများကို ကျွန်တော် ဂန္ထဝင်ဟန်ဟု သုံးခဲ့သည်။ ဂန္ထဝင် မဟုတ်၊ ဂန္ထဝင်ဟန် ဟူ၍ သုံးသော်လည်း တိတိကျကျတော့ မမှန်။ အစဉ်အလာဆိုသည်က ရှေးနှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာသော်လည်း ယနေ့ခေတ်တွင် ဆက်လက် သုံးစွဲနေသေးလျှင် အစဉ်အလာ သက်သက် မဟုတ်တော့ပေ။ အစဉ်အလာနှင့် ခေတ်သစ်၊ သို့မဟုတ် ခေတ်ပေါ် ပေါင်းစပ်သွားခြင်းသဘော သက်ရောက်နေပြီး ကျွန်တော်ကတော့ ဂန္ထဝင်စာပေကို ၁၉ ရာစုခေတ်အထိ ရှေးခေတ်ကိုသာ ယူလိုက်သည်။ လေးလုံးစပ် လင်္ကာသွား အရေးအဖွဲ့သည် ပျောက်ကွယ်သွားပြီ မဟုတ်ပေ။ မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ပုံသဏ္ဍာန် ဖြင့် ရေးဖွဲ့သောအခါ ခေတ်ပေါ်ကဗျာဆရာများသည်လည်း သူတို့ နိုင်နင်းသလို နှစ်သက်သလို ရေးဖွဲ့ကြရာ လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားသဘော ရေးသူလည်း ရှိသည်။ ကာရန်မပါသော လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွား မဟုတ်သော အဖွဲ့လည်း ရေးသူများ ရှိနေ သည်။ ဒါက အရေးမကြီးလှပါ။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၊ ခေတ်ပေါ်စာပေ သဘောတရား ကို မည်မျှအထိ မိမိတို့ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုကို လှပစွာ၊ အနုပညာမြောက်စွာ ဖွဲ့နွဲ့နိုင်သည့် အချက်ပေါ်တွင် မူတည်၍သာလျှင် ခေတ်ပေါ်သဘောကိုသာ ယူသည်။ သို့မဟုတ် ခေတ်ပြိုင်သဘောကို ယူသည်။

ကျွန်တော်သည် တတိယမျိုးဆက် နုပျိုပွင့်သစ်စ ရေးဖွဲ့သူတို့၏ အရေးအသား တို့သည် ကဗျာတွင် ဖြစ်စေ၊ စကားပြေတွင်ဖြစ်စေ နောက်လူများက အတည်ပြုကြ လိမ့်မည်။ ပရိသတ်က လက်ခံလျှင် အတည်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ပရိသတ်က အရာရာ ဆုံးဖြတ်လိမ့်မည်။ ပရိသတ် ဟူသော စကားလုံး မသုံး၍ မဖြစ်တော့။ ယနေ့ ပရိသတ် မှာ ရှေးပဒေသရာဇ်ခေတ်ကကဲ့သို့ ကဗျာကို ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် ပြန့်ပွားသည် သို့မဟုတ် ပေရွက်ပုရပိုဒ်တို့မှတစ်ဆင့် ပြန့်ပွားသည် မဟုတ်ပါ။ ယနေ့ခေတ်တွင် ဤသို့ မဟုတ် တော့ပေ။ ပုံနှိပ်စက်များ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်လာ၍ စာဖတ်ပရိသတ် ဟူသော ကျယ်ဝန်းသည့် 'စာပေစားသုံးသူ' များ ရှိလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ လူသုံးကုန် ပစ္စည်းကို စားသုံးသူများ သုံးသကဲ့သို့ပင် စာပေ၊ ရသစာပေကိုလည်း ဝယ်ယူဖတ်ရှု သောကြောင့် စားသုံးသူဟု ကျွန်တော် ဘောဂဗေဒ ဝေါဟာရဖြင့် တင်စားသုံးခြင်း ဖြစ်သည်။ ကဗျာပရိသတ်၊ ပရိသတ်မရှိလျှင် စာပေသည်လည်း တိမ်ကောသွားရမည် သာ။ ယနေ့ခေတ်သည် စက်မှုသိပ္ပံပညာ နည်းပညာများ ထွန်းကား တိုးတက်နေသော ခေတ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာပုံနှိပ်စက် လုပ်ငန်းတွင်လည်း တိုးတက်လျက် ရှိနေ သည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က သို့မဟုတ် စစ်ပြီးစ အတော်လေး ကြာသည်အထိပင် ခဲစာလုံးဖြင့် စာစီသော စနစ်ဖြင့် စာအုပ်များ ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ မဟုတ်တော့ပြီ။

ကွန်ပျူတာ ခလုတ်ကို နှိပ်၍ ဖန်သားပြင်ပေါ်တွင် ထင်နေသော စာလုံးများ အဖြစ် စာစီနေကြပြီ။ အော့ဖ်ဆက်ဟုခေါ်သော ပလိတ်ပြားပေါ်တွင် အမြန်ဆုံး ရိုက်နိုင် သော စက်တို့ဖြင့် စာအုပ်များ ထုတ်လုပ်နေကြပြီ။ စာဖတ်ပရိသတ် ဟူသော ကျယ်ဝန်း သော ပရိသတ်ကလည်း ရှိနေကြပြီ။ အယ်ဒီတာတို့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က ခေတ်ကကဲ့သို့ အယ်ဒီတာများ မဟုတ်ကြတော့ပေ။ နုပျိုပွင့်သစ်ဖူးစ စာဖတ်ပရိသတ် နှင့် ဆက်သွယ်မှု နီးစပ်သော အယ်ဒီတာ လူငယ်များ ဖြစ်နေကြပြီ ကျွန်တော်တို့ ကြီးပြင်းခဲ့ရသော ပထမမျိုးဆက်ခေတ်ကမူ အယ်ဒီတာများမှာ အသက်အရွယ်က သိပ်မငယ်လှဘဲ ရှေးမီနောက်မီ ခေတ်ပညာလည်း ကျွမ်းကျင်သော၊ ဂန္ထဝင်လည်း ကျွမ်းကျင်သောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခု ရှေးကကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ပြီ။

မြို့ပြသည် နယ်ကျယ်ဝန်းချဲ့ထွင်လာပြီ။ အီလက်ထရွန်းနစ် နည်းပညာကြောင့် လည်း စာဖတ်သည့် ပရိသတ်သာ မဟုတ်၊ ဂီတပရိသတ်၊ ဗွီဒီယို ပရိသတ်ကလည်း တောကျေးလက်အထိပင် ပျံ့နှံ့နေပြီ။ ထိုအခါ ယနေ့ခေတ်တွင် တွင်ကျယ်နေသော မဂ္ဂဇင်းများမှာ ယင်းသို့ ဂီတပရိသတ်၊ ဗီဒီယိုပရိသတ်၊ ရုပ်မြင်သံကြား ပရိသတ်တို့နှင့်

ဆက်သွယ်စပ်ဟပ်နေသည်။ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရုပ်ရှင်မင်းသမီး၊ အဆိုတော်၊ ဗွီဒီယို မင်းသား မင်းသမီးတို့ အကြောင်းအရာမပါဘဲ ထုတ်၍ မရသလောက် နီးနီးသော အခြေအနေတွင် ရှိနေသည်။

ပရိသတ် ဆိုသည်ကလည်း ယင်းထွေပြားစုံလင်သော ပရိသတ်တို့နှင့် ရောနှော နေပြီ။ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်သည် အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ စက်မှုစီးပွားရေး လုပ်ငန်းဟူ၍လည်း ပြော၍ရမည် ထင်သည်။

ယင်းတို့သည် ပရိသတ် (ဝါ) ယဉ်ကျေးမှု ပရိသတ်တို့ကလည်း ပြောင်းလဲထွေ ပြားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်သည် အရေးကြီးသည်။ ပရိသတ်က အနုပညာနှင့် စာပေကို ဆုံးဖြတ်ရမည်ကဲ့သို့ ပြောရပေတော့မည်။

ကိုအောင်ချိမ့်၏ ကဗျာစာအုပ် အမှာတွင် အမှာရေးခဲ့ရာ ကျွန်တော်က ခေတ်ကို လုပ်နိုင်သည် မဟုတ်၊ ခေတ်ကသာ ကျွန်တော့်ကို လုပ်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင်။

ယင်းကဲ့သို့သော ယဉ်ကျေးမှု အခြေအနေအောက်တွင် ကျွန်တော်သည် စာပေ ရေးရာ၊ အနုပညာရေးရော အတ္တရုပ်ပုံလွှာကို တင်ပြနေရသည်။ ပရိသတ်အကြောင်း မပြောဘဲ မဖြစ်။

(ခ)

ကျွန်တော်သည် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ စသည်ဖြင့် မျိုးဆက်များကို ဖြတ် သန်းဆဲ၊ ဖြတ်သန်းလျက်ရှိရာ ကျွန်တော်၏ စာပေ ပရိသတ်များသည်လည်း ပြောင်း လဲလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က ကျွန်တော်၏ စာပေကို ဖတ်သော ပရိသတ်မှာ ကျွန်တော်နှင့် ရွယ်တူ၊ သို့မဟုတ် ကျွန်တော့်ထက် ကြီးသော သူများဟု ခန့်မှန်း ကြည့်ရသည်။ ဆယ်ကျော်သက်တွင် ရေးခဲ့သော ထုတိဩဘာ မင်္ဂလာရတု၊ လူးတား၊ ဧချင်းများကို ဒဂုန်ဦးလှဘေ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး စသောသူများက တည်းဖြတ်ကြသည်။ ပရိသတ်တော့ မဟုတ်။ ကျွန်တော်နှင့် ဆက် သွယ်မှုရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထို့နောက် ၂၀ ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ရောက်သောအခါ စကားပြေ ရောလှိုက်သည်။ မေဝတ္ထု ထွက်လာသောအခါ စကားပြေ ပရိသတ် ပေါ်ထွန်းလာရသည်။ ဒုတိယမျိုးဆက်ခေတ် စစ်ပြီးခေတ်လောက် ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်သည် စကားပြေရော၊ ကဗျာရော ရေးသည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ကလည်း

ကျွန်တော် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ရေးတုန်းကကဲ့သို့ ရတုမျိုး မဟုတ်တော့ပြီ။ ခေတ်စမ်းဟန်ကဗျာများ ဖြစ်လာသည်။ ခေတ်စမ်းဟန်ဆိုသည်မှာ ခေတ်စမ်းစာပေ ပုံသဏ္ဍာန်သဘောကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ စကားပြေများလည်း အတော် ရေးဖြစ် လာသည်။ စိတ်ကူးစာပေ ဝတ္ထုများသာမက စိတ်ကူးမဟုတ်သော စာပေရေးရာနှင့် အခြားသော ဘာသာရပ်များလည်း အတော် ရေးဖြစ်လာသည်။

ကျွန်တော်၏ ပရိသတ်ကို ဤသို့ပင် ခန့်မှန်း၍ စုံလင်လာသည်ကို တွေ့ထိ ခံစားနေမိပေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ပရိသတ် ဟူသော ကျွန်တော် ဖော်ပြချင် သော၊ ပြောပြချင်သော အဖွဲ့အစည်းကို စဉ်းစားရသည်။ စာဖတ်ပရိသတ် အဖွဲ့အစည်း ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းလျက်ရှိသော သမိုင်းခေတ်က ပရိသတ် တို့သည်လည်း ဆက်စပ်နေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ အနုပညာသည် ဆန်းသစ်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ကင်းကွာ၍ မရ။ ထို့အတူ ပရိသတ်နှင့်လည်း ဆက်စပ်နေသည်။ ကင်းကွာ၍မရ။ သမိုင်းခေတ်ကလည်း ပြောင်းလဲနေမည်။ ပရိသတ်ကလည်း ပြောင်း လဲနေမည်။ အနုပညာသည်လည်း ပြောင်းလဲနေမည်မှာ အမှန်ပင်။

ကျွန်တော်သည်ပင်လျှင် သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းရင်း၊ မျိုးဆက်သစ်များ ကို ဖြတ်သန်းရင်း ပြောင်းလဲနေသည်ကို တွေ့ရှိလာရသည်။ ခင်မင်ရင်းနှီးသော ပရိသတ်က ပြော၍လည်း သတိထားမိလာသည်။ ယင်းသည်လည်း သဘာဝကျ သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ စာဖတ်သူတို့က အဖွဲ့အနွဲ့ကို သတိပြုမိတတ်ကြသည်။ စာပေ ပုံသဏ္ဍာန်ဆိုသည်မှာ အတွေးအခေါ်များ မသိရှိမိကပင် စတင် တွေ့ထိရသော အရာ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလား။

(ဂ)

စာပေ ပရိသတ်၊ အနုပညာ ပရိသတ် ဆိုသည်မှာလည်း ပြောင်းလဲလျက် ရှိနေသည်။ ပထမမျိုးဆက်ခေတ်၊ ဒုတိယ မျိုးဆက်ခေတ်၊ တတိယ မျိုးဆက်ခေတ်၊ သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းလျက်ရှိသော ကျွန်တော်သည် ပရိသတ် ပြောင်းလဲခြင်း ကို ထိတွေ့ ခံစားမိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ပရိသတ် ပြောင်းလဲနေသည်ဟု ဆိုလိုက်သည်။ ပထမ မျိုးဆက်ခေတ် ပရိသတ်နှင့် ဒုတိယ မျိုးဆက်ခေတ် ပရိသတ် နည်းနည်း ဆက်စပ်ရှိသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်က ခြားနားလိုက်သော်လည်း ဆက်စပ် နေသည်။ ဒုတိယနှင့် တတိယမျိုးဆက်ခေတ် ပရိသတ်ကား နည်းနည်း လှမ်းသွား

သည်။ ပထမ မျိုးဆက်ခေတ် ပရိသတ်နှင့် တတိယ မျိုးဆက်ခေတ် ပရိသတ်ကျတော့ အတော်လေးပင် ခြားနား ကွာလှမ်းသွားသည်ဟု ခံစားမိသည်။

ခေတ်တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် ပရိသတ်အကြိုက် ခံစားမှု မတူကြ၊ တူလည်း မတူနိုင်ကြတော့ပေ။ အထူးသဖြင့် စစ်ပြီးခေတ်တွင် အပြောင်းအလဲ မြန်ဆန်သည်။ စက်မှုသိပ္ပံ နည်းပညာ စသည်တို့ကလည်း တိုးတက်မှုနှုန်း မြန်ဆန်သည်။ အီလက်ထရွန်းနစ် နည်းပညာကြောင့်လည်း ပရိသတ်သည် ကျယ်ဝန်းလာသည်။ ယနေ့ ထွက်နေသော ဗွီဒီယိုအခွေကို နာရီ အပိုင်းအခြား နည်းနည်းဖြင့် တောကျေးလက်သို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ မီးမရသော တောကျေးလက်မှာပင် သီချင်းခွေ၊ ဗွီဒီယိုခွေများကို ဘက်ထရီအိုးဖြင့် နားထောင်နိုင်သည်။ ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ အဆက်အသွယ်က ကောင်းလှသည်။

ဂြိုဟ်တု စလောင်းများ ပေါ်လာသောအခါ ပို၍ပင် မြန်ဆန်စွာ အနုပညာကို ခံစားနိုင်လာသည်။ ထိုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံးသည်လည်း မကွာလှမ်းလာတော့ဘဲ အိမ်နီးချင်း ကျောချင်းကပ် ဖြစ်နေကြပေပြီ။ ယင်းသည် ခေတ်ပေါ်အနုပညာ၏ လက္ခဏာ တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

မျိုးဆက်ခေတ်တို့၏ ပရိသတ် အကြိုက်သည်လည်း ယင်းသို့လျှင် ခေတ်ပေါ်နည်းပညာများ၊ အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်မှုများကြောင့် ခံစားမှုများ၊ အကြိုက်များ ပြောင်းနေသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ စာပေပရိသတ်နှင့်လည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ဆက်သွယ်နေသည်။ စာပေနှင့်လည်း ဆက်သွယ်နေသည်။ ဝတ္ထုကို ဇာတ်လမ်းရိုက်ထုတ်ကြသည်။ ရုပ်ရှင်သာ မဟုတ်၊ ဗွီဒီယို ဖန်သားပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့်လည်း ရိုက်ထုတ်လျက် ရှိကြသည်။ ဂီတတွင်ကား ဆက်သွယ်ကူးစက်မှုက ပို၍ မြန်ဆန်သည်။ ယနေ့ အခွေများကို နားထောင်လျှင် အနောက်တေးသွားများကို ကောင်းစွာ ကြားနိုင်သည်။

ယနေ့ ကြီးပြင်းလျက်ရှိသော လူငယ် နုပျို ပွင့်သစ်စများသည် အနောက်တေးသံတွင် မြန်မာစကားလုံးဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ထားသော တေးသီချင်းများကိုသာလျှင် နားထောင်ချင်ကြသည်။ သီချင်းကြီးများကို နားမထောင်ချင်ကြ။ မြန်မာသံများကို သိပ်နားမထောင်ချင်ကြ။ သို့သော် မြန်မာသံများ၊ သီချင်းကြီးများ လုံးဝ တိမ်ကောသွားပြီကား မဟုတ်။ အပြိုင်ပင် တည်ရှိနေသည်။ သို့သော် အနောက်ဟန် အနောက်တေးသံက ပို၍ လွှမ်းမိုးနေသလောဟု တွေးတောနေသည်။

စစ်မဖြစ်မီက ကဗျာရေးဖွဲ့သူကို စာဆိုဟု ခေါ်တတ်ကြသည်။ ဂန္ထဝင်ခေတ်က အခေါ်အဝေါ်ကို ဆက်လက် သုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရှေးပဒေသရာဇ်ခေတ်ကာလက

စာဆိုဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ရွတ်ဆိုသီဆို၍ ကဗျာများကို လက်ဆင့်ကမ်း ပြန့်ပွားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ခေတ်က စာဆိုဟူ၍ပင် သုံးကြသည်။ ကဗျာဆရာဟု မသုံးကြ။ ကျွန်တော်သည် ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်လောက်က မှတ်မိသလောက် မြိုင်ဝတ္ထုတွင် လည်းကောင်း၊ ဤအနမ်းဝတ္ထုတွင် လည်းကောင်း 'ကဗျာဆရာ' ဟု သုံးခဲ့ဖူးသည်။ ယခင်ခေတ်ကမူ စာရေးဆရာဟု သုံးကြသည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာဟု သုံးကြသည်။

သူ့အဓိပ္ပာယ်နှင့်သူ ကဗျာကိုတော့ စာဆို ဟူသော အသုံးအနှုန်း သုံးသည်မှာ အတော်ပင် နည်းပါးသွားပြီ။ ကဗျာဆရာ ဟူသော စကားလုံးကို လူငယ်များက နှစ်သက်ကြဟန် ရှိသည်။ တချို့ အယ်ဒီတာများကလည်း စာဆို ဟူသော စကားလုံးကို သုံးသည် တွေ့ရသည်မှာ အတော် နည်းပါပြီ။

ဝတ္ထုရေးဆရာကိုတော့ စာဆိုဟု သုံးလေ့မရှိကြ။ ရှေးအခါက ကဗျာကို ရွတ်ဆို အသုံးပြု၍ စာဆိုဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသော အစဉ်အလာသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပျောက်ကွယ်သလောက်ရှိပြီဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

အစဉ်အလာ ဆိုသည်ကလည်း သူ့ခေတ်နှင့်သူ ရှိတတ်စမြဲ။ အစဉ်အလာသစ်သည် ပေါ်ထွန်းနိုင်သည်။ ခေတ်ဆိုသည်ကလည်း တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ၊ တစ်ပြည်နှင့် တစ်ပြည်၊ တစ်ဒေသနှင့် တစ်ဒေသ၊ အရှေ့နှင့်အနောက် တူကြသည် မဟုတ်ပေ။

၉-၁၂-၉၆

* * *

(ဃ)

ကျွန်တော်တို့သည် မိမိတို့ မွေးဖွားရာ သမိုင်းခေတ်တွင် မွေးဖွား ကြီးပြင်းလာရသည်။ ယင်းသမိုင်းခေတ်၏ နောက်ခံကားနှင့် ကြီးပြင်းလာရသည်။ ယင်းသည် သဘာဝတ္ထတရားပင်။ ကျွန်တော်သည် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ကြီးပြင်းစက ကိုလိုနီခေတ် နောက်ခံကား ယဉ်ကျေးမှုအောက်တွင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ မည်သည့် သမိုင်းခေတ်တွင် ကြီးပြင်းရသည် ဖြစ်စေ ယင်းသမိုင်းခေတ်၏ နောက်ခံကားနှင့်ကား ရှောင်လွှဲ၍ရသည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းကို အကြမ်းအားဖြင့် အမျိုးသားရိုးရာဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ အမျိုးသားရိုးရာဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အတိတ်ခေတ်ကာလက အမွေဆက်ခံခဲ့သော ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာ ဆိုသည်က သူ့သမိုင်းခေတ်နှင့်သူ ထွန်းကားစမြဲ။

mg yoe . com

အစဉ်အလာတစ်ရပ်သည် နှစ်ရှည်ကာလ မြဲကြာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဂန္ထဝင် စာပေဟု ရည်ညွှန်းသော ပုဂံခေတ်မှစ၍ နောက်ဆုံးမင်းဆက်အထိ ရှည်လျားသော အနှစ် ၉၀၀ ခန့်ရှိ သမိုင်းခေတ် အစဉ်အလာကို အကြမ်းအားဖြင့် အမျိုးသားရိုးရာ၊ သို့မဟုတ် အမျိုးသား အစဉ်အလာဟု နားလည်ကြရသည်။ သို့သော် အစဉ်အလာ တစ်ရပ်သည် ခေတ်တစ်ခေတ်ထဲတွင် မတိုးတက်ဘဲ နစ်မြုပ်၍ သေနေသည်ကား မဟုတ်ပေ။ စာပေ အနုပညာတို့သည် ရှင်သော အနုပညာတစ်ခု ဖြစ်သည်။

လူ့ယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည်လည်း တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် တူကြ သည် မဟုတ်ပေ။ ၂၀ ရာစုနှစ် ရောက်လာသောအခါ စက်မှုနည်းပညာများ၊ သိပ္ပံပညာ များ တိုးတက်လာသည်။ အနောက်နိုင်ငံတွင် စက်မှုတော်လှန်ရေးကြီးဟု ခေါ်ရသော စက်မှုပညာများ ထွန်းကားလာခဲ့သည်။ ယင်းစက်မှုပညာများသည် အာရှတိုက် အရှေ့ ဘက်သို့လည်း ရိုက်ခတ်လာသည်။ ဥရောပနှင့်ယှဉ်လျှင် အာရှသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ခေတ်နောက်ကျ ကျန်ခဲ့သည်။ ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၊ မင်းတုန်းဘုရင်လက်ထက်တွင် ဥရောပနှင့် အဆက်အဆံများ ရှိလာသဖြင့် သိပ္ပံနည်းပညာများလည်း ဝင်ရောက်လာကြ သည်။ ၂၀ ရာစုနှစ် ရောက်သောအခါမူကား အနောက်ဘက်မှ သိပ္ပံပညာများသည် ပို၍ ရိုက်ခတ်ဝင်ရောက်လာကြသည်။

စာပေပရိယတ္တိဘက်တွင် ပုံနှိပ်စက်များ ပေါ်လာသဖြင့် ရှေးကကဲ့သို့ ပေပုရပိုက် တွင် ရေးမှတ်၍ ပွားခြင်း၊ ရွတ်ဆို၍ ပွားခြင်းသာ မကတော့ဘဲ ပုံနှိပ်စက်များဖြင့် ရိုက်နှိပ်သော စာအုပ်များကြောင့်လည်း လျင်မြန်စွာ စာဖတ်ပရိသတ် ဟူသော လူတန်းစား တစ်ရပ်၊ ယဉ်ကျေးမှု လူတန်းစား တစ်ရပ် သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှု စားသုံးသူ လူတန်း စား တစ်ရပ် ပေါ်လာသည်။ ယင်းသည်လည်း အမျိုးသားရိုးရာမှုသို့ ရိုက်ခတ် ဩဇာ သက်ရောက်ခဲ့လေသည်။

သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရသစာပေများကို ဖတ်ကြရသည်။ ယင်းတို့ကို ဖတ်၍ ရေးချင်စိတ် ပေါ်လာရသည်။ ရေးစမ်းကြည့်သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော် အဖတ်များသော ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်းတွင် ခေတ်စားသည့် ရတုပိုဒ်စုံများကို ကျွန်တော် ဖွဲ့နွဲ့သည်။ အကြောင်းအရာ ကတော့ ပထမခေတ်ပြိုင်ခံစားမှု၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံး တည်ရှိသဖြင့် တို့ဗမာ အစည်း အရုံး၏ လှုပ်ရှားမှုများကို စွဲလမ်းလာသည်။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ တို့ဗမာ အကြောင်းဘွဲ့ဟု အကြောင်းအရာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၉၃၄ က ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်းခံရသော ရတုပိုဒ်စုံကဗျာ ဖြစ်သည်။ စကားပြေလည်း နည်းနည်းပါးပါး ရေးဖြစ်သည်။ စကားပြေကတော့ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်။ အိပ်ချ်ဂျီဝဲရေးသော ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကို မှီး၍ရေးသော ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ သည်ပြင်လည်း အခြား မှီး၍ ရေးသော ဝတ္ထုများ နည်းနည်းပါးပါး ရေးဖြစ်သည်။

ဂီတဘက်တွင် ပထမ ကျွန်တော် မယ်ဒလင်တီးသည်။ ထို့နောက်မှ စန္ဒရား ဝယ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က ဂီတတီးခတ်မည်ဆိုလျှင် သီချင်းကြီး မတတ်၍ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် သီချင်းကြီးကို တီးဖြစ်ခဲ့သည်။ သီချင်းကြီးများနှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းပင် ဓာတ်စက်များက ပေါ်နေပြီဖြစ်၍ ခေတ်ပေါ်သီချင်းများကို ကြားနေရသည်။ ထိုအခါက တော့ ကာလပေါ်သီချင်းဟု ခေါ်ကြသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်တော့ ခေတ်ပေါ်ဂီတ၊ ခေတ်ပေါ် တူရိယာအဖွဲ့၊ ခေတ်ပေါ်သီချင်း စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်လာသည်။ သီချင်းကြီး တီးသောအခါ ထိုအခါက သူ့မူ ငါ့မူ ဟူသော သီချင်းကြီး အကွက်များတွင် ကျဉ်း မြောင်းသော အစွဲအလမ်းများ ရှိနေကြသည်ကို တွေ့နေရသည်။ ကျွန်တော် တော်တော် ပင် စိတ်ပျက်မိသည်။

ဘယ်ဟာက ဘယ်သူ့အကွက်၊ ဘယ်ဟာက ငါ့အကွက် ဟူ၍ စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော့် အသက် ၁၈ နှစ်၊ ၁၉ နှစ်ခန့် ရှိမည် ထင်သည်။ အမျိုးသားကျောင်း ဧည့်ခံထမ်းစားပွဲတွင် ဇေယျကျွန်းလုံး သီချင်းခန့်ကြီး၊ ထောင်ရောင်နေကြိုးတို့နှင့် ထိုအခါက မောနင်းတင်တင် ဆိုသော ဓနရှင်လောက သီချင်းများကို တီးသည်။ ကျွန်တော် အင်းဝကျောင်းဆောင်တွင်ရှိစဉ် ကျိုက်လတ် အမျိုးသားကျောင်း၊ အမျိုးသားနေ့တွင် လာတီးရန် ဖိတ်သဖြင့် ကျွန်တော် သွားရ သည်။ အဆိုကတော့ ကိုသူခ၊ တယောကတော့ ကိုငယ်၊ ကျွန်တော်က စန္ဒရား။ ထို့နောက် ကျောင်းပိတ်သောအခါ ကျွန်တော်၏ တီးကွက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့် ထက် အသက် ၁၀ နှစ်ကျော်ကျော် ကြီးမည်ဖြစ်သော စက်ပိုင်ရှင် တစ်ဦးက ပြိုင်ဆိုင် လိုခြင်းဖြင့် ဖိတ်၍ သူ့အိမ်တွင် တီးခိုင်းသည်။

ကျွန်တော်ကတော့ ဒါတွေကို မသိ။ ဘာအကွက်၊ ညာအကွက် ဆိုသည်ကို မသိ။ ကျွန်တော် စန္ဒရားစတီးစ၊ တက္ကသိုလ်ရောက်စက စောင်းဦးဘသန်းနှင့် သင်ဖူး သည်။ သည်တစ်ခါပဲ ဆရာနှင့် သင်ဖူးသည်။ ကျွန်တော် တစ်ခါမျှ စန္ဒရားတီးသည်ကို ပင် မမြင်ဖူး၍ စောင်းဦးဘသန်းနှင့် သင်ဖူးသည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်နေသော အဆောင်သို့ စန္ဒရားကို သယ်ကာ ဦးဘသန်းနှင့် သင်သည်။ ထို့နောက် စောင်း

mg yoe . com